

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

KÛR'ÂN-ı KERİM'de YOLCULUK

(12) YÛSUF SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (22)

GÖNÜLDEN ESİNTİLER:

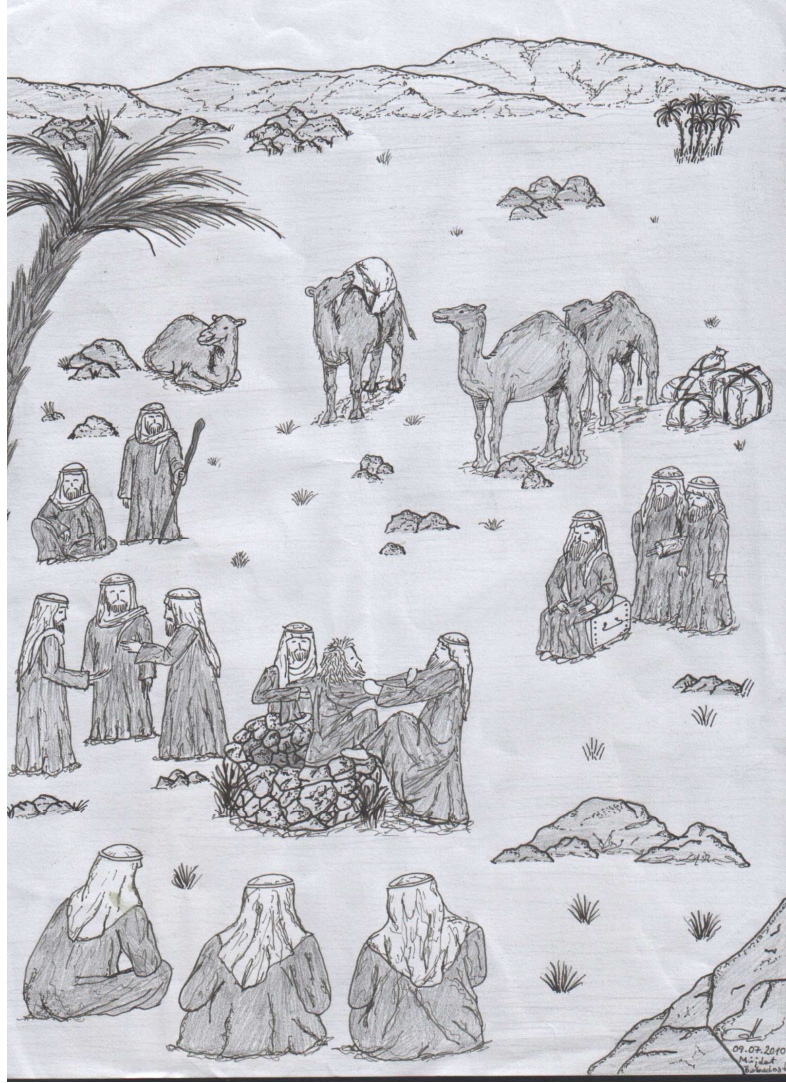

KÛR'ÂN-I KERÎM'de YOLCULUK

(12) YÛSUF SÛRESİ

NECDET ARDIÇ

**İRFAN SOFRASI
NECDET ARDIÇ
TASAVVUF SERİSİ (22)**

Çizim, Müjdat Babadostu.

İÇİNDEKİLER:	(Sahife no)
ÖN SÖZ:	(4)
Yûsufiyyet mertebesi:	(8)
Yûsuf Sûresi:	(9)
Yûsuf Sûresi, zâhir-î nüzül sebebi:	(9)
Yûsuf Sûresi, bâtın-î nüzül sebebi:	(9)
Yûsuf Sûresi, sayısal değerleri:	10)
Bismillâhirrahmânirrahîm:	(11)
(12/1) Elif, lâm. Ra:	(11)
(12/2) Şüphe yok ki:	(14)
(36/12) Ve zâten her şeyi:	(16)
(12/3) Biz sana bu Kûr'ân-ı:	(17)
(12/4) Bir vakit ki. Yûsuf babasına:	(19)
(12/5) Babası dedi ki, yavrucuğum:	(23)
(12/6) Ve işte öylece:	(24)
(12/7) Muhakkak ki Yûsuf:	(27)
(12/8) O vakit kardeşleri:	(27)
(12/9) Yûsufu öldürün:	(47)
(12/10) İçlerinden bir sözcü:	(48)
(12/11) Dediler. Ey babamız:	(48)
(12/12) Onu yarın bizimle:	(48)
(12/13) Dedi. Ben gerçekten:	(49)
(12/14) Kuvvetli bir topluluk:	(50)
(12/15) Vatka ki, Yûsuf:	(52)
(12/16) ve babalarına:	(52)
(12/17) Dediler ey babamız:	(53)

(12/18-19) Ve bir kervan:.....	(53-54)
(12/20-21) Ve onu değersiz:.....	(54-55)
(12/22-23) Ne zaman ki:.....	(56-73)
(12/24-25) Ve hakikaten:.....	(74-74)
(12/26-27) Yûsuf dedi ki:.....	(77-78)
(12/28-29) Ne zaman ki:.....	(78-78)
(12/30-31) Ve şehirde ki:.....	(79-80)
(12/32-33) Dedi ki, işte bu:.....	(90-90)
(12/34-35) Artık onun duasını:.....	(91-92)
(12/36-37) Ve onunla beraber:.....	(92-95)
(12/38-39) Ve babalarına:.....	(96-98)
(12/40-41) Siz Allah'tan:.....	(100-101)
(12/42-43) Ve o ikisinden:.....	(102-104)
(12/44-45) Bu karışık rû'ya:.....	(105-105)
(12/46-47) Yûsufa geldi:.....	(106-106)
(12/48-49) Sonra bunu müteakip:.....	(106-107)
(12/50-51) Hükümdar kadınlara:.....	(107-108)
(12/52-53) Hz. Yûsuf dedi ki:.....	109-109)
(12/54-55) Ve hükümdar dedi ki:.....	(109-111)
(12/56-57) Ve öylece Yûsuf:.....	(113-114)
(12/58-59) Ve Yûsufun kardeşleri:.....	(115-117)
(12/60-61) İmdi onu bana:.....	(118-118)
(12/62-63) Ve Hz. Yûsuf:.....	(119-119)
(12/64-65) Hz. Yâkub'da:.....	(120-120)
(12/66-67) Ve dedi ki:.....	(121-122)

(12/68-69)	Ne zaman ki:.....	(123-123)
(12/70-71)	Sonra onları:.....	(124-124)
(12/72-73)	Melik'in dedikleri:.....	(124-125)
(12/74-75)	Şimdi dediler:.....	(125-126)
(12/76-77)	Bunun üzerine:.....	(126-127)
(12/78-79)	Dediler ki, ey azîz:.....	(128-128)
(12/80-81)	Ne vakit ki:.....	(129-129)
(12/82/83)	Ve içinde:.....	(130-130)
(12/84-85)	Ve onlardan:.....	(131-131)
(12/86-87)	Dedi ki, ben:.....	(131-131)
(12/88-89)	Ne vakit ki:.....	(132-132)
(12/90-91)	Kâlû tellahü:.....	(133-133)
(12/92/93)	Dedi ki:.....	(133-133)
(12/94-95)	Ne zaman ki:.....	(134-134)
(12/96-97)	Müjdecî gelip:.....	(134-134)
(12/98-99)	Dediler ki:.....	(135-135)
(12/100-101)	Ve babası:.....	(136-136)
(12/102-103)	İşte bu gayb:.....	(137-142)
(12/104-105)	Oysa sen buna karşılık:.....	(143-143)
(12/106-107)	Onların çoğu:.....	(144-144)
(12/108-109)	De ki, benim yolum:.....	(145-145)
(12/110-111)	Öyleki, Peygamberler:.....	(146-146)

ÖN SÖZ

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM:

Bu gün (26/06/2009) Cum'a günü, üç ayların girdiği ve Receb-i Şerîf-in ilk cum'ası, dün akşam (Regâib-Rağbet) gecesi idi, onu kutlamağa gayret ettik. Cenâb-ı Hakk cümlemize bu ayların zâhir ve bâtın hakikatlerini idrak ettirsin.

Bir hayli zaman önce (2000) senesi idi, Kûr'ân da yolculuk, sohbetleri içerisinde, Sûre-i Yûsuf'un da sohbetlerini yapmış ve o sohbetleri de diğer sohbetlerimiz gibi kayda almıştım. Ancak bu sohbetlerimizin de kaset sargıları içerisinde kalmayıp zuhura çıkmasını arzu ediyordum. Bu arada evlâtlarımızın bir tanesine bu sohbetleri kayda geçirmesini rica etmiştim o da bunları vakit buldukça yazı haline dönüştürmüştü. Cenâb-ı Hakk emeklerini mükâfatlandırın İnşeseallah.

Nihayet bundan evvelki başladığım diğer yazılarımı neticeye erdirdikten sonra, bu bereketli günde de, Kûr'ân da yolculuk dizisinden, Sûre-i Yûsuf-u yazılım dili içerisinde yeniden düzenlemeye başladım. İnşeseallah tamamına erdiririz, gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tan, dır.

Zâhir-î kayıtlar da dayandığımız kaynak, gene merhum Elmalılı (Hamdi Yazır) ın, (HAKK DİNİ KUR'ÂN DİLİ) adlı tefsiri olacaktır. İnşeseallah.

İlgili kitapların bildirdiğine göre, Yûsuf (a.s.) ın babası Yâkub (a.s.) dır. Yâkub (a.s.) ın babası olan

İshak, (a.s.) ise, İbrâhîm (a.s.) ın dört oğlundan biridir. Diğer oğullarından biri olan, İsmâil (a.s.) Mekke civarında kaldı. İshak (a.s.) ise, Babasıyla Şam, filistin taraflarında yaşadılar. Oralarda kaldılar. İshak (a.s.) ın iki oğlu vardı. İsimleri, Yâkub ve İys idi. Bir zaman iki kardeşin arasına husumet girdi, Yâ'kub kardeşinin husumetinden korunmak ve dayısının yanına gitmek için geceleri yol alıp. Gündüzleri

bir gölgede saklanıp dinleniyor idi. Gece yol alması dolayısıyla Yâ'kub'un lâkabı (İsr) oldu. (İsr) in lügat manâsı, "iz, eser, ayak izi, gidiş" demek imiş.

Ya'kûb (a.s.) in "Yûsuf" dâhil on iki oğluna Ya'kûb oğulları, diğer adıyla İsrâîl oğulları denmiştir. İbrânî lügatında (İsr) gece yürüme manâsına imiş. (il) de Allah'a giden demekmiş. Ya'kûb kardeşinden kurtulmak için, gece yol aldığından "İsr" onun oğullarına da İsrâîl oğlu, manâsına, çoğul olarak ta İsrâîl oğulları denmiştir.

İbrânî lügatında, Ya'kûb, "**Abdullah ve saffetullah**"

diye ifade ediliyormuş. Hâl böyle olunca mânânın, (*ey gece yürüyen saf temiz kulunun çocukları*) şeklinde olduğu görülmektedir. Kûr'ân'ı Kerîm'in ifadesiyle bu mânâyı haber veren birçok Âyet-i Kerîme'ler vardır.

Her ne kadar zâhiren bu tür Âyet-i Kerîmeler Yâkub (a.s.) in çocukları, torunları hakkında ifade edilmiş gibi idiye de, bâtînen bunlar bizlere de hitab etmektedir, çünkü "*Kûr'ân-ı Kerîm, Vahyi İlâh-î bizlere gelmiştir.*" Bizlere gelen ise, bizimle ilgili olduğundan hitab-ı İlâh-î aynen bizleredir.

Kişi Hakk yolculuğunda hangi anlayış mertebesinde ise okuduğu Kûr'ân-ı Kerîm Âyetlerini ancak o anlayışı kadar idrak edebilir. Diğerlerini ise okur geçer, sadece sevap kazanır, irfaniyetini kazanamaz.

(Yâ benî İsrâîl.....) veya benzeri Âyet-i Kerîme'leri bizler hakkında şöyle yorumlamamız yerinde olacaktır. (Ey gece yürüyen, "*Allah'a giden*" saf temiz kullarımın çocukları,) şekliyle olacaktır. Bunlar da, gece kalkıp, o güzel tatlı uykularını bırakıp, mânâ âlemine yönelerek namaz kılanlar, zikirlerini yapanlar, dua edenler, virdleri varsa onları yaparak gönül âleminde yol alanlardır. Yoksa fiziken gece dışarıda yürüyenler değildir. Bu geriye dönüş aslını arayış yolculuğu "Âdem" (a.s.) ile başlamıştır. "Nûh" (a.s.) ile devam etmiş, "İbrâhîm" (a.s.) ile Beytullah'ta makam tutmuş ve ayak izi olmuş. "Yûsuf" (a.s.) ile Mısır'a yolculuk olmuş, "Musâ" (a.s.) ile Mısırdan çıkış ve dönüş

olarak **(Benî İsrâîl)** yâni Allah'a, mânâ yolculuğu ve eriştiği yerde "**Lenterânî**" olmuş. "İsâ" (a.s.) ile yolu göğe erişmiş, ancak orada kalmış. "Muhammed" (s.a.v.) ile de yolculuğun gerçek kemâli olan **(sübhanellezi esrâ)** (17/1) olmuş, oradan hicret hadisesiyle bütün bu bilgi ve yaşantılar insânlık âlemine hediye edilmiştir.

Böylece arkadan gelen Ümmet fertleri de bu bilgi ve yaşam neticesinde (İsr, İsrâîl, Sübhanellezi esrâ) larını tamamlayıp, Allah'ın (c.c.) "*lika-buluşma*" sına irfaniyyet ile ulaşmış olsunlar. Çünkü Evliyaullah "lika" yı marifet-i İlâhi olarak, (Vuslat ma'rifettir,) hükmüyle beyan buyurmuşlardır. Yeri geldikçe (6 Peygamber) seyrimiz de de, ilgili bölümlerinde bunları incelemeye çalışacağız.

Allah'a (c.c.) yönelmede iki tür gece yolculuğu vardır. Biri, **(Yâ benî İsrâîl)** yâni çocukluk ve gençlik devresinin beden şehrinde ki Hz. İsâ'ya kadar olan Hakk'a yolculuğu, diğeri ise **(Sübhanellezi esra bi abdihi....)** rûhaniyyet hâlinde yürütülerek, yâni yürümesi kendinden değil "Hakk" ile olandır. İkisinin arasında büyük fark vardır, biri başlangıç, diğeri ise netice ve kemâldir.

Bu kitabımızda ise Yûsufiyyet mertebesinin "İsr"i ni ele almaya çalışacağız. Çünkü o da bir seyirdir. Gayret bizden yardım ve muvaffakiyyet Hakk'tan'dır.

Sevgili okuyucum, bu kitabın yazılışında, düzenlenişinde, basılışında, bastırılışında, tüm oluşumunda emeği ve hizmeti geçenleri saygı ile yad et, geçmişlerine de hayır dua et, ALLAH (c.c.) gönlünde feyz kapıları açsın.

Yarabbi; bu kitaptan meydana gelecek mânevi hasılayı, evvelâ acizane, efendimiz Muhammed Mustafa, (s.a.v.)in ve Ehl-i Beyt Hazarati'nin rûhlarına, Yûsuf (a.s.) in Rûhlarına ve onun varislerinin de ruhlarına, kendi anne ve babamın da, eşimin de anne babasının, büyük anne ve büyük babasının da rûhlarına hediye eyledim kabul eyle, haberdar eyle, ya Rabbi.

Muhterem okuyucularım; yine bu kitabı da okumaya başlarken, nefs'in hevasından, zan ve hayelden, gafletten

soyunmaya çalışarak, saf bir gönül ve Besmele ile okumaya başlamanızı tavsiye edeceğim; çünkü kafamız ve gönlümüz, vehim ve hayalin tesiri altında iken gerçek mânâ da bu ve benzeri kitaplardan yararlanmamız mümkün olmayacaktır.

Gayret bizden yardım ve muvaffakiyyet Hakk' tan'dır.

Necdet Ardıç.

Terzi Baba Tekirdağ.

YÛSUFİYYET MERTEBESİ:

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Muhterem okuyucularım ve Hakk taliplisi kardeşlerim, şimdi hep birlikte ufkumuzu geniş tutarak yeni bir tefekkür yolculuğunda seyre çıkmaya gayret edelim.

Bu yolculuğumuzun iskelesi *Yûsufiyyet*, vasıtası beden gemimiz, yolu "*İsr*" iyyet, kaptanı da Hakikat-i Muhammediyye'ye uyum sağlamaya çalışan "*aklımız*"dır. Oradan aldığımız yol haritası ile inşallah diğer (mertebe) limanlara da uğrayarak emniyetli bir yolculuk ile hedefimize ulaşmaya çalışacağız.

Bu oluşum yeni bir bilinçlenme ve şuurlanmadır.

Bu bilinç ve şuur ile hayata ve kendimize şartlanılmış, dar kalıplar içerisinde bakmaktan kurtulup çok geniş bir sahada mes'elelere eğilerek o yönde yaşamaya gayret etmemiz olacaktır.

Cenâb-ı Hakk gerçekten çok ihtiyacımız olan, gerçek gayreti, ufuk genişliğini, gönül muhabbetini, akıl kabiliyetlerini her birerlerimize vermiş olsun.

Âlemde (merâtib-i İlâhi) "İlâhi mertebeler" vardır. Her mevzu, her mertebede değişik özellikler ifade etmektedirler. Hâl böyle olunca Yûsufiyyet mertebesinin dahi "şariat, tarikat, hakikat ve marifet" mertebelerinin den izahları vardır ve hepsi de kendi düzeylerinde geçerlidir. Biz de yeri geldikçe bütün bu mertebelerin ışığında mevzularımızın izahına çalışacağız.

Yûsufiyyet mertebesi, Hazret-i Ahadiyyet'in "yeryüzü" Hazret-i Şehadet'te nokta zuhuru "Hazret-i Yûsuf" ismiyle Yûsufiyyet mertebesinden görünmeye başlamasıdır, diyebiliriz.

Kûr'ân-ı Kerîm'de sadece Yûsuf Sûresinde bir hikâye, bir bütün olarak ele alınmakadır. Bunları anlamaya çalışalım.

YÛSUF SÛRESİ

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM:

Elmalılı Hamdi Yazır'ın, (Hakk dîni-Kûr'ân dili) adlı eseri, "cüz 4 sahife 2841" de bu Sûre-i Şerif şöyle başlamaktadır.

Bu Sûre, Yûsuf Aleyhisselâmın kıssası zikrolunan bir Sûre'dir ki, hepsi Hicretten "mukaddem-evvel" nâzil olmuştur.

Mekkiyye'dir; (Mekke' de nâzil olmuştur.)

Nisâburî tefsirinde zikronulduğuna göre Hicret zamanın da Mekke ile Medîne arasında nâzil olduğu da söylenmiştir.

Sebeb-i nüzûlü: Rivâyet olunurki, yehud ulemâsı Mekke müşriklerinin reislerine "Benî İsrâîl ne sebep ile Mısıra geçmişlerdi" Muhammed'e sorun bakalım ne diyecek, diye telkin etmişler, onlar da sormuş bu Sûre nâzil olmuştur.

Muhammed ibn-i İshâkın kavline göre de sebebi! Rasûlüllah'a kavminin yaptığı ezadan dolayı hazret-i Yûsuf'a kardeşlerinin yaptığı hased ve ezayı ve buna mukabil Allah Teâlânın ikrâm ve ihsân'ını beyan ve "tesliyyet-teselli" etmedir.

Sa'd ibn-i Eb-i Vakkas radiyellahu anh'tan, nakledildiğine göre de, "Kûr'ân inzâl olundu, üzerlerine bir zaman tilâvet buyurdu," "bize kıssa anlatsan" dediler. Binâen aleyh bu nâzil oldu. Zâhiri nüzûl sebepleri böyle ifade edilmektedir.

Bâtın-i nüzûl sebebi ise, "Yûsufiyyet-gönül" mertebesinde onun devrinde ulaşılan en üstün mertebe ve bu metebenin gerçek seyr-i sülûk' u nun tatbikatlı bildirimidir, diyebiliriz.

Bunun hakikat-i ise, bu mertebeyi gerçek mânâ da idrak etmiş olan Evliyânın rû'ya tabirlerinde isâbetli hususları bildirmeleridir. Bâzı kimseler "rû'ya-lar'la amel edilmez" derler, kısmen doğrudur, bunlar nefs-î rû'ya-lar'dır. Amel edilecek rû'ya-lar ise, Rahmân-î olanlardır. Bu rû'ya-lar'ın ise çok iyi yorumlanması gerekmektedir. Rû'ya konusu ise Âyet-i Kerîme ve Hadîs-i Şerîfler le de sabittir. Yeri geldiğinde bu hususa devam edilecektir.

(YÛSUF) Sayısal değerleri.

kûr'ân-ı Kerîm'in dizilişine göre (11) inci Peygam ber'dir.

Cüz'ü: (12) dir.

Sûre sayısı: (12) dir.

Âyetleri: (111) dir.

Kelimeleri: (1706) dır.

Harfleri: (7166) dır.

Fasılası, ara harfleri: (ن) "nun" (م) "mim" (و) "vav"
(ل) "lâm" dır.

(يوسف) "Yûsuf" un Ebcad sayı değeri:

(ي) "ye" (10) (و) "vav" (6) (س) "sin" (60) (ف)

"fe" (80) dir. Toplarsak, (10+6+60+80=156) dır. Onları da toplarsak, (1+5+6=12) dir.

Âyetlerini, toplarsak, (1+1+1=3) tür. İlmel, aynel, Hakk-el yakıyn, mertebeleridir.

Kelimeleri: (1+7+6=14) her mertebe de Nûr'u Muhammed-î nin tesiridir.

Harfleri: (7+1+6+6=20) dir. (2) Zâhir ve bâtın Yûsufiyyet hakikatlerinin ortaya konmasıdır.

Fasılası, ara harfleri. (50+40+6+30=126) dır.

(12,6) (!2) ve (6) dir. Ayrıca, (1+2+6=9) dur. Böylece bir değerlendirme yaparsak.

(12) (12) (12) (11) (3) (14) (2) (6) ve (9) sayı değerleri oluşmaktadır. İfade ettikleri manâlar bilinmektedir. (3) adet (12) Sûre-i Şerîfin (3) mertebe "ilmel, aynel, Hakkel, yakıyn" olarak idrak edilmesi lâzım geldiğidir. (11) Hz. Muhammed mertebesidir. (3), üç yakıynlık mertebeleridir. (14) bütün mertebelerde zuhurda olan Nûr-u Muhammed-î nin burada Nûr-u Yûsufiyye ye kaynak olmasıdır. (2) Sûre-i Şerîf'in zâhir ve bâtin idrak edilmesinin gereğidir. (6) altı cihet, (9) ise İsrâiliyyet'in kaynağı olan Ya'kûb oğullarının sayı değeridir. daha evvelki kitaplarımızda bahsedilmişti daha fazla uzatmamak için bu kadar özet bilgi ile yetinerek yolumuza devam edelim.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

BİSMİLLÂHİRRAHMÂNİRRAHÎM:

﴿١﴾ الرَّسْمُ الْكِتَابِيُّ الْمُبِينُ

(Elif, Lâm, Râ. Tilke Âyâtül kitâbil mübîn)

12/1. **"Elif, Lâm, Râ. işte bu, apaçık kitâb'ın Âyetleri'dir."**

Bu Sûre-i Şerif' de, "Huruf'u mukattaa-kat-i harfler" ile başlamaktadır. Tefsirler bu ve benzeri harflerin, Allah ile Peygamberinin arasında şifredirler, hakikatini Allah bilir deyip daha fazla üstünde durmamışlardır. Bazı tefsirler ise kısa birer bilgi verip Âyet'in devamına geçmişlerdir. Bu hususta **(Kelime-i Tevhid)** isimli kitabımızda bir miktar bilgi verilmiştir, dileyenler oraya bakabilirler.

Kûr'ân-ı Kerîm'in (5) Sûresinin başında bu kat-i harfler geçmektedir, ayrıca bir de **(mim)** ilâvesiyle geçmektedir. Bâzi tefsirler bu harflerin içinde bulunduğu Sûrenin ana ve

genel manâsını ifade etmektedir diye de ifade etmişlerdir.

"Elif" (1-13) "Lâm" (30) "Ra" (200) sayı değerinde' dir. Toplarsak, (1+30+200=231) dir. Gene toplarsak, (2+3+1=6) dir ki, (6) cihettir. Her cihetten zuhuru vardır. Ayrıca (2,31) in (2) sini zâhir ve bâtın ayırırsak geriye (31) kalır ki, tersi (13) tür. Böylece iki adet (13) olur ki, bağlı olduğu yer ve kaynağı bellidir. Bilindiği gibi o kaynakta **(Hakikat-i Muhammed-î)** dir. O kaynaktan zuhuru Muhammediyye ye gelip bütün âleme ilân edilmektedir.

(١) "Elif" Cenâb-ı Hakk'ın "Vahdet"ine teklifine, işaretir. Hüvviyyet'ini, teklifini gösterir. Bilindiği gibi (Elif) (12) zâhir (1) bâtın nokta'dan-mertebe'den, meydana gelmiştir.

(٢) "Lâm" Lâhut, Ulûhiyyet âlemini ifade etmektedir.

(٣) "Râ" harfi ise; Rahmâniyyet ve Rubûbiyyet hakikatlerini, rıza esmâsı'nın hakikatini anlatan harf'tir.

Görüldüğü gibi bu üç harf bütün âlemlerin kaynağını ifade etmektedir. Bu âlemler ise, "*Kitab-ül Mübîn-açık kitap*" tır. Diğer isimleri ise, "*Kûr'ân-ı tafsîlî ve Kûr'ân-ı fiilî*" dir. (Elif-Lâm-Râ) işte bu âlemler kitabının en açık ve en geniş mânâ daki, Âyetleridir. Bu mertebeye: Bir başka yönden de baktığımızda:

(١) "Elif" mertebeye-i Yûsufiyyet-i:

(٢) "Lâm" Mertebeye-i Yâkubiyye yi:

(٣) "Râ" Mertebeye-i kardeşlerini:

(kitâbil mübîn) ise bu sahnelerin oynandığı yerdir. Ve bunlar âlem kitabı'nın "**Âyâtün**" Âyetleri-işâretleri'dir. Bizlerin de bu mertebeleri kendi bünyemiz de bulup yaşamamız gerekmektedir. (İnsân ve Kûr'ân bir bâtında doğan ikiz kardeşler,) buyurulmuştur. Elimizdeki "*Mushaf*"

olan Kûr'ân'a (*Kûr'ân-ı sâmit-susan Kûr'ân,*) İnsân'a, (*Kûr'ân-ı nâtik-konuşan Kûr'ân*) denmiştir.

Bir bakıma insân da ayrıca, **(Kitâb-ül mübîn)** dir. Ancak biz bu kitâb-ı gerçek yönüyle daha henüz okuyamıyoruz. Ancak, (kitâbil mübîn) açılarak bizlerin bu hakikatleri okumamıza yardımcı olup kolaylaştırıyor.

Bu harfleri diğer bir yönüyle de ifade etmeye çalışırsak, şöyle de düşünebiliriz.

(Elif) "Ahadiyyet" **(Lâm)** "Lâhud-Ulûhiyyet" **(Ra)** "Rahmâniyyet ve Rububiyyet" tir, diyebiliriz. **(Lâm-Elif)** olarak (Elif ile Lââm) ın, kucaklaşarak ezeli hubbiyyetleri muhabbetleri vardır. Bu muhabbetleri neticesinde de Rahmâniyyet ve Rububiyyet mertebeleri meydana gelmektedir. Bu mertebenin de muhabbetinden, ef'âl mertebesi olan "*âlemler*" meydana gelmektedir ki, hubbi İlâh-î-İlâh-î muhabbetin bütün âlemlere yayılıp içten ve dıştan sarmasıdır. Yâni Zât-ı Mutlağın kendinden meydana getirdiği ve kendi zuhuru olan bu âlemlere muhabbet etmesi ve onlardan râzı olmasıdır, eğer bu âlemlerde ki, Hakk'ın zuhuru olmasaydı Hakk'ın tanınıp bilinmesi de mümkün olamayacaktı. İşte o yüzden (küntü kenzen.....) "gizli hazine" nin, sevilerek dışarı-zuhura çıkması Esmâ-i İlâhiyye ve sıfat-ı İlâiyye ile olduğundan, Zâ-ı mutlak, bunların çıkışlarını, böylece zuhur edişlerini sevdi.

Ancak belirli bir süre sonra geriye dönmelerini istedi ve onlarda ister istemez geri döndüler ve dönüyorlar. (Bütün işler Allah'a dönücüdür.) Hükmüyle bütün bunların içinde insânların çoğu geri dönmemek üzere direnmektedirler. Zât-ı mutlak, ise onların geri asıllarına dönmelerini arzu etmekte. Dönenler netice de cennetlere vâris olmakta, dönmeyenler de cehennemde mekân tutmaya namzet olmaktadır.

İşte bu Sûre de, aslında verilmek istenen bu hâdisedir, "Yâkub" gönlünde özünde (12) esmâsının zuhurunu ortaya çıkarmış, onların varlığını memnun olarak seyrediyorken, bu zuhurların içinden bir tanesini dokuz tanesi oradan uzaklaştırmak ister, ve de Âyetler' in belirttiği şekilde

uzaklaştırırlar. Bunun üzerine Baba Yâkub, o ismin uzaklaşmasından duyduğu acıyı, buluşuncaya kadar çeker. İşte belirtilen bu hikâye yi Cenâ-ı Hakk'ın Habîb'i ne anlattığı şekilde o yoldan giderek, biz de anlamaya çalışarak bu hikâye de kendi yerimizi bulmaya çalışalım.

﴿۲﴾ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۲﴾

(İnnâ enzelnâhu Kûr'ânen Arabiyyen lealleküm te'kilüne)

12/2. "Şüphesiz ki, biz onu bir Arapça Kûr'ân olarak indirdik, umulur ki, siz güzelce anlarsınız."

Bilindiği gibi her milletin bir dil-i-lîsân-ı vardır, ve bu lîsân ile aralarında görüşmeler yaparlar, Cenâb-ı Hakk'ta kitabını o kavim-milletin lîsân-ı üzere gönderir ki anlayabilsinler. İbrâhîm (a.s.) in suhurları "Keldânî" ce Musâ (a.s.) ma gelen Tevrât-ı Şerîfin lîsân-ı nın "İbrânî" ce olduğu gibi, Kûr'ân-ı Kerîm'de "Arap" ça lîsân-ı üzere gönderilmiştir.

Bu hususta akla şöyle bir soru gelebilir. Pekî! Değişik topluluklara gönderilen "*Kütübü semâvîye-semâvî kitaplar*" in değişik lîsânları nasıl düzenlenmiştir?

El cevap Zât-ı Ūlûhiyyet-in "**Kelâm**" sıfatı yönüyle Rububiyyet mertebesinde, gönderileceği toplumun lîsânlarına döndürülmüş-tercüme edilmiş olarak gönderilmiş tir, diyebiliriz.

Kütüb-ü semâvîye'nin tamamı "**Ümmül Kitap**" ta Ūlûhiyyet lîsân-ı ile kaydedilmiş olarak, Ūlûhiyyet mertebesinde duruyor iken oradan bir tecelli ile "Levh-i Mahfuz"a (Hakk'ça) ya sıfat mertebesinde tercüme edilerek "nüzü-İndirildi". Oradan "Kitâb-ül Mübîn" olarak "Rabb'ça" ya tercüme edilerek Esmâ mertebesine "nüzü-İndirildi". Orada "Kitâb-ül Mübîn" in hangi mertebesi hangi topluluğa gönderilecek ise o topluluğun lîsân-ı üzere kendilerine "*İmâm-ül mübîn*" i olarak "nüzü-İndirilmiştir".

Bilindiği gibi "Ümm-ül Kitap" (Kitab-ın anası) Zatt'ır Zat mertebe' si ise "ilmi câmi-a" Ulûhiyyet ilimlerinin toplu hâlidir. Buradan (Levhi Mahfuz)a nüzülü İlm-i İlâhînin Sıfat mertebesine (Furkan) ismiyle indirilmesidir.

Buradan İlm-i İlâhî'nin Kitab-ül Mübîn "açık-açılmış kitap" ismiyle bütün varlıkların açılmış lâtif sûretleri ile Esmâ-isimler mertebesine nüzül-indirilmesi'dir. Buradan da bütün varlıklar, bireysel özellikleri ile zuhura gelebilecekleri "ef'âl-fiiller âlemine" (İmâm-ül mübin-önde olan İmâm" ismiyle var olan her bir varlık istihkakını-ihtiyacını alarak yeryüzünde veya başka mahallerde zuhura gelmektedirler.

Bir bakıma bu âlem "Seyr-u sülûk" ta Hakk'ın bütün zuhurları itibariyle her mahalde ki, her zuhuru "İmâm-ül Mübîn" dir.

Lügat. Kelime, manâsı ise, "önde olan açık-İmam-önder" demektir. Ayrıca zâhiren şöylede belirtilmektedir.

(İmâm-ı Mübîn) *İslâm Dininin kader inancı ile ilgili bir terimdir. Bir nevi kaderin düsturlarını, işleyiş prensiplerini ihtiva eden bir defter mahiyetindedir. Gayb âlemi ile ilgili bir manâdır. Bu günden ziyade geçmiş ve gelecek ile ilgilidir. Bu defterde yazılanlar zamanı gelince gerçekleşir, vücûda gelir. Diye de ifade edilmiştir.*

Her varlıkta görülenin, Hakk'ın o mertebedeki zuhuru olduğu anlayışına göre, yapacağımız ilk idrak değerlendirmesinin gördüğümüz her varlıkta ilk müşahede ettiğimiz şey'in Hakk'ın o isim altında ki zuhuru olduğu müşahedesidir, olacaktır.

Bu itibarla her gördüğümüz şeyde ilk müşahede ettiğimiz şey'in Hakk olduğu anlayışı bizde yerleşince, o anlayıştan sonra baktığımız her şeyde Hakk'ı müşahede ettiğimizde, işte o baktığımız ve müşahede ettiğimiz şey'in Hakk olduğunu şüphesiz anladığımızda o mahalde o gördüğümüz bizim için hakk'ın o mertebe de ki "İmâm"ı önderliğidir. Bunu idrak eden İmâm-ül mübîn-i okumuş ve idrak etmiş olacaktır.

وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾

(Ve külle şey'in ahsaynâhu fi İmâmin mübînin)

36/12 **"Ve zâten herşeyi pek apaçık bildirilen, (İmâm'ül mübîn) de yazmışsızdır." Göstermişsizdir.**

İşte bu hakikatleri idrak etmek "İmâm'ül mübîn-i okumak demektir. Bunun ana lîsân'-ı ise (Arapça) dır. Ancak (Arapça) iki türdür. Biri manâyı bâtınıyye si olan "Rabb'ın Arapçası" diğeri ise, manâyı zâhiriyyesi olan "beşerin kayıtlı Arapçasıdır."

﴿١٩٥﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾

(Bilisânin Arabiyyin mübîn)

26/195. **"Pek açık olan Arap lisânı ile."**

İşte Âyette belirtilen (Kûr'ânen Arabiyyen) Arapça (Kûr'ân) Rububiyyet "Esmâ" mertebesinde Ulûhiyyet ilmi, kelâm sıfatı ile Rabb'ça dan İlâhî Arapçaya, eski diğer dillere de yapılan tercüme gibi tercüme edilmiştir. Bu tercüme en uygun lisân da zâhiren lisân-ı Arabî olduğundan "Kelâmullah"ın zâhiren, zâhire çıkması da bu lisânla olmuştur. Bâtını da **"İlâhi Arapça"** olarak bâtinen, ehli için zuhura çıkarılmıştır. Böylece zâhiren ve bâtinen. (İnnâ enzelnâhu) **"Biz onu indirdik"** Yani, mânâlarını anlayabileceğiniz hale biz getirdik, demekle bu oluşumun zâtına ait bir tatbikat olduğunu açık olarak bildirmiştir.

(Lealleküm ta'kilün) umulurki bunları nefsi benliğinizin tesirinde kalmadan gerçek bir idrak ile düşünür-akledersiniz. Bu temennî Hakk'n zâtından kulunun gönlüne'dir. Bu sözün diğer bir açık hâli ise! **"Ey kulum beni, beni anlayacak şekilde, en güzel bir kıvamda halkettim senden beni ve bunları anlamayı bekliyorum"** demektir. Yukarıda anlatılmaya çalışılan hususlara delil istenirse. (Allah tevrât-ı kendi eliyle yazdı) Hadîs-i şerifi yeter ve birazda tefekkür gerekir.

﴿۳﴾ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ

هَذَا الْقُرْآنَ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿۳﴾

(Nahnü ne kussü aleyke ahsenel kasasi bimâ evhaynâ ileyke hezel Kûr'âne ve in künte min kablihî leminel gafilîn.)

12/3." *Biz sana bu Kûr'ân'ı vahy etmekle sana en güzel kıssayı anlatıyoruz. Halbuki, sen ondan evvel elbetde bilmiyenlerden idin.*"

(Nahnü nekussu aleyke) Burada ki ifade, de, zâtî'dir, yâni Cenâb-ı Hakk bizzat bu kıssanın kendisi tarafından peygamber Efendimize anlatıldığını kendisi lîsân-ı Ulûhiyyetinden açık olarak haber vermektedir ki: ne kadar hayatın içinde olduğunu ve bazı hususların bizzat kendisi tarafından, sıfat-ı zâtîyye olan, kelâm-ı İlâhîsinden, "işitme" (sem-i Muhammedî) yye ye intikâl ettirilmiş olduğunu görtemektedir.

(Ahsenel kasasi) "Kıssa-anlatım-hikâye-ibretlik lerin en güzeli,) Hakk'ın kendisi tarafından Peygamber (s.a.v.) Efendimize anlatılmaktadır. Diğer kıssalarda, ise "Vetlü aleyhim" onların üzerlerine "oku-tilâvet et" ümmetine bildir şekliyledir. Bu İlâh-î bilgi Ulûhiyyet mertebesinden Risâlet mertebesine'dir. "Vetlü aleyhim" ise, Risâlet mertebesinden, abdiyyet mertebesine dir.

(En güzel kıssa) Kûr'ân-ı Kerîm'de belirtilen Kıssa'ların hepsi güzeldir, ancak bu "Kıssa" **Zât-î** olması dolayısıyla onların en güzelidir. Çünkü mertebe-i Yûsufiyyet'e kadar gelen insânlık seyrinde ilk def'a "gönül" seyri bir bütün olarak bildirilmiştir.

Bu mertebede ki, "seyr'i sülûk" beden üzerindeki "İbrâhîmiyyet" tevhid-i ef'âl mertebesinin bir bölümü' nün seyri dir, Mî'râc'a ulaştırın seyri sülûk değıldir. "İsr" in, gece yolculuğunun değışik bir bölümüdür.

(Bimâ evhaynâ ileyke) "Böylece gerçek olarak sana

bunları "Vahy" yoluyla doğrudan bildiriyoruz."

(Hazel Kûr'ân) "İşte bu Kûr'ân'dır." Kûr'ân zât' tır Furkan sıfat'tır, Kitâb'ül Mübîn, Esmâ'dır, İmâm'ül Mübîn, Ef'âl'dir. İlmi ilâhî de, zât'ın varlığında mevcut olan İlâhî program, evvelâ Zât mertebesinden Sıfat mertebesine, oradan Esmâ mertebesine, oradan Ef'âl mertebesine "nüzü'l" indirilerek faaliyete geçirilmiş olmaktadır. İşte bu faaliyetleri Cenâb-ı Hakk Ulûhiyyet mertebesinden aracısız olarak kendisi, Risâlet mertebesine bildirmesidir.

Kûr'â-ı Kerîm de geçen Zât-î Âyetler bölümünün ismi Kûr'ân. Sıfât-î Âyetler bölümünün ismi Furkan. Esmâ-i Âyetler bölümünün ismi Kitab-ül Mübîn. Ef'âl-î Âyetler bölümünün ismi ise İmâm-ül mübîn'dir. İşte gerçek Kûr'ân okumak ancak bu mertebeleri bilip değerlendirmekle mümkün olabilecektir Aksi halde bütün mertebeler Ef'âl, mertebesinden değerlendirileceğinden gerçek mânâ da diğer mertebelere nüfûz edilemeyeceğinden Kelâm-ı İlâhî'den gereği gibi fayda sağlanamayacağı da aşîkâdır.

(Ve in kunte min kablihî leminel gafilîn.)

"Halbuki, sen ondan evvel elbetde bilmiyenlerden idin."

İlmi İlâh-î de mevcut bütün bilgiler "Hakîkat-i Muhammediyye" ye intikal ettirildiğinde, o da bu bilgileri Esmâ mertebesine, oradan da Ef'âl mertebesine indirerek orada zuhura gelmesine sebep olacak sûretlerini halketti. İşte bu sûretler o mânâların zuhur görüntü mahalli oldular. Bu arada Hz. Muhammed ismini alan, Sûret-i Muhammed-î de böylece zuhura gelmiş idi.

Zât-î tecellinin en geniş manâda ki, zuhur mahalli olan Hz. Muhammed (s.a.v.) dahi kendi bânında, özünde bulunan bütün bilgileri Peygamberliğinin ilk zamanlarında bilmiyor idi, işte özünde ve hakikatinde olan bu bilgiler, "Hakîkat-i Muhammed-î" olan bânından, "zuhuru Muhammed-î" olan **zâhirine** yeri geldikçe bildirilmekte idi. İşte bu hususta odur.

Bir hikâye yoluyla anlatılmaya çalışılan bu özel hadisenin Zât-î mânâ da ki zuhuru ve bildirilmesi böylece zuhura çıkmıştır. Evvelâ Ulûhiyyet mertebesinde Risâlet mertebesine oradan da, abdiyyet mertebesine intikâli dolayısıyla bütün insânlara bildirilmiş ve ilk eğitimini de muhammed (s.a.v.) Efendimiz eshabından başlayarak bütün âleme Kûr'ân lisânından tebliğ etmiştir.

İşte bu kıssayı hakikat-i itibariyle ilk def'a idrak eden kimse de aynı hâli yaşamaktadır. Ona da aynı ifade ile, "sen daha evvelce bu kıssayı bilmiyordun işte şimdi sıra sende, bu kıssayı sana da hikâye ediyoruz," hükmü faaliyete geçmiş olmaktadır. İşte gerçek anlatış ve anlayış budur, bildirmek ve o yoldan da bilmektir. Gerçek bilgi ise ancak Hakk tarafından verilen yaşanarak tatbik edilen bilgidir.

﴿٤﴾ اذ قال يوسفُ لأبيه يا أبتِ اني رأيتُ أحدَ
عشرَ كوكبًا والشمسَ والقمرَ رأيتُهُم لي ساجدين ﴿٥﴾

(İz kâle Yûsufu li ebîhi yâ ebetî innî raeytü ehade aşere kevkeben veşşemse vel kamera raeytühüm li sacidîne.)

12/4. "**Bir vakit ki, Yûsuf babasına demişti: Ey babacağım!. Muhakkak ben -rüyâmda- on bir yıldız ile güneşi ve ayı gördüm, onları bana secde ederlerken gördüm.**"

Bu Âyet-i Kerîme ile yûsufîyyet mertebesi bilgilerine geçilmektedir. Açık olarak görüldüğü gibi, Âyet-in başlangıcı Rububiyyet mertebesinde zuhur etmektedir, çünkü -makâm-ı hubbiyyet- gönül-Nûr makamının başlangıcını ve eğitimini belirtmektedir.

"Gizli bir hazine idim" hakikatinden hubb-i yûsufîyyet mertebesi'nin tarih sahnesinde tecellî i İlâh-î olarak bu Âyet-i Kerîmeler ile zuhura çıkmaya başladığını görmekteyiz.

Bir vakit ki, Yûsuf babasına demişti: "**Ey babacağım!.**"

Oğul babanın sırrı, yani hakikatidir. Akl-ı Küll mertebesinde olan baba Yâkûb'un bâtinî varlığında mevcut, Yûsufiyyet hakikatinin nûr'u, yoğunlaşarak bir çocuk insân, sûretine bürünerek yeryüzünde görünüp faaliyyet eder bir hâle gelmişti. Akl-ı Küll olan babasına seslenerek.

"Muhakkak ben -rüyâmda- (raeytü) ben gördüm demesi, uyku hâlinde bedeni varlığı hareketsiz ve idraksiz olduğu halde, misâl âleminde ki, lâtif olan a'yân-ı sâbitesi itibariyle İlâh-î benliği tarafından bâtin gözü ile görmesi, bu hale aracı olup zâhire, nafs-î varlığına şuur olarak aktarılıp kayda geçmesidir.

"on bir yıldız ile güneşi ve ayı gördüm," Yıldız güneş ve ay-kamer, kevkeb-yıldız, şems-güneş, kamer-ay dır. Yıldızdan burada, "kevkeb" olarak bahsedilmektedir. Diğer Âyet-i Kerîme'ler de, daha başka isimlerle ifade edilmektedir. Bu husus son Âyet-i Kerîme'ler de tekrar ele alınacaktır.

"onları bana secde ederlerken gördüm." Bu ifadeler âlem-i mîsalde rû'yet olundu-görüldü. Daha sonra da müşahe de hâlinde de vakti geldiğinde fiilen rû'yet edilecek, görülecektir.

Yeri gelmişken faydalı olur düşüncesiyle Fûsûs-ül Hikem'den küçük bir bölümü sadeleştirerek aktarmaya çalışalım, Cild (2) sayfa (219) Yûsuf Fass-ı.

Yûsuf kelimesinin içinde mevcut olan Nûriyyet hikmetinin açıklanması olan bölümüdür.

Nûriyyet hikmetinin "Yûsuf" kelimesine tahsis olunmasının sebab-i budur ki, âlem-i mîsâl, âlem-i nûrânî ve Yûsuf (a.s.) mın keşfi dahî "misâlî" dir. Ve Yûsuf (a.s.) a misâlî ve hayalî sûretlerin keşfine dayalı olan ilmî nûriyyet saltanat-ı zâhir oldu. O da kemâl bir yön üzere "tâbir" ilmidir. Yûsuf (a.s.) dan sonra bu ilmi bilen o hazret'in mertebesinden bilir ve onun rûhâniyyetinden alır.

(Şimdi, nûr-i hakîkî bir nûrdur ki, onun vasıtasıyla eşya idrâk olunur. Zîrâ nisbet ve izâfâttan temizliği yönünden Hakk Sübhânehû ve Teâlâ Hazretlerinin ayn-ı zâtıdır. İşte bunun için (s.a.v.) Efendimiz'den, "Rabb'ini gördünmü!" diye sorulduğunda. "Bir nûrdur ben onu nasıl görürüm" ya'nî, o nûr-i mücerret-karışık değildir; onu görmek mümkün değildir, buyurdular.

Bu anlayış itibarile, zâtının ayn-ı olan hakîkî nûr'u zuhurda olanlardan, nisbetler ve izâfatlardan, uzaklaştırılması itibariyle görmek ve idrâk etmek mümkün değildir. Ancak şu kadar var ki, hicâbiyyet mertebeleri'nin arkasından zuhurda olan varlıklarda idrâk etmek mümkündür.

Rubâî: Tercüme.

"Güneş felek üzerine bayrağı diktiği vakit onun pertevinden göz nûrdan kamaşır. Velâkin bulut perdesinden zuhûr ettiği zaman, nâzır-bakan, kusursuz olarak tamamen onu görür.

Nûr'un zıddı olan zulmet'e gelince, kendi idrâk olunmadığı gibi, kendisiyle de bir şey idrâk olunmaz. Ve nûr-i hakîkî ile zulmetin arasında bulunan "ziyâ"nın hem kendisi idrâk olunur, ve hem de onunla eşya idrâk olunur. Bu üçten her birinin kendine mahsus bir şerefi vardır. Nûr-i hakîkî'nin şerefi, evveliyyet ve asâlet cihetinden'dir. Zîrâ o her mestur'un-perdenin inkişafına-açılmasına sebeptir. Ve zulmetin şerefi, Nûr-i hakikiye ittisal-bağlantısı ile. Ve bir de, nûr-i hakîkî, zulmet ile idrâk olunur; Çünkü onun zıddıdır. Ve her şey zıddıyla inkişaf eder. Ve ziyânın şerefi dahî, ikisinin arasında olması ve nûr ile zulmetin mümtezic-birlikte, olmasından vücûda gelmekle iki şerefi haiz bulunmaktadır.....

.....Ve rû'yâ tâbirinde bir kâide ve kânûn yoktur. Binâenaleyh hayâlî sûretlerin keşfini-yorumunu, ilgilendiren nûrâniyyet ilm-i, bir kimseye atâ olunmazsa-verilmezse, mer-î olan-görülen, sûretlerin hakikatini anlamaktan âciz kalır.....

"Ey babacağım!. Muhakkak ben -rû'yâ-mda- on bir yıldız ile güneşi ve ayı gördüm, onları bana secde ederlerken gördüm."

Yukarıda da ifade edildiği gibi Rahmânî rû'yâ-lar âlem-i misâlden kaynaklanmaktadır. Yûsuf (a.s.) in çocukluk devresinde gördüğü bu rû'ya aynı zamanda onun Nübüvvet başlangıcının da habercisidir. Peygamberimizde de olduğu gibi, Risâletinin ilk (6) ayı rû'ya-lar ile başlamıştır. Gerçi Peygamber (s.a.v.) Efendimiz diğer Peygamberlerin dışında bütün dünya hayatı yaşantısının tamamının bir hayal bir uyku ve görülen uzunca bir rû'ya olduğunu bildirmiştir. Bu sebepten ümmet-i Muhammedin gördüğü rû'ya-lar **(rû'ya içinde rû'ya)** dır. Diğer Peygamberlerin kavimleri nin gördüğü rû'ya-ları ise **(dünya içinde rû'ya-dır.)** Arada büyük fark vardır. Yeri olmadığı için bu kadarla yetinip yolumuza devam edelim.

Haberler Yûsuf (a.s.) in bu rû'ya-yı 12 yaşlarında çocukluk devresinde gördüğünü söylüyorlar. Bu rû'ya-dan önce Yûsuf (a.s.) bir başka rû'ya görmüş ve o rû'ya-yı gördükten sonra kardeşlerine anlatmış.

"Hepimizi ben rû'ya-mda gördüm. Hepimiz birer demet ekin buğday biçtik, demet bağladık. Demetleri diktik, hepinizin demetleri devrildi. Benimki ayakta kaldı."

Diyerek rû'ya-sını anlatmış.

Bu rû'ya-yı da kısaca şöyle yorumlayabiliriz. Buğday ekilen ve biçilen yer, bir tarladır. Bu tarla bizim beden tarlamız-arzımızdır ki, Hadîs-i şerîfte, **(dünya ahiretin tarlasıdır)** denmiştir. A'yan-ı sabitemizde (a'dem-yokluk) ta olan kaza programımız dünya ya geldiğimiz zaman yapmaya başladığımız iyi amellerimiz ile beden tarlamızdan evvelâ buğday saplarını sonra da başaklarını üretmeğe başlarız. Bunları hakikatleri yönüyle ürettiğimiz zaman ayakta dururlar, eğer nefsî yönde üretirsek ayakta duramazlar, yâni işe yaramazlar. İşte kardeşlerinin demetlerinin yere düşmeleri bu yüzdendir.

Sûre-i Fetih te de, bu hâle işaret vardır. (49/29)

Mü'min'lerin (İncildeki vasıfları da şudur, onlar filizini çıkarmış bir ekine benzerler. Derken o filizi kuvvetlendirmiş de kökü kalınlaşmış nihayet gövdeleri üzerine doğrulup kalkmış ekincilerin hoşuna gidiyor.)

Bu hususta daha geniş bilgi, (Sûre-i Feth) kitabımızda mevcuttur dileyen oraya bakabilir. (Sayfa-117-119)

Kardeşleri bu hâle teaccüb ediyorlar. Sonra da yukarıdaki rû'ya-yı görüyor ve babasına anlatıyor.

﴿ه﴾ قَالَ يَا بُنَيَّ لَا تَقْصُصْ رُءْيَاكَ عَلَىٰ اخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿ه﴾

(kâle yâ büneyye lâ taksus rû'ya-ke alâ ihvetike feyekîdu leke keyde inneşşeytâne lil insâni adüvvün mübin)

12/5. **"-Babası- dedi ki: Yavrucuğum!. Rû'ya-nı kardeşlerine haber verme. Sonra senin için bir tuzak kurarlar. şüphesiz ki, şeytan insân için apaçık bir düşmandır."**

"-Babası- dedi ki: Yavrucuğum!."

Akl-ı kül hükmünde olan Baba Yâkub (a.s.) dan nefsi kül hükmünde olan Yûsuf'un annesine yeryüzünde ilk defa intikal etmiş olan Hakikat-i Muhammediyyenin bu mertebesindeki (Nûr-i) tecellisi' nin ismine (Yûsuf) denmiş. Yûsuf'un lügat mâ'nâ'sı **(Feryad-nâle ve arttırsın,)** imiş. Bilindiği gibi onun hayatında bu mânâların hepsi (*hüzün ve artış*) cem olarak faaliyettedir. Yeri geldikçe görülecektir.

İşte diğer kardeşlerinden daha başka özellikleri ile ilk defa Nûr-u Muhammediyyenin o mertebesindeki dünya da Yûsuf ismi ile zuhur etmiş olan mânâ-i yûsufiyyesi dir. Bunun diğer ismi de, Hakk'ın zuhur mahalli olan **(Gönül)** dür. (*Kâlb, beden yönünden, gönül, rûh yönündendir. Kâlb, bedenini, nefsin canı, gönül, rûh'un canıdır.*)

İşte bu yüzden o mertebenin Akl-ı külli olan Yâkub (a.s.) kendinden meydana gelen gönül oğluna aşık olmuştu, diğerleri ise, sadece fiziki oğulları olduklarından aralarında böyle bir bağ yok idi. Mânâ-i Nûr-u Yûsufiyye ye gösterilen bu zuhurat'ın içinde bulunan bazı özellikleri farketmiş olan Baba Yâkûb, kendisine zarar gelebilir düşüncesiyle zuhuratını kardeşlerine anlatmamasını tenbih etmişti.

Rû'ya-nı kardeşlerine haber verme. Sonra senin için bir tuzak kurarlar.

﴿٦﴾ وَكَذَلِكَ يَحْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيَعْلَمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ
أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَأِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

(Ve kezâlike yectebike rabbüke ve yuallimuke min te'vilil ehâdîse ve yütimme ni'metehu aleyke ve alâ âli Ya'kûbe kemâ etemmehe alâ ebeveyke min kablü ibrâhîme ve ishâka. Inne rabbeke alîmun hakîmün.)

12/6. **"Ve işte böylece Rab'bin seni seçecek ve sana rü'yâ-ların tabirinden bilgi verecek ve nimetini senin ve Yâkub hanedânının üzerine tamamlayacak, nasıl ki, onu evvelce ataların İbrâhîm ve İshak üzerine de tamamlamıştı. şüphe yok ki, senin Rab'bin çok iyi bilendir, hikmet sâhibidir."**

"Ve işte böylece Rab'bin seni seçecek" Mertebe-i Yûsufiyyenin, âlem-i mîsalden dünya beşer, Ef'âl mertebesine nüzûlü vakti gelmiş, Yâkûbiyyet ocağında bir çocuk namzet, olarak zuhura çıkmış olduğundan, â'yan-ı sabitesinin gereğini yerine getirmek ve **"gönül"** hakikatini ortaya çıkarmak için yaşı yeterli duruma geldiğinde bu hâlin zuhur mahalli olarak seçilecektir.

"ve sana rü'yâ-ların tabirinden bilgi verecek" Burada ise rü'yâ-dan, **(Te'vilil-ehâdis)** diye bahsedilmektedir. daha evvelce ve daha sonra ki rü'yâ-lar (raeytü-rû'yet) olarak

belirtilmektedir ve kendi gördüğü rü'yâ-lar'dır. Aralarında ki fark şudur. "rû'yet" olarak belirtilenler, misâl âleminden, lâtif âlemden izâfi, benlik yönüyle görülüp, zâhiri benlik-nefs âlemine aktarılanlardır. **(ehadis)** ise daha sonradan, **"hadise"** haber olarak zuhura çıkan, yani başkaları tarafından görülüp lisânen dilde ve hayalen anlatılarak akılda resmedilen, sahne ve yaşantıların **"Te'vili"** yani evvelki ilk hâli aslının hakikati istikâmetinde yorum ve îzâh edilmeleridir. İşte bu ilmin bilgisinin vakti geldiğinde kendisine verileceğidir.

Tabir ilmi iki esası gerektirir. Biri Kesb'î-çalışıp kazanarak, diğeri ise vehb'î, İlâh-î ikrâm ve lûtufla olanıdır. Ancak ikincisi birincisine bağlıdır, Yani bu sahaya meraklı olan bir kişi gerçek bir İnsân-ı Kâmil'in mâ'nevi terbiyesi altında uzun seneler eğitilerek bu süre içerisinde gerek kendi gördüğü ve gerek çevreden görülen zuhuratların izahları ile kendinde oluşan zuhurat yorumlarının kıyaslarını tecrübeleriyle rûhani varlığında bu ilmi biriktirerek kesb etmiş-zâhiren kazanmış olur. Böylece kişi misâl âlemine açık bir **"gönle"** sahip olmuş olur. İşte rububiyet meretbesinden de bu halde olanlara vehb-î-hibe yollu yansımalar olur ki buda kuluna Hakk'ın bu husustaki atâsi-ikrâmı'dır.

Rû'yâ tabirin de çok mühim bir husus daha vardır ki, o da görenin kimliğidir, tabir ve yorum yapacak kişi, "rû'ya-zuhurat gören kişinin iç-ruhsal durumunu bilmesi ve tanıması lâzımdır ki ona, yani kişiye göre tavsiyelerde ve izahlarda bulununabilsin. Zuhurat gören kimse eğer seyrü sülûk yolunda cidden gayretli ve devamlılık üzere ise onun zuhuratları genelde rahmânî'dir ve büyük bir ihtimalle yol göstericidir. Ve o istikamette bulunduğu yeri itibarile yorum yapılabilir buda gerçekten yol göstericidir, onu yorumlayan kimse onun zâhirî gidiş, davranış ve idrak yapısının da göz önünde bulundurup bütün bunların toplamı neticesinde kendisine gereken tavsiyelerde bulunur ve bunlar büyük oranda faydalı ve yol gösterici olurlar. Ancak genede her görülen zuhuratın mutlaka bir yorumu ve mâ'nâ'sı olacaktır diye de bir kural yoktur. Bir zuhuratın, gören ve görülen

yönünden de birçok ayrı, ayrı yorumu da olabilir. Eğer birkimse gerçek bir yol ehli değil ise zâten bunları yorumlamaya gerek yoktur, çünkü genelde hayali ve vehmî'dir bazı istisnaları müstesna olmak üzere, üzerinde durup zaman kaybetmeye değmez. Bir doktorun isabetli bir tedavi uygulaması, hastasını her hâliyle tanınması ve işinin ehli, olması'na bağlıdır.

Zuhurat-Rû'yâ tabirin de en büyük ölçü, görülen sahne ve diğer görüntülerin misâl âleminde ki, karşılık ve ifadelerinin bilinmesinin gereğidir, Rû'yâ da, misâl âleminden gösterilen görüntülerin "Ef'âl âlemi"nde ki ifade ettiği karşılık mâ'nâları'nın yaklaşık olarak bilinmesidir işte bu yönü zaman, zaman vehb gerektirmektedir. İşte böylece, zuhurat-Rû'yâ tabirin de, kesb ve vehb ile birleşen tecrübe neticesinde yapılan yorumlar ve izahlar, (Te'vilil-ehadis) olur.

Böylece Yûsuf kelimesinin içinde mevcut olan "hikmet-i Nûriyye" yi, ve Ya'kûb kelimesinin içinde mevcut olan "hikmet-i rûhiyye"yi, ikrâm ederek.

"ve nimetini senin ve Yâkub hanedânının üzerine tamamlayacak," Tamamlamış olarak onlara bunlar lütfedilmiştir.

Bu gün itibariyle ise, bu hususlar ehillerine inmeye, tamamlanmaya, devam etmektedirler. Çünkü Cenâb-ı Hakk'ın bu âlemler üzerinde her türlü tecellileri devamlılık üzeredir ve hak edenlere bunlar kendi bünyeleri itibariyle yeteri kadar lütfedilirler.

nasıl ki, onu evvelce ataların İbrâhîm ve İshak üzerine de tamamlamıştı.

İbrâhîm, kelimesinin içinde mevcut, hikmet-i mühey-yemiyye-şiddetli aşk-ı ve İshak, kelimesinin içinde mevcut, hikmet-i hakkıyye yi, vermek sûretiyle nimetini o mertebe itibariyle onlara tamamlamıştır ve bu tecellilerde ehillerine inerek devam etmektedirler. İşte bütün bunların yüzünden, şüphe yok ki, senin Rab'bin "**Alîm**" ismi ile, çok iyi bilendir,

“**Hakîm**” ismi ile de, hikmet sahibidir.”

﴿٧﴾ لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِّلْسَائِلِينَ ﴿٧﴾

(Lekad kâne fi Yûsufe ve ihvetihi âyâtün lissâilîn.)

12/7 **"Muhakkak ki Yûsuf kıssasında soranlar için büyük ibretler vardır."**

O zamandan bu zamana mâ'nâyı Yûsufiyyet akıp gidiyor. O zamanda Yahudilerden soranlar vardı bugün de sorucu ve arayıcı bizler oluyoruz. Bu hadise içinde ki, Yûsufiyyet hikmetleri gelecek Âyet-i Kerîmeler de ortaya çıkacaktır. Hakk yolcusu sâlik bu yollardan kendi vücûd varlığı içerisinde seyrini yapmalıdır.

﴿٨﴾ اِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰ آبِنَا مِنَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ آبِنَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾

(Îz kâlû leyûsufu ve ehuhu ehabbü ilâ ebinâ minnâ ve nahnü usbetün inne ebânâ lefi dalâlin mübîn.)

12/8 **"O vakit kardeşleri Yûsuf için dediler ki; o babamıza bizden daha sevimli. Ve biz soylu bir cemaatiz, şüphesiz babamız açık bir dalâlet içinde."**

Yine hatırla ki Yûsuf ve kardeşi Bünyamin için o ikisinin annesi ayrı diğerlerinin ayrı idi. O iki oğluna meyli biraz daha fazla olduğunu da biliyorlar idi. Ve “babamız o iki kardeşimize iltifat ediyor, bizler ise kuvvetli topluluğuz. Muhakkak ki babamız yanlışlık içinde “Ne yapalım da babamızın gözüne girelim? Diyorlardı. Onu ortadan kaldırmaya karar verdiler. Onu ya öldürelim ya da uzak çölde bir köşeye atalım. Kendi hâline bırakalım. O zaman babamızın gözüne gireriz diyorlardı. Bu işi işledikten sonra da tövbe ederiz. O, 10 kişiden bir tanesi dedi ki; Yûsuf’u öldürmeyelim, (ne de olsa onların kardeşi idi) onu bir kuyuya bırakalım, belki oradan geçen bir kervan alır götürür.

Bizim ondan bir haberimiz olmaz. Bu işi işleyecek isek böyle yapalım diye karar verdiler. Ve hep beraber babalarının yanına vardılar. "Niye sen bize Yûsuf'u emânet etmiyorsun?" diyorlardı. "onu bizimle göndermiyorsun? Biz onun hakkında nasihat edicisiyiz, onu kollarız. Ona kötülük yapmayız. Yarın onu bizimle gönder." Diyorlardı. Kendi yorumlarınca bu işin yapılmasının zamanı geldiğine karar veriyorlardı.

Yâkup (a.s.) onlara "siz bunu benden istiyorsunuz ama ben mahzun olurum. Onu bir kurda yedirirsiniz. Siz ondan gafil iken onunla ilgilenemeyiniz, kurt onu parçalar." der. "Nasıl olur biz onu kurda yediririz, biz kalabalık bir topluluğuz. Eğer bu işi biz yaptırırsak hüsrana uğramış topluluk oluruz." Oraya gitmeden önce onu kaybettiklerinde nasıl bir cevap vereceklerini bilemiyorlardı. Babaları "onu kurda yedirirsiniz" deyince bahaneyi ondan öğrenmiş oldular. Ya'kûb (a.s.) bu sözü ile onlara yol göstermiş oldu.

Vakta ki takdir-i İlâh-î oluşmaya başladı. Ya'kûb (a.s.) baktı ki bu ısrar edişlerinde bir takdir-i İlâh-î olduğunu anladı. Onlarla Yûsuf (a.s.) bıraktı. Onlar gittiklerinde, onu yol üstünde bulunan bir kuyunun içine attılar.

Biz ona o kuyudayken vahyettik. O zaman 12,13 yaşlarında imiş. Cenâb-ı Hakk'ın bir İlâhî hükmü olduğunu, ona vahyetti.

Döndüklerinde, babalarına şöyle dediler; Biz yarışma ya gitmiştik. Yûsufu da eşyalarımızın yanına bırakmıştık. İşte o arada onu kurt yemiş, gerçi sen buna inanmazsın dediler. Yâ'kub (a.s.) "ben sizin şu vasıflandırdığınız şeyden Allah'a sığınırım" diyor.

11 kardeşin kendisine secde ettiğini gördü. Bu 11 kardeşin bizim üzerimizdeki yerleri nelerdir;

1-beden

2-şartlanmış olarak kendini müslim kabul etmesi

3-nefsi emmâre

- 4-hırs
5-buhul, benlik, gurur
6-gadap, kızgınlık
7-şehvet, bir şeyi ısrarla istemek
8-haset, gurur
9-şirk: babasının rızasını kabul etmemek
10- Gurur, kibir
11-sevgi-bünyamin
12-Yûsuf'un hükmü de; gönüldür.

Güneş ve ay ne oluyor?

Bütün rollerdeki olan bir **"insân-ı kâmilidir."**

Buradaki gönül tam kemâlât hâli değildir. Gönülün tamamı dersek Muhammed (s.a.v.) efendimizin mecrasına geçiliyor burası, başlangıç yeridir.

Güneş ve ay ne oluyor? Güneş; babası, ay; annesi olarak geçiyor. Ancak bu, sûretteki vasfıdır. Mânâdaki vasfı nedir? Mânâdaki vasfı ise baba; akl-ı kül, anne ise; nefsi küldür. İkisinin izdivacından Yûsuf (a.s.) vücûda gelmiştir. Yûsuf (a.s.) in bu arada **"gönül"** diye belirtilen de daha sonra "akl-ı evvel"i oluşacaktır. Bir peygamber-eğer dikkatinizi çekmişse- babası dolayısıyla daha üstün olması gerekirken, burada Yûsuf (a.s.) daha üstün görünüyor. Hani deniyordu ya *"babasını onun ayağına getirdiler."* Dolayısıyla o daha üstün oldu. Peygamberimiz "Adem (a.s.) toprakla balçık arasındayken ben peygamberdim" buyuruyor. İşte efendimiz bu hususlardan meydana gelmiştir. Şefkatte, merhamette, güzellikte hakikatini Yûsuf (a.s.), peygamberimizden almıştır. Peygamberimiz "10 güzellikten 9' u Yûsufdadır. Bir'i diğer varlıklardadır." buyurur. İşte ondaki güzellik, kemâlât efendimizin kemâlâtıdır. O zaman onda tahakkuk eden Hz. Muhammed (s.a.v.) in o günki kemâlâtıdır. Daha sonra gelecek *"bu bir melek mi?"*

diyecekler. O düzeydeki insânların en üstünü , akl-ı evvel akl-ı kül'ü meydana getiriyor. Her ne kadar akl-ı kül baba ise de nefsi kül'e nazaran, aklı evvele nazaran aklı kül evlât düzeyindedir. Çünkü aklı evvel diyelim ilk, aklı kül bu onun babası. Bu olayda aklı evvele nazaran oğul hükmünde, aşığıya göre aklı kül hükmünde. Ya'kûb (a.s.) mânâ yönüyle oğul hükmünde. 11 yıldızın ona secde etmesi, kendinin de onların üstünde bir hâlin yaşanmasından, vaki olmasından kaynaklanır.

Muhakkak şeytan insân için açık bir düşmandır. İşte Rabbin seni bunun için seçti. Eğer hadiselere dikkat edersek Yûsuf (a.s.) hiç onlara karşı gelmedi. O, biliyordu ki hakkın takdiri meydana gelecektir. Teslimiyyet gösterdi. Yâkub (a.s.) sabretti. İşte Rabbin seni bu iş için seçti.

O'nun ağlaması zâtının ağlaması değildir. "*Fe sabrun cemil*" in zatından'dır. O'nun hâli fiziki bir haldir. Rasûlullah (s.a.v.) in oğlu öldüğünde "benim gözüm ağlar, özüm ağlamaz" dedi.

Yûsuf (a.s.) kıssasından alacağımız en büyük örnek rû'ya tabirleridir. 3 çeşit rû'ya vardır:

1-Rahmân-î rû'ya-lar

2-Nefsi, kendi benliğinden kaynaklanan rû'ya-lar. İyi yönlüde, kötü yönlü de olabilir.

3-Şeytani rûyalar.

Yûsuf (a.s.) kuyunun içine atıldı da. Niye sahraya atılmadı? Bunun hikmeti şudur; "*lekad halâknel insâne fı ahseni takvim, sümme radednahu esfele sâfilîn.*" (95/4-5)

"*Biz insân-ı en güzel kıvamda halkettik, sonra onu aşığıların aşığısına reddettik*" Hükmüyle "kuyunun" karşıtı; atıldığımız bu dünya'dır. Bu dünya'dan başını kaldıramadığı için dünyası kuyu hükmündedir. İçimizde de bir kuyu vardır. Ki, nefsin kardeşlerinin onu içine attığı kuyudur, oradan çıkmak için Allah'ın ipine sarılmak lâzımdır. "*Ve'tasimû bi hablillâhi cemîan*" (3/103) "*Ve hepiniz Allah Teâlâ'nın ipine*

sımsıkı sarılınız” Siz o ipe sarıldığınız sürede ancak kurtulursunuz. O kovanın ipine tutunup, kovanın içine oturursak; ne şekilde olursak olalım her halükârda yukarıdan çekerler. **“Tutarsan tutulursun”** hükmü İnsân-ı Kâmil’in ipine tutunup yukarıya çıkmak bura da ve her yerde geçerlidir. Bu kuyu öyle bir kuyuki şartlanmışlıklar, çevrenin tutumu bunlardan kurtulmak zor bir hâldir. Kuyunun içersinde meydana gelen durumda, sırtından onun gömleğini çıkardılar. Kana bulayıp babasına götürdüler. O hâliyle Yûsuf utandı ve kuyu içinde ne yapacağını bilemedi. Yûsuf (a.s.) ın boynunda asılı bir hamaylı varmış. Hamaylının içinde de bir gömlek. O anda Cebrâîl (a.s.) gelerek o boynundaki hamaylıyı açıp, içinden gömleği çıkartarak giydiriyor.

O gömlek nereden geldi? İbrâhîm (a.s.) ı ateşe atacakları zaman bir türlü ateşin hararetinden ateşe yaklaşmamışlar. Ne yapalım diyorlar? Aralarında istişare ederek Peygamberlerin hayâ ve utanma duyguları çoktur, eğer böyle bir hâli varsa onu utandırmak için üstünden elbiselerini çıkaralım diyorlardı. Peygamberi utandırıp rezil edelim deyip, onu halkın içinde soyuyorlar. O anda Cebrâîl (a.s.) cennetten bir gömlek getiriyor. İnce ve şeffaf fakat içini göstermiyor. Ona bu gömleği giydiriyor. İbrâhîm (a.s.)ı mancınığa koyup atarken, o kısacık zamanda Cebrâîl (a.s.) gelerek *“bir şey istiyormusun?”* diyor. “Hayır, istemem. Rabbim beni biliyor” diyor. 4 büyük melek gelerek, ona yardım etmek için izin istiyorlar. Hiç birini kabul etmiyor. “Aleyhi tevekkeltü ve hüve rabbül arşil azîm.” Diyerek hiç bir yardım istemiyor. Atıldığı ateş de ona yakîn ve imân gücü ile güllük, güllüstanlık oluyor. Bu bahçe zâten onun gönlünde vardı.

“Sara” isminde bir hanım varmış. İbrâhîm (a.s.) ında ona muhabbeti olup, İbrâhîm (a.s.) ateşe atıldığı zaman o da kendini ateşe atıyor ve yanmıyor. Ateşin içinden birlikte çıkıyorlar. Sonra da evleniyorlar. “İshak” (a.s.) Sara hanımdandır. İbrâhîm (a.s.) ateşin içinde yanmıyor ancak omuzunda bir parça yerde ısı hissediyor. Bunu merak ediyorlar. İbrâhîm (a.s.) ın çocukluğunda babası put yaparmış. O da onları bir torba ile boynuna asar pazarda

satarmış. İşte o ısı torbanın ipinin asıldığı yermiş. İbrâhîm (a.s.) bunu bilmeden yaptığı halde bizlerin bile bile yaptığı isyanlar "şu şöyle olmasaydı! Bu niye böyle oldu?" gibi sözler İlâh-î hükme razı olmamaktır ve şirke benzemektedir. İbrâhîm (a.s.) ateşten çıktıktan sonra gömleği çıkarıp muhafaza ediyor. Daha sonra, onları ne kavmi ne de babası istemediler. "Burada durma seni öldürürüz" dediler. Onlarda kendilerine tâbi olan birkaç kişi ile birlikte, oradan ayrıldılar. İbrâhîm (a.s.) o gömleği İshak (a.s.) a verdi oradan Yâ'kub (a.s.) a, geçti, o da Yûsuf (a.s.) in boynuna hamaylı şekliyle taktı.

"İbrâhîm (a.s.) hakkında daha geniş bilgi (6 Peygamber 3 İbrâhîm a.s.) kitabımızda bulabilirsiniz."

Mebdei ve sonu belli olan kervanlar vardır. Hacca gidebilen, Mısıra gidebilen, baş şehire gidebilen, bizi gönül âlemimize ulaştıran... Kervana katılarak, **"tek bir'e"** ulaşmak, Mısır'a sûltan olmak, sonra da hâlife olarak hayatını sürdürmek... İşte bu hâli ilerletip öne geçebilmek için gönül hâline ulaşmak gerekmektedir. Bizde ki gadab, buhul..gibi nefs-i emmâre'den sayılan nefs-î kardeşlerimiz, gönül hâline ve safvetine ulaşmamıza mâni olmak için türlü, türlü hilelerle bizleri engellemeye çalışıyorlar. Bu durumda gönül Yûsuf'unun selâmete çıkması için, üzerimizden bu vasıfların kalkması gerekiyor. Yûsuf'un kanlı gömleğini babalarına getirdikleri vakit *"bu kan yalancıdır."* Ve yine içinden "bunasil bir merhametli kurtmuş ki içindekini öldürmüş fakat gömlekte hiç yırtık yok." Yûsuf'un kardeşleri geldiklerinde Ya'kûb (a.s.) "nefsiniz size ne kötü iş yaptırdı. Bana düşen güzel bir sabırdır. Sizin bu yaptıklarınızdan dolayı Allah'tan bana güzelce sabretmem için yardım diliyorum."der. *"Bu işi size nefsiniz yaptırdı."* demekle Ya'kûb (a.s.) bunu birimsel benliğimize atıyor. Fakat bu nefis bizde olan İlâh-î nefis değil, beşeriyetimizde olan nefstir. Büyüklerin dediği *"beşeri nefis" ortadan kalkınca İlâh-î nefis kalır ki o da "nefis" olur.*

Cenâb-ı Hakk asıl olarak kendi özelliğinden bizlere verdi. Bir de insân'ın özelliğinden olanları da verdi. Burada **"biz"** ve **"ben"** dediğimiz nokta, 12 kardeş hükmünde olan,

bizlere atfedilen nefstir. Fakat bu düşünüş tarzının kendine mahsus istiklâllığı vardır. Biz burasını karıştırıyoruz. Nerede başlıyor, nerede bitiyor? Ne kadarına tesir edip değiştirebiliyoruz. Meselâ; bizim üzerimizde mutlak ve muâllâk kader vardır. Ehli sünnet dengeli bir yol tutar. Büyük hâdiseleri, kaderi mutlağa; küçük hadiseleri muâllâka atfeder. İstîdat, kabiliyyet, maharet birleşirse burada Âyet-i Kerîme'nin belirttiği "*bunu size nefsiniz yaptırdı.*" Bu hallerini sürdürürlerse ahirette cezası vardır, hallerini düzeltirlerse kendilerindeki izâfi benliği, İlâh-î benliğe ulaştırırlarsa ortada suçlanacak bir şey yoktur. Yakup (a.s.) bu hâlin onların nefsinden kaynaklandığını, ancak hadiseyi mutlak kadere bağlayarak Allah (c.c.)den güzel bir sabır istiyor. "Benim oğlumun bu sebeple başına belki daha iyi birşey gelecektir." diyerek hakikatine vakıf olarak susuyor. "*Bu ne güzel bir sabır, diye ona yöneliyor. Güzel sabırdan maksat, bu işin içinde nasıl bir kurt yeniği var ki, içindekini parçalamamış.*" Diyerek İlâh-î bir hükmün tecelli ettiğini anlayarak susmayı tercih ediyor. Anladı ki bu mesele de Hakkın takdiri bu yöndedir ve bu sebeble Yûsuf'un kardeşlerine bir şey dememiştir. Âyet-i Kerîme'lerin üzerinde durarak, bunlarla bizlere ne deniyor diye sorduğumuzda, insân mâ'nevi lezzetini hissediyor. Mûsâ (a.s.) in hayatı da tam, gerçek bir tarikat hayatını anlatan, bütün bir hâdisedir.

(Kaset A-(02/06/2,000) Cuma -İZMİR/Güzelyalı.

*NOT=*Bu sohbetler muhtelif yerlerde yapıldığından ve ayrı yerlerde de muhtelif kimseler olduğundan bazı mevzular, yeni gelenler içinde tekrarlanması gerekiyordu, ancak her tekrarda o mevzuun bir başka yönleri açılmaktadır. Bu yüzden onları da kayda aldım başınızı sıkarsa kusura bakmayın, Cenâb-ı Hakk cümlemize kolaylıklar nasib etsin.

Kûr'ân okurken veya bâtını mânâları tahsil ediyorken, yapmamız gereken en büyük iş; Cenâb-ı Hakk o Âyet'ten veya Rasûlüllah (s.a.v.) in hadîslerinden neyi murad etmişse (o kelimelerden, o cümlelerden) biz onları aslı itibariyle anlamaya çalışalım. Ve Cenâb-ı Hakk'tan onu murad edelim.

Bizim anladığımız mânâlar değil de Cenâb-ı Hakk'ın muradı ne ise o Âyetin ve o hadîs'in üzerinde, o mânâyı anlayalım. İşte ancak o zaman Kûr'ân okunmuş olur. Kûr'ân bilindiği gibi, zâhirî mâ'nâsı; kıraat etmektir. Ama bâtinî mâ'nâsı zat mertebesinin izahları demektir. Bunun içersinde efâl, esmâ, sıfat, zat mertebeleri vardır. İnşallah bunları da görmüş olacağız. Kûr'ân'ın te'vîli, orijinâl hâli vardır. Te'vil; evveline ulaşmak demektir. Cenâb-ı Hakk'ın Ümmü-l kitabta aslı mâ'nâsı nasıl ise, ilk var edildiği yere, gönlümüzde de oraya ulaşmaktır.

Hîra dağında efendimiz (s.a.v.) bunları düşünüyordu. İlk gelen emir "*İkra*" OKU emri idi. Elinde metin yok, yazı yok ! "*Emri okumaya kadir değilim*" diyor. Bazıları da diyor ki O, okuma bilmiyordu." Bütün âlemlerin kendisi için zuhura geldiği kimse, nasıl okuma, yazma bilmez. Zâhirdeki kişilere bazı özellikleri anlatmak için kullanılan tabirlerdir. Meselâ ÜMM kelimesi kullanılmış. ÜMM'ün anlamı ANA demektir. "*Ana*", dolayısıyla ilmin anası olur. Bazı terimler var ki, biz bunları nefsânî anlayışımız içinde değerlendirmişiz. Bu yüzden mâ'nâ'sını anlama yönünden yanlış yollara gidiyoruz. Ve Kûr'ân-ı Kerîm' sadece ef'âl mertebesi itibariyle değerlendirmiş oluyoruz. İslâm dinini de yüzde yirmilik bir kapasite ile değerlendirmiş oluyoruz. İşte efendimiz (s.a.v.) in Hira dağında, o yalnız yaşadığı devirlerde tefekküre daldığı sürelerdi. O kadar büyük ilhamlar kendisine geldiğinin neticesinde; Hakk'ın varlığında kendi mevcudiyetini ikrar etti. İsâ (a.s.) ile başlayan bu süreç Hz. Muhammed. (s.a.v.) de kemâle erdi. İslâmiyyet'in sonuna kadar kendi varlığını idrak etti. Nefsini bildi. Fakat daha evvel böyle bir ilim ortaya çıkmadığı için Hz. Rasûlullah'a bir tasdik gerekiyordu. İşte Rasûlullah'ın müşahade ettiği ve gönlüne gelen ilimleri "*oku*" denilerek tasdikidir. Yoksa "**oku**" denmesi için Âyet'in tamamının gelmesi ve elinde bir yazı olması gerekirdi. İşte Kûr'ân, öyle bir müthiş bir kitap ki, efendimiz (s.a.v.) öyle muazzam bir peygamber ki biz ne yazık ki bu değerleri çok küçük bir kapasite ile değerlendiriyoruz. Böylece hem kendimize yazık ediyoruz, hem de elimizdeki malzemeye..

Bir gün rasûlullah'a yahudiler gelmişler. Bize Yûsuf'un

kissasını anlat bakalım bizimkine uygunmu? Senin anlatacağın bizimki gibimi? Diyorlar. Böyle bir talep karşısında bu Sûre gelmeye başlıyor. Ve bu Sûre bir peygamberin hayat hikâyesini baştan sona anlatan tek Sûre. Diğer peygamberlerin hayat hikâyeleri bölüm bölüm veriliyorken bu Sûre’de baştan sona kadar bir hayat hikâyesi belirtiliyor. Böyle bir özelliği vardır.

Kûr’ân’ı Kerîm’in 12. sûresi,12. cüzde başlıyor. 12. cüz içinde 111 Âyet. Yûsuf (a.s.) 11. peygamber. Bunların hepsi bir tesâdüf değil hepsi bir sistem içersinde oluşmuştur. 12. Peygamber, 12. cüz ne demek? Kemâl bir sistemi gösteriyor. 12. Sûre 12. cüzde, bunlar hep sayı olarak bir kemâlâtın ifadesi. 111 Âyet, 3 tane (1) birden meydana gelmiş. Bu 3’ün bir’i bu hakikatleri ilmî yakîn olarak yaşamak, bir tanesi aynî yakîn, bir tanesi de hakîkî yakîn olarak yaşamaktır. Bir Âyet her yönüyle evvelâ ilmî, sonra aynî, sonra da hakîkî olarak yaşanması gerekir. 11. peygamber, iki 11 yanyana. Bunun bir tanesi bir’in biri. Yûsuf (a.s.) varlığı. Bir tanesi de onda var olan Cenâb-ı Hakk’ın varlığı. Kısaca bunlara baktıktan sonra Âyetimize devam edelim:

Elif. Lâm. Râ. Kitâbul mübîn.

Elif Lâm Râ: Bunlar için âlimlerimiz ne buyurdular; Bu Âyetler hurufu mukattaa, kat’î harfler. Peygamberi ile kendi arasında bir şifredir. Bir sözleşme gibidir ama bunlar Kûr’ân’ı Kerîm’de geçmişse yâni birşey Kûr’ân’da varsa onun şifreliği çıkmış demektir. Âyan beyan burada çıkmış. Bizlerde bunların hakikatlerini ve harfleri hakikat mertebesinden bakarak değerlendirmemiz gerekiyor. Ef’âl mertebesinden değil, şifre olduğu ef’âl mertebesine göredir, hakikat mertebesine göre değildir açıklanması gereken. Ve hakkında açık olan sözler ve şekillerdir.

Elif; A’mâ’dan sonraki ehadiyyet mertebesidir. 12 noktadan meydana gelir. Düz bir hat değil 12 noktadan 7 si et-turu seb’a, 5 tanesi de Hazret mertebelerini ifade ediyor.

Lâm; Lâhut mertebesini, Lâm’ın Ulûhiyyet, Allahlık mertebesini, ucundaki kepçe gibi kıvrılması; bütün âlemleri

ihata etmiş mâ'nâsına geliyor. Yani bütün âlemlerin yükünü çekiyor mâ'nâsınadır.

Râ; Rahmâniyyet ve rububiyyet mertebelerini ifade ediyor. İşte **(elif lâm râ)** dendiği zaman bütün âlemleri mücmelen ifade etmiş oluyor. İşte bunlar biraz önce okunan **(elif lâm râ)** Âyettir, işaretir. Açık olan kitabın Âyetleri'dir. Nerde kaldı şifre? Ama ef'âl mertebesinden bakıldığı zaman idrak edilemez. Ve o mertebede şifre hükmüne geçer. Yani aynel yakîn, hakkel yakîn hâli idrak edilince şifreliği kalmaz. Ama ef'âl mertebesinde olanlara henüz şifredir. Kûr'ân'ı Ker'îm apaçık dediği halde çok da kapalıdır. Gaflet ehline, sûret ehline kapalıdır. Başka türlü de olmaz.

İnnâ Enzelnâ Hu: "muhakkak biz onu indirdik." Kûr'ân'en Arabiyyen; "arabca indirdik. Umulur ki, akledersiniz" Sizden umutluyum, bunları anlarsınız inşallah, diyor. Her ne kadar Cebrâîl vasıtasıyla aldıysa da **"innâ"** biz diyor. Ne Cebrâîl ne de peygamber vasıtasıyla olmayıp, zât-î meselelerden bir tanesi doğrudan **"biz indirdik"** buyuruyor. Kûr'ân'ı Kerîmin 4 mâ'nâ'sı, hatta 7, hatta sonsuz mânâlarının olduğunu ne kadar esmâ-ül hüsnâ var ise onların olduğu kadar mânâları olduğunu bildirmişdir. Ancak 4 mâ'nâ'sının

1. si: zâhirî
2. si: bâtinî
3. sü: haddi, hududu
4. sü: doğuş, matlaidir.

Bu 4 ölçüyü bildiğimiz zaman okuduğumuz Âyetin hangi mertebeye dayandığını anlamak kolaylaşır. İşte **"innâ enzelnâ"** da bahsettiği idrak mertebesinden gelen bir Âyet çünkü. **"Biz"** yaptık diyor. Dolaylı anlatılmıyor. Sıfat mertebesi buraya girebilir. Kaynağı hem sıfat, hem de zat mertebesinden anlatılıyor.

"Biz Kûr'ân'ı arabca indirdik." Kûr'ân'ı Kerîm'in arabca'ya gelmezden önce bâtin âleminde birçok çevirisi vardı. Doğrudan arabca olarak gelmiyor. Ümmü'l Kitabta,

Kûr'ân'ı Kerîm **Allahca**'dır, bunu bir beşerin anlayabilmesi mümkün değildir. Bizler nüzül-indirilişin mertebeler arasında olduğunu zan ediyoruz. Sıfat mertebesinde; **Hakca**, Esmâ mertebesinde; **Rabca**, Ef'âl mertebesinde; **Arabca**, beşer mertebesinde de, beşeri **Arabca**'dır. Her mertebesinde mâ'nâsının hafifletirilerek nüzül-indirilmesi vardır. Bu hususta bir şeye dikkat etmemiz bizlere çok büyük idrâkî ufuklar açacak ve tefekkür genişliğine yönlendirecektir. Kûr'ân'ı Kerîm, gerek lâfzen ve gerekse mâ'nâsı yönüyle **İlâh-î arabca**'dır, biz ise onu beşeri arabca kalıpları içine sıkıştırarak sadece madde-ef'âl mertebesi itibarıyla ancak meâl olarak anlamaya çalışıyoruz ki, bu da Ulûhiyyet Kelâmı'nın hakikatlerinin kendi bânının da kalmasına sebep oluyor.

Çaresi ise hakikat-i ilâhiyye üzere mahlûk olan bir Ârif'in gözetimi altında İlâh-î arabca'sını ve onun da kaynağı olan, Rububiyyet mertebesinin Rabcası'nın eğitimini almak sûreti ile mümkün olacaktır. Aksi halde aynı şeyleri ömür boyu okur dururuz bânımız ölü hâlinde yaşamına devam eder, bizde bu zâhir çalışmalarımızdan dolayı mükâfat olarak sevap kazanırız bu yolla belki cennete giresiz ama gerçek mâ'nâ da Rabbimiz'den ebediyen uzak kalırız.

Eğer **beşerî Arabca** yeterli olsa idi **Arab** lisânını konuşanlarının büyük bir çoğunluğunun evliya olmaları gerekirdi. Ancak işin böyle olmadığı yaşanan bir gerçektir.

Ümmül Kitap, Levhi mahfuz, Kitâb-ul mübîn, İmâm-ul mübîn. Her dönüşümde lisân-ı değişerek Kûr'ân'a dönüşür. Kûr'ân **zât**'tır. Cümle esmâ ve sıfatı camii olan zâttır. Şu taayyünat ki İlâh-î Zât'ın varlığında hayâlât ve rû'ya-dan ibârettir. İçinde bulunduğumuz âlem rû'ya ve hayâlât'tır. Bu bir ölçüdür. Kûr'ân zât'tır, Furkan sıfattır. Arabca olmasını Cenâb-ı Hakk murad ediyor. Dünya içinde yüzlerce dil varken neden "**arabca**" murad edilmiştir. Mâ'nâ zenginliği yönündendir, Arabistan'da gelmesi, İbrâhîm (a.s.) bir müddet, İsmâîl (a.s.) 'ın o yörede yaşaması, onların "arab" lisânını kullanmasıdır. İbrâhîm (a.s.) 'ın 4 oğlu vardır. En meşhur olanları, İsmâîl ve İshak olan ikisi'dir. Diğer 2 oğlu

ise "Medyen" ve "Medan". Olduğu söylenir. İbrâhîm (a.s.) iki ana dalı olan bir köktür.

İbrâhîm (a.s.) (köktür):

(1) İsmâîl (a.s.) (dal): Zâhir-î Nübüvvet, Hakikat-i Muhammediyye ye mazhar. Bâtın-î velâyet.

(2) İshak (a.s.) (dal): Zâhir-î, nübüvvet, Hakikat-i Mûseviyye ye mazhar. Bâtın-î velâyet.

İshak (a.s.) dan uzayan dal İseviyyet mertebesine kadar uzadı ve orada kaldı. İsmâîl (a.s.) dan uzayan dal ise Makam-ı Muhammediyye ye, tepeye Mî'rac'a kadar uzadı ve ulaştı, oradan da aşağı doğru sarkarak İshak'tan gelen, Hakk'ta fâni olmuş İseviyyet dalı-mertebesine aşağı doğru el uzattı ve oradan yukarıya uzanacak elleri tutarak Makam-ı Nuhammediyye ye onların gelecek kemâl ehlini de yukarıya çekmek ve baka billâh-a yükseltmek için beklemeye geçti. İşte bu hadise bir bakıma Mi'rac gecesi hakkında bahsedilen, (53/8) "sonra yaklaştıda aşağı iniverdi" Âyetinin hakikatlerinden bir hakikattir. İseviyyetten kim, Muhammediyye yi kabul ve îmân ederse işte onu (Yed-i Muhammed-Muhammedin mâ'nevi eli) (s.a.v.) ki (*Yedullah-Allah'ın eli*) dir. Aşağıdan yukarıya uzatılan eli boş bırakmaz elinden tutup böylece onların seyrini tamamlamış olur. Aksi halde bu kimseler o dalda ne kadar kalırlarsa kalsınlar gene de oradan aşağı düşerler. İşte bir bakıma, bu ağaç Mi'rac'daki "sidre" (53/14) ağacı'dır, ve bu ağaca ulaşmanın kemâli gerçek Mi'rac'tır.

İşte bu hakikat, Hakikati Muhammed-î de Allah ismi Camisi'nin zuhur mahalli olan Hazret-i Muhammed (s.a.v.) Efendimiz de birleşiyor ve oradan tekrar bütün âlemlere ihtiyaçları nispetinde dağıtılıyor.

Ve devam ediyor;

"*Biz senin üzerine en güzel şekilde kıssa ediyoruz.*" Bu Kûr'ân'ı vahy ediyoruz. Bu zat mertebesidir. 1400 sene evvel Hz. Peygamber. (s.a.v.) e bu Âyet gelmiş. Şimdi zâhiren O yok. O'nun şahsında her birerlerimize geldi. Esiresiyle,

üstünüyle, hepimize geldi. Cenâb-ı Hakk, "zat" mertebesinden şu anda taptaze nâzil olmakta. Yıllarca Kûr'ân üzerinde tartışmışlar yapıldı. "Kûr'ân mahlûk mudur? Hâlik midir?" diye. Boyası, mürekkebi, yönüyle mahlûk'tur, mâ'nâsı yönüyle ise; Hâliktir. Kendisinden hitab oluyor. Bize düşen yanındaki ile münasebet kurmaktır. Cenâb-ı Hakk kaf-kudret hitabı ile "sana indirdim" "sana bunu okuyorum" diyor. Kûr'ân'ı bu şekilde okumazsak bunu anlayamayız. "En güzel şekilde sana vahy ederek bunu okuyorum." Vahy peygambere gelen özel bir haldir. İlham evliyaya ve müminlere gelendir.

3 çeşit Kûr'ân'ın nüzulü vardır. "Vahy, ilham, firaset." Bu Sûrelerin mâ'nâsı hurufu mukattaa'da gizlenmesidir. Burada bahsedilen "kıssadan hisse" dir. Sâlik'in, dervişin hayatında yaşaması gereken şeyleri kıssa olarak bu yolda nelerle karşılaşacağını bildiren bir kıssadır.

"Ey Rasûlüm sen evvelden, bu kıssayı bilmiyordun, bundan gâfildin." Bütün bunları ve yaşantıyı bâtının da biliyordu. Ancak sistemli bir şekilde zuhura çıkarmayı bilmiyordu. "İşte bunu sana anlatacağız."

Yûsuf (a.s.) Bir zaman babasına dedi ki "ey babacığım, ben 11 yıldız, ay ve güneşi gördüm. Bana secde ediyorlardı."

"Ey oğulcuğum, bu rû'yâ-nı kardeşlerine anlatma! Ola ki sana tuzak kurarlar." Çünkü o rû'yâ-da kardeşleriyle ilgili meseleler vardır. Bu hadise olduğunda Yûsuf (a.s.) 12 yaşlarında imiş. Bundan önce de Yûsuf (a.s.) Bir rû'yâ görüyor. "Hepsi buğday biçmişler, onları bağlayıp dikmişler. Hepsinin diktiği buğday demeti devrilip, onunki ayakta kalmış." Bunun başka bir mâ'nâsı da vardır. Kardeşlerinin üzerinde bu kabiliyet olmadığı için seni anlayamazlar. "Sana hile yaparlar" diyor. Ya'kûb (a.s.) ın bu teklifi çok mühimdir.

"Ey oğulcağızım, Rabbim seni seçmiş oldu. Rabbim seni seçti" diyor. Zat mertebesinden, Rabb mertebesine indi. Çünkü eğitim başlıyor. Rû'yâ-larının tabiri sana hibe olarak verildi. Ve nimetini tamamladı. Zaman aşamalarında meydana çıkacaktır.

Hız. Ömer'in oğlu Abdullah, (r.a.) Efendimize soruyor; Yâ Rasûllüllah (s.a.v.) dedi, "yapmakta olduğumuz işin, yeni peyda olan bir iş veya bir başlangıçmı olduğu, yoksa önceden tamamlanan (Allah tarafından takdir edilen) bir iş de mi çalıştığımız kanaatindesin?"

Rasûli Ekrem şöyle buyurdu. "Ey Hattâb'ın oğlu! Önceden tamamlanan (kat-i olarak tayin ve tesbit edilen) bir işte.. Her kes, (kendine takdir edilen) işi kolaylıkla başaracaktır. Ne varki mutluluk ehlinden olan şüphesiz mutluluk için çalışacak ve bedbahlık ehlinden olan da şüphesiz bedbahtlık için çalışacaktır. (Süneni Tirmizî cild 4 sayfa 15 kader bahsi)

Kader bahsi Yûsuf (a.s.) ın hayatıyla da ilgili olduğundan sohbetlere ilâve edilmiş burada da kayda girmiş. Üzerinde çok durulması gereken bir Hadîs-i Şeriftir, yeri olmadığı ve bir fikir vermesi kabilinden bu kadarla yetinelim.

1.KASET B TARAFI

"Ve Kezâlike" İşte böylece Rabbi onu seçti. Rû'ya-ların te'vîlini öğretti. Nimetini tamamladı. Senin baban İshak'a büyük deden olan İsmâîl'in üzerindeki nimetlerini tamamladığı gibi senin üzerindeki nimetlerini de tamamladı. İbrâhîm mertebeyi, İbrâhîmiyyeti tamamladı. O "beni mü'minlerin evveli yaz" dedi. O mertebedekilerin evveli yazdı. Tevhid-i ef'âlin, bu mertebenin evvelini tamamladı. Yani o güne kadar 7 sınıftı. 8. sınıfta onu tamamladı.

İshak (a.s.) ın, Ya'kûb (a.s.) ın, nimetini tamamlaması; o halkaları birbirine ulaştırması oldu. Ya'kûb (a.s.) ı Yûsuf (a.s.) ma bağlayarak bu kemâlâtı sona kadar ulaştırarak, onlara ulaştırdığı gibi onun üzerine de kendi kemâlâtını tamamladı. (Yukarıda bu hususta özetle bilgi verilmiş idi)

İşte peygamber (s.a.v.) e bu işler önceden oldu, bitti mi? yoksa yeni şeyler mi? diye sorulduğunda (yukarıda belirtildiği gibi) bunu 3 şekilde cevaplamıştı.

Burada bize lâzım olan Yûsuf (a.s.) özelliklerinden biri de rû'ya-ları tevil etmesidir. Bizim de yolumuzda rû'ya-lar

oldukça önemlidir. zâhir ehlinin rû'ya-larına itibar edilmez. Bu rû'ya-ları düzenlemek gerekiyor. Bu işlerle ilgisi olmayanlar, bâtin kanalıyla irtibat kurmuşsa, hakkani irtibâtını kurmuşsa onlara bakılır. Çünkü onlar bâtin-î bir işarettir. Nefsinden, hayalden, şeytandan, dünyadan olmayan şeylerdir. Hem görene, hem de bizlere yol gösterir. Yalnız 2 hesaptan bir tanesidir, kişinin kendinde zuhura çıkan kemâlâttir. Kendinde meydana gelen, zuhura gelen, olgunlaşmadır.

Yeni derse girenler de, yukarıların dersleriyle ilgili rû'ya-lar görebilir. Bunu gördü diye dersi geçirilmez. Bir de hâline bakılır. Her hâli o zuhuratta hâlinin istikametinde olacaktır. Hareketiyle, idrakıyla, yaşantısıyla kendini müşahede edecektir. Kendine şahit olarak, "*işte ben buraya böyle geldim*" diyebilecektir. Onunda müşahedesi yapılarak, böyle mümkün olacaktır. Bâzi kimseler rû'ya- göremezler. Öylelerinin de hallerine bakılarak ders durumu düzenlenir. Rû'ya görmüyor diye yerinde bırakılmaz. Bunlar, bu kişiler, ders veremezler. *Şeyh ve üstadın 32 şartından birisi; rû'ya te'vîlini bilmesidir.*

"Muhakkak ki senin rabbin hikmet sahibidir. Andolsun ki Yûsuf ve kardeşleri bir Âyettir (işarettir)." Bunlar Kûr'ân'da bir mesneddir. Kûr'ân'ın kendisidir. Baştan sona bir işarettir. Kim için? Soranlar için, işte bu yolda soruculara bir Âyettir.

O vakti hatırla ki kardeşleri Yûsuf için dediler ki, babamız onu bizden daha çok seviyor. Yûsufu ve Bünyamin'i seviyor. Biz ise 10 kişi kuvvetli bir topluluğuz. Madem ki, Yûsufu çok seviyor. Onu öldürelim. Yahut arzın en uzak ıssız bir yerine bırakalım."

İçlerinden bir tanesi böyle diyor. "Muhakkak ki babamız açık bir delâlet içindedir. Bize haksızlık yapıyor." Diyerek Yûsufu öldürme kararı alıyorlar. "Ola ki Yûsuf gittikten sonra, muhabbeti bize döner, tövbe ederiz. Onu bir kuyu içine atalım. Oradan geçen yolcular, kervanlar onu alsınlar, götürsünler. Yapacaksa böyle yapalım" diyorlar.

Bunlar böyle karar aldıktan sonra "sen bize Yûsuf için

niye emniyet etmiyorsun? Biz ona nasihat edici ve onu koruyucularız" diyorlar. "Yarın onu bizimle gönder. Oynasın, gezsin. Biz onu koruruz, sen üzülme!" diyorlar. Babaları "ben mahzun olurum, onu götürürseniz. Onu bir kurdun yemesinden korkarım. Siz gafletleyken onu bir kurda kaptırırsınız" diyor.

Çocukları bunun üzerine dediler ki; "eğer onu kurt yerse biz güçlü bir topluluğuz. Kurda yedirirsek, hüsrân içinde oluruz."

Şimdi biraz yukarıdan bakalım; Âyet/7:

Yûsuf ve kardeşleri tasavvuf yolunda ne demektir? Hani bu bir yoldu. Ve yolda durmamak gerekiyordu. yol, yolcusuyla, yol olduğunu anlar. Üzerinde gezinen varsa, yoldur. Yoksa yol olsa ne olur? Olmasa ne olur? Bunlar Ya'kûb (a.s.)'ın çocuklarıdır. Ya'kûb'un bir ismi "isr"dir. "*sübhanellezi esrâ*" da bir örnektir. "*Kulunu gece vakti yürüttü.*" demektir. Ya'kûb (a.s.) lâkabı "isr"dir. Bir lâkabı daha var. İbrâni lûgatında Ya'kûb'un anlamı; "*Abdullah*" ve "*safvetullah*" mâ'nâsında. Yani Allah'ın saf ve temiz kulu. Yâ'kub (a.s.)'ın ikiz kardeşi daha varmış. Bu kardeşler kendi aralarında savaşa başlıyorlar.

Sebebi ise; babaları öldükten sonra hangisi başkan olacak tartışması. Bunlar ikiz olduğundan, hangisi 1 saat önce doğduysa, o başkan olacaktır. O, cemaatin, aşiretin başına geçecek. Ya'kûb (a.s.) ikiz kardeşinin kendine zarar vermesinden korktuğu için yakın akrabasının yanına gitmek için gece yola çıkıyor. Gündüz saklanarak hem de güneşten korunarak gece yürüyor. Sonra Ya'kûb (a.s.)'ın oğulları olup kalabalık bir aileyi oluşturduklarından, gece yürüyenin oğulları anlamına gelen "*İsrâîl oğulları*" lâkabını alıyorlar. "*Yahûdiler*" de denir. Yûsuf (a.s.) dan sonra "*yahuda*" isminde akıllı bir kardeşleri olduğundan. Yûsuf'tan sonra kendi aralarında en üstünü olduğu için, beni İsrâîli tanıtmak için, Yahuda'yı öne koymuşlar. Bu yüzden "*Yahudiler*" lâkabını almışlar. Yahudaya mensub anlamında "*beni İsrâîl*" dediğinde, "ey gece yürüyen saf ve temiz kulunun çocukları" deniliyor. Bunu okuduğumuzda bu Âyet'in

Yahûdilerden bahsettiğini zannediyoruz. Hayır! Asıl bizden bahsediyor. Bir müslümanın bu yaşantıdan ne ilgisi vardır? Denirse. Mûsâ (a.s.) ile ilgili bölümler, tevrattır. İsâ (a.s.) dan bahseden bölümler, İncil'dir. İbrâhîm (a.s.) dan bahseden suhulardır. "Ey Muhammed (s.a.v.) Dediğinde o da Kûr'ân'dır. O da ümmet-i Muhammed'e gönderilmiştir. Bütün bunlar baştan başlayan İlâh-î bir yolculuğun hikmet durakları'dır. "Ey *beni İsrail*" dediğinde bizim hissemiz ne olacaktır?

Ey gece kalkarak, gecenin bir vaktinde hakkın huzuruna durarak namazını kılan, zikirlerini, dualarını hakka yönlendirerek ibadetle geçirenlerdir. Bu hitap, o gece hakk yolunda yürüyor. Mûseviyyet mertebesinin hakikatını yaşıyor demektir. Kûr'ân bize geldi, dolayısıyla bu hitap da bizedir. Haydi bakalım bu Âyet sadece Yahûdilerindir, diyelim. Yahûdileri de düşman görelim. Tabii bizim işimiz Kûr'ândaki mertebelerle ilgilidir. Bir insân Kûr'ân-ı Kerîm'de tarif edilen gerçek mâ'nâ da Mûsevî, İsevî olmadan Muhammed-î olunmaz. Çünkü insânlık seyri böyle gelmiştir. Bütün bunlar bir dinin içindeki, Kûr'ân'da ki mertebelerdir. Semâvî dinler değil, baştan beri bir din vardır. Bütün bunları ayrı görenler, dünyanın saltanatını elinde tutmak isteyenlerdir. Bizim ilim adamlarımızda, birçok dini tasdik ediyorlar ve semâvî dinler diye kitaplar yazıyorlar. Bu tarif sadece ehli zâhire göredir. Ehli bâtına göre ise baştan sona tek din vardır o da "**İslâm**" dir.

ALLAH bir'dir. Dini de birdir ve baştan itibaren o da İslâm'dır. Eğer birçok dinler olsaydı "*imânın şartlarının dinlere de imân ilâvesiyle yedi olması gerekirdi.*" Âmentü şartında, meleklerle, kitaplara, peygamberlere imân şarttır, bunlar ise dinin faaliyet yönleridir, asıl olmayınca bunlara zâten gerek kalmazdı. "Din'e imân, âmentü billâhi'nin içindedir," o da İslâmdır. İşte u yüzden, âmentü'de dinlere imân şartı geçmez. Nasıl ki, Milli eğitimin de birçok okulları vardır. Bunlar bir sistemin, bir bütünün, kendi içinde birçok bölümleridir. İslâmiyette de böyledir.

İslâm'ın ilmî ve fiilî şartlarından olan "mertebe-i İsr"

sadece gece yürümekle olmaz. Şu anda Yûsuf (a.s.) ı okuyorsak, ondan bahsediyorsak biz de o mertebeyi gerçek yaşantı olarak yaşıyorsak, biz de İsr' in oğullarıyız. O halde bunlar hakkında kısaca tarihi bir bilgi de verelim.

Bilindiği gibi "*Benî İsrâil*" oniki kardeşten meydana gelen "oniki sıbt-sülâle" dir. Kardeşler ise şunlardır.

1-Rahil, 2-Şem'un, 3-lâvî, 4-Yehûda, 5-İsâhar, 6-Zablun, 7-Dân, 8-Neftâli, 9-Câd, 10-Âşir, 11-Yûsuf, 12-Bünyamin, dir.

11 kardeşin kendisine secde ettiğini gördü. Bu 11 kardeşin bu mertebesi itibariyle bizim üzerimizdeki yerleri nelerdir; Yukarıda da belirtildiği gibi.

1-beden

2-şartlanmış olarak kendini müslim kabul etmesi

3-nefsi emmâre

4-hırs

5-buhul, benlik,gurur

6-gadap, kızgınlık

7-şehvet, bir şeyi ısrarla istemek

8-haset, gurur

9-şirk: babasının rızasını kabul etmemek

10- Gurur, kibir

11-sevgi-bünyamin

12-Yûsuf'un hükmü de; gönüldür.

Güneş ve ay ne oluyor? Baba ve annesidir.

Bütün bu rollerdeki olan ise bir **İnsân-ı kâmil**dir.

Buradaki gönül tam kemâlât hâli değildir. Gönülün tamamı dersek Muhammed (s.a.v.) efendimizin mecrasına geçmiş oluruz, burası, henüz başlangıç yeridir.

Güneş=aklı kül-ü, ay=nefsi kül-ü, ifade ediyor. Yûsuf

ise aklı evveli, gönül âlemi'ni ifade ediyor diyebiliriz.

Peygamber (s.a.v.) e soruyorlar: Ya Rasûlüllah, "siz mi güzelsiniz, yoksa Yûsuf (a.s.) mı daha güzeldi?" O da! "Kardeşim Yûsuf benden sabîh (güzel). "ben ondan daha emlâh'ım" (sevimliyim). O nun görülen güzelliği benim görünen güzelliğimden çoktur. Buyurdu. Peygamberimizin (s.a.v.) görünmeyen güzelliği gösterilseydi, kimse bakmaya takat getiremezdi.

Öyle diyorlar. "Güzelliğin onda dokuzu Yûsuf'a verildi. Biri de diğer insânlara dağıtıldı." Tabii bu muhteşem bir hâdise'dir. Bunu biz sûret olarak ele almalıyız, yani güzelliğin onda dokuzu "gönle" verildi ki, o da hakikati İlâhiyye'dir. Yani İlâh-î cemâle verildi. Allah'ın vechine verildi. Bir'i hayal ve vehmin sûretlerine verildi. İbrâhîm (a.s.) ın dediği gibi "ben vechimi semavat ve arzda benzersiz olana döndürdüm." (6/79) Yani "o güzelliğe döndürdüm." Diyor. Bu bir yansımadır. Bütün bunların hakikati ahirette meydana çıkacaktır. Burada ilmî olan yakîn'lik orada aynı olarak meydana çıkacaktır. Buradaki yakîn'lik bilinçte olacak. Orada, şuhuttaki yakîn'liğe dönüşecektir. Burada ilmi yakîn'lik olmazsa oradakine ulaşamayacağız.

Yûsuf'un lûgat mâ'nâ'sı, yukarıda da belirtildiği gibi, **(Feryad-nâle ve arttırsın,)** imiş.

Kelime itibariyle ise, Yûsuf'un başındaki (ye) yakîn mâ'nâsına ve Benî İsrâîl'in Rabbi. Rabb Yehova. O yakîn; Yahve'nin ifadesi, uzatan (vav) varidatı İlâhiyye, (sîn) o mertebenin insân-ı demektir, sonundaki (fe) ise; feyekünü yani varidat-ı İlâhiyye zuhur ettiğinde hemen insân-ı kâmil olur. Ama Yûsufiyyet mertebesindeki kemâlâttır. Muhammediyet'te ki, değildir.

(يُوسُفُ) "Yûsuf" un Ebced sayı değeri:

(ف) "fe" (80) dir. Toplarsak, (10+6+60+80=156) dir. Onları da toplarsak, (1+5+6=12) dir. Sûre 12, Cüz 12, isimde 12, dir.

NOT= Aşağıda (Yahve) hakkında internetten alınan küçük özet bir bilgiyi de faydalı olur düşüncesiyle ilâve etmeyi uygun buldum.

-Yahve İbrânice bir kelimedir. "yhv" kelimesinin okunuşudur. Tevrat'ta Allah'ın "ELOHİM" le birlikte en çok geçen isimlerinden biridir. Arapça ve İbrânice kardeş Samî dillerdir. Kuvvetli bir ihtimalle, "ELOHİM", Arapça "ALLAHUMME!" (Allah'ım!), "YAHVE" ise "YA HUVE" (YA HÛ!) mâ'nâ'sına gelir.

-Mûsevîlerin bir kısmı bu kelimeyi bir nevi İsm-i a'zâm gibi telâkki edip, bazıları bâtinî olmak üzere birçok mânâlar yüklemişlerdir. Bu sebeple, belli bir makama gelmeden bu kelimeyi telaffuz etmeyi bile uygun görmüyorlar. Bunlara göre, bu isim, Allah ismi gibi câmi/kapsamlı özel bir isimdir.

NOT= Belki rastlantıdır diyebiliriz ama küçücük bir karşılaştırma yapabiliriz. Şöyle ki! Yukarıda (*Yahve-Yahova*) olarak söylenen ismin aslı "**yhv**" bu harflerden meydana gelmektedir ve sayı değeri de (12) dir. Diğer taraftan bu harflerin sondan başa okunması ise (**VHY-VaHY**) dir ve yine sayısal değeri (12) dir. Demek ki (Yahve-Yahova) Allah-ın kendisi değil kelâm sıfatıyla tecelli eden gizli sesi, (**VHY-Vahy**) dir. (7/143 "*risâletimle ve kelâmımla seni seçtim.*") İşte bu yüzden (*Lenterânî (7/143) sen beni göremessin*) dir. İşte gene bu yüzden o merteye görüş- müşahede değil, sadece duyuş-kelâm mertebesi'dir.

Burada bir şey daha vardır. Necm Sûresindeki yıldızdan "*necm*" olarak bahsediyor. Burada ise "*kevkeb*" var. Niçin?

"*Yûsufu öldürün!*" "*bunu söyleyen emmâre'dir*" veyahut "*onu uzak bir tarafa atalım.*" Nefsi emmâre'nin gönül Yûsufuna tahammülü yoktur. "*sonra tövbe ederek*

sâlihlerden oluruz.” Onların içinden birisi de “Yûsufu öldürmeyelim” dedi. Bunu söyleyen de “müslim” idi. Ama diğerleri çoğunlukta olduğu için bunu yapacaklardır. Onu bir kuyuya atalım. O kuyunun hâli; burası olan esfeli sâfilin ki, kuyu hükmünde. Biz böyle düşünersek ve yaşarsak kuyu hükmünde’dir. Ama bu dünya aynı zaman da Hakk’ın Zâtından en uzak meşid-mescid-i aksâ ve hakkı tanıma yeridir, 18 bin âlemin eğitimini yaptığımız biz, bu âlemin seyyahıyız.

Meleklerin seyahati kısadır. Esmâ mertebesinden ef’âl mertebesine kadardır. Nefsâni kullanım açısından biz burasını esfeli sâfilin yaptık. İnsân’ın seyahati zat mertebesine kadardır. Burayı İlâhiyyat ile kullanırsak yücelerin yücesidir. Burası vuslat âlemi, müşahede âlemi, irfaniyyet âlemidir. Burası gerçekten çok kıymetli bir yerdir. Bizim vakitlerimizde buradan daha kıymetli. Bunları burada bulamazsak başka yerde aramayalım. “*Gayabetil cubbi*” kuyunun içine atalım. Oradan geçen onu alsın. Yapacaksanız böyle yapın. Onu oradan bir kervan alır gider. Böylece uzaklaşır diyor. **Müslim** olan kardeşleri. Ve buna karar verdikten sonra babalarına giderek, Yûsufu kendileriyle beraber bırakmasını söyleyerek onu koruyacaklarını, bizimle beraber oynasın diyorlar. Bunları plânlarken nasıl yok ederiz? Diye düşünürlerken, Ya’kûb (a.s.) in “*onu kurda yedirirsiniz.*” Demesi, onların plânlarına öncü oluyordu.

﴿٩﴾ اَقْتُلُوا يُوسُفَ اَوْ اَطْرَحُوْهُ اَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهُ
اَبِيكُمْ وَتَكُوْنُوْا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِيْنَ ﴿٩﴾

(Uktulû evitrahûhû erdan yahlu leküm vechü ebîküm ve tekünü min ba’dihî kavmen sâlihîne.)

12/9. **“Yûsuf’u öldürün veya onu bir yere atınız ki, babanızın yüzü yalnız size kalsın ve siz ondan sonra sâlihler olan bir cemaat olursunuz.”**

﴿١٠﴾ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهَ
فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ
فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾

(Kâle kâilun minhüm lâ taktulû yûsufe ve elkûhu fi
gayabetil cûbbi yeltekidhü ba'düsseyyârati in küntüm
fâilîn.)

12/10. "Onlardan biri dedi ki: Yûsuf'u öldürmeyin ve
onu kuyunun dibine ativerin, onu kervanlardan birisi
alır, eğer siz yapacak kimselerden iseniz -böyle
yapınız-."

﴿١١﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ
وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ﴿١١﴾

(Kâlû ya ebânâ mâ leke lâ te'mennâ alâ yûsufe ve innâ
lehü lenâsîhune.)

12/11. "Dediler ki: Ey babamız!. Sana ne oluyor ki.
Yûsufu bize inanmıyorsun?. Ve halbuki, biz onun için
elbetde iyiliksever kimseleriz.."

﴿١٢﴾ أَرْسَلَهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعُ وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٢﴾

(Ersilhü meanâ gaden yerta' ve yel'ab ve innâ lehü
lehâfizîne.)

12/12. "Onu yarın bizimle beraber gönder, bol bol
meyve yesin ve oynasın. Ve şüphe yok ki, biz onu
elbetde koruruz."

﴿١٣﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ
يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾

(Kâle innî leyahzününî en tezhebü bihî ve ehafü en ye'külehüzzî'bü ve entüm anhü gâfilûne.)

12/13. "**Dedi ki: Onu alıp götürmeniz şüphesiz ki, beni üzer. Ve siz ondan habersiz bulunduğunuz halde onu kurdun yemesinden korkarım.**"

﴿١٤﴾ قَالُوا لَئِن آكَلَهُ الذِّبُّ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَاسِرُونَ ﴿١٤﴾

(Kâlû lein ekelehüzzî'bü ve nahnü usbetün innâ izen lehasirûne.)

12/14. "**Dediler ki: Biz kuvvetli bir topluluk olduğumuz halde onu eğer kurt yerse artık şüphesiz ki, biz elbetde âcizliğe düşmüş kimseleriz.**"

Yûsuf sûresi, kaset 2. A. (11/11/2000)

Cenâb-ı Hakk'dan ilmimizin ziyadesini niyaz edelim. Daha önceki sohbetimizi İzmirde, Sûreyi Yûsuf (02/06-2000) de yapmışız. O günden bu güne kadar geçen zamanda bu günde o günkü sohbetimizin devamıdır. Cenâb-ı Hakk Yûsuf kıssasında bugün bizlere neler bildiriyor ona bakmaya başlayalım?

Bugün, gün 11. ay 11. Yûsuf (a.s.) da 11. peygamber. Bu da güzel bir tevafuk oldu. Allah (c.c.) hepimize hayırlı olarak Hakikat-î İlâhiyyeyi de, Yûsufiyyeyi de kendi bünyemizde tatbik eder hâle gelmemizi nasip eder İnşallah.

Kûr'ân'ı Kerîm'de Cenâb-ı Hakk birçok peygamberlerin hayat hikâyelerini değişik Âyetlerde, değişik şekillerle ifade etmekte, sırlarını açmakta. Burada ise bir peygamberin hayatını bir Sûre içerisinde bildirmektedir. Bu Sûrenin özelliklerinden biri de, genelde rû'ya-larla ilgili olmasıdır. Bazı yollarda "rû'ya-lara itibar edilmez" deniyor. Ama bizim yolumuzda rû'ya-larla ilgili çalışmalarımız vardır. Sûre-i Yûsuf'ta, bunu, zâten açık olarak belirtiyor. Çünkü Sûre-i Yûsuf'un özelliklerinden birisi de rû'ya-lara dayanarak

hareket edilmesidir. Tabii biz sadece rû'ya-lara bakarak hareket etmiyoruz. Kişinin yaşadığı mertebeyi ne şekilde idrak ettiğine de bakıyoruz. Ve bu rû'ya-lar kişiye göre değişen özellikler taşımaktadır.

14. Âyet'ten tekrar edelim, yolumuza devam edelim; Kûr'ân'la olan sohbetlerimize, Kûr'ân'da yolculuk diyoruz. Zâten tarikat ehli yolcudur. Tarikat yolculuktur. Bu yolu sonuna kadar kullanmak bizim görevimizdir.

Bismillâhirrahmânirrahîm (14. Âyet) 50

12/14. **"Dediler ki: Biz kuvvetli bir topluluk olduğumuz halde onu eğer kurt yerse artık şüphesiz ki, biz elbetde âcizliğe düşmüş kimseleriz."**

Onlar, yani Yûsuf'un kardeşleri "onu alıp, gezdirelim" demişlerdi. Babaları da onu kurt yer diye korkmuştu. Bunun üzerine göndermek istememişti. "Biz onu kurda yedirmeyiz. Biz kalabalık bir cemaatiz. Eğer böyle yaparsak, hüsrana uğrayanlardan oluruz." Demişlerdi. Yûsuf'un nefis kardeşlerinin isimlerini yazmıştık. Yine tekrar edelim, bugün orada bulunmayanlar için. Yûsuf'un tarikat seyrindeki karşılığı; gönüldür. Kardeşleri ise ; (beden, müslim, emmâre, hırs, buhul benlik gurur, gadap kızgınlık, şehvet bir şeyi hırsla istemek, hased gurur, şirk babasının rızasını kabul etmemek, kibir, sevgi,) gibi insân da bulunan vasıflardır. Ayrıca bütün bu isimlerin zıd karşılıkları olan vasıflarda bulunmaktadır. "Yûsuf" diye bilinen "gönlün" kardeşleri bu bedende yaşamaktadırlar.

Burada bize lâzım olan geçmişte yaşanan bir hâdiseyi, hâdisе olarak anlatmak değil, bizlerle ilgili olan halleri ortaya çıkarmaktır. Eğer Kûr'ân sadece geçmişte yaşayan bir peygamberin hayat hikâyesini bildirmiş olsaydı, "hikâye" kitabı olurdu. İşte bunun hakikatini anlamayan eski müşrikler, "esâtirul evvelin" (8/31) dediler. Yani "evvelki satırlar". Kûr'ân-ı Kerîm için, "onların aktarılmasından başka birşey değil" dediler. Neden? Kendilerine tatbik edemedikleri, dışında kaldıkları içindir. İşte biz zâhir müslümanlar olarak yaptığımız iş, bundan başka birşey değildir. Aradaki fark

bizim imân etmiş olmamız onların inkâr etmiş olmalarıdır. Dışındaki oluşumlara bakıyoruz. Bizim içinde bu yüzden eski satırlardan başka bir şey değildir. Onun hakikatini yaşayabilmek için onun özüne intikâl etmemiz gerekiyor. İşte o zaman Kûr'ân okumaya başlıyoruz. Yoksa zâhiriyle lâfzı, kelâmı okumuş oluyoruz. Ve tabii neticesinde sevap kazanmış oluyoruz.

İşte bu gönlün kardeşleri babalarına dediler; **"gönlü"** bize teslim et, biz güçlü bir cemaatiz, biz kardeşimizi koruyacak güçteyiz, bize itimat et dediler. Bu fikirde birleşmiş oldular. Yani daha evvelce Yûsuf (a.s.) henüz peygamber değilken aradan kaldırmayı düşünüyorlardı. Çünkü babasının ona ve kardeşine muhabbeti vardı. Onun kardeşinin (**Bünyamin**) küçük olduğu için henüz babasına muhatab olamayacağı için, daha ikinci plândaydı. Yûsuf (a.s.) Rahil olan annelerinden dünyaya geldi. Ve 12 yaşlarındayken babasıyla muhatab olacak düzeye geldi. Onunla ilgileniyordu. Çünkü nübüvvet nuruyla onun istikbâlini görüyordu. Diğerlerinden farklı bir varlığı olduğunu müşahede ediyordu. Hani bir rû'ya- görmüştü ya, işte o rû'ya-yı kardeşlerine **"anlatma"** demişti. O rû'ya-da 11 yıldızın, ay ve güneşin kendisine secde ettiklerini görmüştü. Bundan da gelecekte büyük oluşumların habercisi olduğunu, büyük oluşumların olacağını bildirdi. Ve rû'ya-yı da gizlemesini söylemişti. İşte kardeşleri beden, fizik, müslim, hırs, gazab, kin gibi şeyler, gönül olan o muhabbet merkezini çekemiyorlardı. Kendilerinin üstünde bir oluşumdu. Ve bunlar *"bu kardeşimizi nasıl ortadan kaldıralım"* diye düşünüyorlardı. Babaları onlara bu şifreyi vermiş oldu. Yani biz bunu öldüreceğiz ama ne şekilde bir plân, program yapalım diye düşünüyorlardı. Babası *"onu kurda kaptırırsınız"* deyince işte mazeretimizi bulduk diyerek onu daha şiddetle babalarından istediler. Düşüncelerini tatbik etmek için. Vakta ki babalarından izin alıp onu götürdüler. Onu bir kuyunun içine attılar. O anda, kuyunun içine attıkları zaman (ve evhaynâ) C. Hakk zâtından haber veriyor. Biz vahy ettik ki ona orada ne bir melek ne de bir vasıta var. C.Hakk *"biz yaptık"* diyor. Biz hâlâ bu Âyetleri okurken onu tenzîh

ediyoruz. Güya yüceltiyoruz. O zaman bu sözü inkâr etmiş oluyoruz. Allah'ın bütün ef'âliyle, esmâsıyla, sıfatıyla bu âlemde mevcut olduğunu, müşahedeyle kesin olarak bilmemiz gerekiyor.

﴿١٥﴾ فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غِيَابَتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

(Felemmâ zehebû bihî ve ecmeû en yec'alûhu fi gayabetilcubbi ve evhaynâ ileyhi letünebbiennehüm biemrihim heze ve hüm lâ yeş'urune)

12/15. "**Vaktâki, Yûsuf ile beraber gittiler ve onu kuyunun dibine atmaya ittifakla karar verdiler. Biz de ona şöyle vahy ettik: And olsun ki, sen onlara hiç farkında olmadıkları halde bu işlerinden elbetde haber vereceksin.**"

"Biz ona vahyettik." Onların bilingsiz oldukları bir zamanda yani onların bu mevzuu hiç düşünmedikleri bir zamanda haber vereceğini vahyettik. Bu kardeşlerinin yaptıkları işleri haber vereceksin diye vahyettik. Yani bu kuyunun içinde mahzun ve yalnız başına olmadığını bilsin diye.

﴿١٦﴾ وَجَاءَ آبَاهُمْ عِشَاءَ يَبْكُونَ ﴿١٦﴾

(Ve câû ebâhüm işâen yebkûne.)

12/16. "**Ve babalarına akşam vakti ağlayarak geldiler.**"

Bu işi yaptıktan sonra, yani Yûsuf (a.s.) ı kuyuya attıktan sonra, akşam üzeri babalarının yanına ağlayarak döndüler.

﴿١٧﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا

يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَآكَلَهُ الذَّبُّ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ
لَنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

(Kâlû yâ ebânâ innâ zehebnâ nestebikû ve tereknâ
yûsufe inde metâinâ feekelehüzzî'bü ve mâ ente
bimü'minin lenâ velev künnâ sadikînâ)

12/17. "**Dediler ki: Ey babamız!. Biz hakikaten bir yarış ederek gittik. Yûsuf'u da eşyamızın yanında bıraktık, hemen onu kurt yemiş ve sen bize doğru sözlü kimseler olsak da inanmazsın.**"

"kâlû", dediler ki; Ey bizim babamız biz gitmiştik. Aramızda koşma yarışı yapıyorduk. Yûsuf'u mallarımızın, eşyalarımızın, elbiselerimizin yanında nöbetçi olarak bırakmıştık. Onu kurt yemiş. Hâdise böyle olduğu halde, sen bize inanmayacaksın dediler.

﴿١٨﴾ وَجَآؤُ عَلٰى قَمِيصِهٖ بَدَمٌ كَذِبٌ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ
لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا فَصَبِرْ جَمِيْلًا وَاللّٰهُ الْمُسْتَعٰنُ
عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ ﴿١٩﴾

(Ve câu alâ kamîsîhî bidemin kezibün kâle sevvelet
leküm enfüsüküm emran fesabrun cemîl vallahül-
müsteânü alâ mâ tesifûne.)

12/18. "**Ve gömleği üzerinde yalancı bir kan olduğu halde gelmişlerdi. Dedi ki: Size nefsiniz belki bir işi güzel gösterdi. Artık güzel bir sabır! Ve ancak Allah Teâlâ'dır, sizin şu söylediklerinize karşı kendisinden yardım istenilecek zat.**"

Onun gömleğinin üzerine yalancı kan dökerek geldiler. Babaları onlara "Size nefsiniz ne kötü iş yaptırdı. O zaman bana güzel bir sabırla sabr etmek kaldı. Muhakkak ki Allah bana yardımcı olacak. Sizin bu vasıflandırdığınız yani kurguladığınız hikâye hakkında Allah bana yardım edecektir."

Bu hadise burada kalıyor. Sahne değişiyor.

﴿١٩﴾ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ
قَالَ يَا بَشْرَى هَذَا غُلَامٌ وَأَسْرَوْهُ بِضَاعَةً وَاللَّهُ
عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿﴾

(ve câet seyyaretün fe erselû varidehüm feedlâ delvetün kâle yâ büşrâ heze gulâmün ve eserrâhu bidâatün vellahu alîmün bimâ ya'melüne.)

12/19. "Ve bir kervan geldi, sucularını gönderdiler hemen kovasını salıverdi. Ey müjde!. Bu genç bir köle dedi ve onu bir sermaye olarak sakladılar. Allah Teâlâ ise onların yapacaklarını tamamen bilicidir."

Bir gezginciler geldi. Sucularını gönderdiler, kovasını saldı. Kuyudan kovayı çekince, baktı ki, bir ağırlık var, bir çocuk çıkıyor. "Müjdeler olsun kuyudan bir çocuk çıkıyor." Diyerek kervandakilere seslendi. Onu yanlarına alıp sakladılar. Ticâret malı olarak. Allah onların bu yaptıklarını da biliyordu.

﴿٢٠﴾ وَشَرَّوهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةً وَكَانُوا
فِيهِ مِنَ الرَّاهِدِينَ ﴿﴾

(Ve şerevhu bi semenin bahsin derâhime ma'dudetin vekânû fihi minezzâhidîne.)

12/20. "Ve onu değersiz bir pahaya, sayılı birkaç dirhem ile satıverdiler ve onlar zâten ona değer vermemişlerdi."

Onu az bir paraya sattılar. Ondan "zühd" sahibi olmak istediler." Zâhid" uzaklaşmak demektir. Onu ticaret malı olarak gördüler. Buradaki tefsirler ihtilâflıdır. Ya onu kervana ucuz bir paraya sattılar, veyahut kardeşleri ondan uzaklaşmak için kervancılara ucuz paraya sattılar. İşte bu

satışta ihtilâf vardır. Satışı ya bu kervancılar yaptı, ya da kardeşleri kervana sattı. Kesin değil. Yoruma açık bir mesele. Kardeşleri zaman zaman giderler ona yemek götürürlermiş. Ne durumda diye. İşte ozaman kervanın geçtiğini görüp de Yûsufu kuyudan çıkarttıklarını görünce yanlarına gelmişler. "Bu bizim malımızdır" diye. " Alın bunu götürün buradan." Zâten gayeleri de uzaklaştırmakdı. Kervan da onu alıp götürecekti, izi kaybolur diye ona karşı "zühd" hâlinde idiler. Uzaklaşmak istiyorlardı. Onu satın alan kervanın nasıl mısıra gittiğini söylemeden devam ediliyor.

﴿٢١﴾ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لَامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوِيهِ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلَنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾

(Ve kâlellezişterâhu min mısra li imraetihi ekrimî mesvâhü asâ en yenfeanâ ev nettehizehu veleden ve kezâlike mekkennâ liyûsüfe fil ardı ve li nüallimehü min te'vîlil ehâdisi vallahü galibün alâ emrihî velâkinne ekserennâsi lâ ya'lemune.)

12/21. "Ve onu satın alan Mısır'lı eşine dedi ki: Onu mevkiine güzelce riâyet et. Umulur ki, bize fâideli olacaktır veya onu evlâd ediniriz. Ve işte Yûsuf'u öylece Mısır'da yerleştirdik ve hem de ona rû'yâ-ların tabirini öğretelim diye ve Allah Teâlâ, emrini yerine getirmeye kaadirdir. Fakat insanların çoğu bilmezler."

Onu Mısırdan satın alan eşine diyor ki "ekrimi" "ona ikram et, onu temizle, pakla, ihtiyaçlarını gider, giydir, hanemizde otursun, sâkin olsun, bize menfaat sağlar, veyahut onu biz evlât ediniriz." Onların çocukları da yokmuş. İşte böylece Yûsuf'u yeryüzünde Mısır arzında yerleştirdik. Orada mekân tuttu. Bir taraftan kardeşleri onu attılar. Cenâb-ı Hakk onu yerleştirdi. Orada mekân tuttu.

﴿٢٢﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿﴾

**(Velemmâ belega eşüdde âteynâhu hükmen ve ilmen
ve kezâlike neczilmuhsinîne.)**

12/22. **"Ne zamanki ergenlik çağına erişti, ona bir hüküm ve bir ilim verdik ve işte güzel davrananları böylece mükâfatlandırırız."**

Cenâ-ı Hakk kendi varlığıyla "Alîm" esmâsıyla tecelli ediyor. "Talim edecek." Hâdiselerin te'vilini, hâdiseler'den muradı, rû'ya-ların te'vilini öğrettik. Ona o ilmi verdik. Bakın burada rû'ya- te'vîli hayalden, hevâdan olacak bir şey değildir. Tamamen ilhami olduğu, Allah'ın verdiği bir bilgi ile ancak bunun bir yorumunun olabileceğini söylüyor. TUHFETUL UŞŞAKÎ de "Şeyhin 32 şartından biri de rû'ya-te'vîlini bilmektir." Der.

Allah'ın işi mutlaka galiptir. İnsânların çoğu bunu bilmezler. Vakta ki o rüşde erdi. Yani buluğa erdi, biz ona hüküm ve ilim verdik. Rû'ya- tabirini verdik. İkincisi hükmü verdik. Üçüncü rû'ya- ilmiyle tâbirini yani ilmiyle beraber "Hakîm" esmâsının zuhurunu verdik. Burada "hükmen" demesi HAKÎM esmâsının tecellisini vermektir. "Hakîm" ne demek? "Hakkıyla bilmek, hikmetleriyle hükmetmek, her mertebede oluşumun hakikatini bilerek hüküm etmektir. Sadece bir hüküm değil nerede neyi biliyorsa onun ilmini vermektir.

"kezâlike neczilmuhsinîne"

İşte biz ihsân sahiplerini böylece cezalandırırız.

Cezâ karşılık olduğundan, "böylece mükâfatlandırırız." "cezâ" dendiği zaman, biz genelde acıtma gibi değerlendiririz. Ama genel mânâda cezâ "azab" değil "karşılık" demektir. "Onların cezâları cennettir." Deniyor. Nasıl biz de yaptığımız işin karşılığı olarak, "kardeşim bunun cezâsı nedir?" deriz. Yani "karşılığı nedir?" deriz. "Hel cezâül ihsâni illel ihsân:" (55/60) "İhsân'ın karşılığı ihsân değilmi dir?"

Şimdi tekrar başa gelelim. Bu genel bir yorum idi. Bir ön bilgimiz olsun diye. Aklımızın erdiği kadar tasavvufi yönünü yani bizleri ilgilendiren bölümlerini anlamaya çalışalım. Allah (c.c.) nasip etsin. Bu arada dünyalık düşüncelerimizde ne varsa camdan aşağıya atalım. Çoluk, çocuk, iş, eş ne varsa gönlümüzden boşaltarak Hakk'ın gireceği şekilde dinlersek daha faydalı olacaktır.

NOT= *Yukarıda da bahsedildiği gibi bu sohbetler değişik yerlerde ve değişik kişilere yapılmış olduğundan bura da da bir miktar tekrar vardır fakat her tekrarda başka ifadeler olduğundan bunları da çıkarmaya kıyamadım metinleri biraz düzenleyerek olduğu gibi aldım, okuyan okurlarımız İnşallah sıkılmazlar. Bilindiği gibi aslında tekrarda çok yararlar da vardır.*

Felemmâ, (15) vakta ki onunla birlikte babalarından izin alıp köyden kasabadan çıktılar, hep birlikte. Onu bir kuyunun içine attılar. İşte burdaki "**kuyu**" bizim beden kuyumuzdan başka birşey değildir. O gün orada toprak veya taştan kuyunun içine atmışlar. Bugün gönül denen bakın Yûsuf o bizde mevcut olan, karşılığı **gönül** denen o varlığı, demin yukarıda sayılan nefsin güçleri birlik olup gönül kuyusuna gömüyorlar. Yani hükümsüz hâle getirmeye çalışıyorlar. Neden? Babaları Yûsuf'u daha çok seviyor. Babayı burada akli kül olarak düşünüyoruz. Baba akli kül, gönülü daha çok seviyor. Neden? Çünkü gönülde hakkın zât-î tecellisi vardır. Aradaki fark bu, zat tecellisi vardır. Diğer kardeşlerinde ise ef'al tecellisi vardır. Varlığımız; malımız mülkümüz, çoluğumuz çocuğumuz değil bu dünyadan bizi alıverdikleri zaman belli olur. Yüzlerce malımız mülkümüz olsa ne olur? Esmâ, sıfat tecellileri vardır. Dolayısıyla esmâ-i İlâhiyye gönül hâline ulaşamıyorlar. Ulaşamadıkları için kiskanıyorlar. Çekemiyorlar. Çekemedikleri için ortadan kaldırmayı diliyorlar. Beden kuyusunun içine atıyorlar. Yûsuf burada fizik olarak olmakla birlikte merkez olarak gönlü ifade ediyor. İşte her birerlerimizin bir ismimiz vardır. Ama bu ismimizi meydana getiren sınırlı, fiziki bir beden kalıbımız vardır. Bunun içinde de her birerlerimizin bir özü vardır.

Bir merkezimiz vardır. Beden kuyusuna o Yûsufu hapsediyor. Hükümsüz hâle getiriyor. Bu aslında dervişliğe başlamadaki haldir. İnsândaki gönlün kıymetini gerçek şekilde anlayamadıkları için hırs, gazab, haset, kin gibi olanlar üstün olurlar. İnsân'ın yani Yûsufun beden mülkünü onlar kullanırlar. Onun için onu kuyuya atarlar. Onun kuyudan çıkarılması lâzım, Geldiğini Cenâb-ı Hakk gelecekteki hâli bu Âyetlerle belirtmiş oluyor. O kadar açık ki, burada insân kemâlâtının yaşanması vardır, yeter ki biz bu açıklığı, açık olanı görebilelim. Sûre-i Fetihte geçiyor ya "*İnnâ Fetahnâ Leke Fethan Mübinâ;*" (48/1) Bakın burada yan yana 3 tane açma vardır.

İnnâ; muhakkak ki, fethan leke; senin için biz açtık. fethan mübinâ; Bir açma ki, zâten açık olanı açtık.

Buyruluyuyor. Mübîn: Açık demek. Neden zâten açık olanı tekrar açtık? İçindeki bâtın-î mânâlarını sizin için açtık. Zâhirinde siz onu okuyorsunuz ama zâhirîyyette siz beşeriyet perdesiyle perdeli olduğunuz için açık olanı göremiyorsunuz. Önünüzde perde var. İşte, o açık olanın perdesini açtık. Leke: Senin-sizin için açtık. O kadar da kolaylık vardır. İşte kardeşleri, birlikte olarak onu bir kuyunun içine attılar. O kuyunun içine ne kadar atarlarsa atsınlar "*Rabb*" kuyuda da mevcut olduğundan, her yerde mevcut olduğundan ve her yere de ulaştığından arada hiç perde koymayarak, ve evhaynâ: Biz ona vahyettik.

"O kardeşlerinin şuarsuz olduğu bir zamanda aradan epey zaman geçecek belki ama hiç akıllarının olmadığı bir zamanda sen onların yaptıkları işi haber vereceksin." Diye gönle haber verdik, şöyle derler.

Yûsuf (a.s.) gömleğini çıkarmışlar. Kuyunun içerisine üryan olarak atmışlar. Orada Yûsuf (a.s.) babasından kalan bir ismet, ittika ve iffet ile utanmış. O kuyunun içersinde hayvanlar, böcekler var. Cebrâîl (a.s.) geliyor. O anda Yûsuf (a.s.) in çocukluğundan beri boynunda bulunan bir hamaylı varmış. Onu Yûsuf (a.s.)a babası takmış. "Oğlum bu senin boynunda dursun, hediye olsun" diye. Cebrâîl (a.s.) geliyor. O hamaylıyı açıyor, içinden bir gömlek çıkıyor. Ve o gömleği

Yûsuf (a.s.) a giydireyor. Bu gömlek İbrâhîm (a.s.) ateşe atıldığında, ateşe atılmadan o süre içersinde yine Cebrâîl (a.s.) tarafından cennetten indirilen bir gömlektir. O gün İbrâhîm (a.s.) ı ateşe atarlarken bakmışlar, İbrâhîm (a.s.) da hiç üzüntü yok. Ama Nemrud onun üzülmelerini ve orada rezil olmasını, halkın önünde küçük düşmesini istiyor. Ve orada halkın önünde İbrâhîm (a.s.) Hakka tevekkül ettiğinden, güvendiğinden onların hareketleri ona tesir etmiyor. Sonra hahamlarına, müneccimlerine danışıyorlar: "Biz buna ne yapalım da rezil rüsvay edelim." Demişler. "Eğer bu gerçekten peygamberse bunun hayası vardır. Biz bunun elbiselerini çıkartalım, öyle bırakalım." Demişler. Utandırmak için öyle de yapmışlar.

İşte o anda Cebrâîl (a.s.) cennetten bir gömlek getirmiş ve onu giydireyor. İbrâhîm (a.s.)ın dışarıda elbiselerini çıkarıyorlar. Ama ona cennet elbiseleri giydiriliyor. O gömleğinde bir özelliği varmış. Eğer giyen şişmansa, açılıyor ve ona uyuyormuş. Eğer zayıfsa daralıyor, ona göre uygulanıyormuş. Bakın bu ezelde olmuş bir hâdise diye anlatılır ama ondan sonra gelen, daha sonra gelenlere, terzilik yolunda olanlara, giyim sanayiinde olanlara çok büyük yol gösteriyor. Jarse ve likralı kumaşların aslını, yolunu gösteriyor. Gerektiğinde açılabilen, esneyebilen kumaşların sırrını veriyor. Daha o günden biz bunları hikâye diye okuyoruz. Halbuki bu hikâyeler içinde hem ilmi, hem tekniği, hem de sanayii gösteriyor. Boynundakine hamaylı deniliyor. 3 köşe, muskada deniliyor. O gömlek İbrâhîm (a.s.) dan oğlu İshak (a.s.) a geçiyor. Peygamberlikten verese olarak, tereke olarak. İshak (a.s.) Ya'kûb (a.s.) a, Ya'kûb (a.s.) da Yûsuf (a.s.) a, oğluna veriyor. Şimdi bakın; bu hem bir maddi olarak peygamber verese hem de Cenâb-ı Hakkın İbrâhîm (a.s.)a giydirilen hulletinin Yûsuf (a.s.)a geçmesini gösteriyor. Yani dostluğunun -hullet dostluk demek- geçmesi. Ef'al mertebesi de asaleten babasından tereke olarak diğer kardeşlerine değil, gönül kardeşine, Yûsufa geçtiğini belirtiyor. İşte o kuyu içersinde durduğu sürede bazıları 3, 5 gün diyorlar. Bazıları belirli bir süre veriyor. O kuyunun içersinde gönlün bir miktar durması

gerekiyor. Neden? Kardeşlerinden emin olması için. Eğer o kuyuda olmayıp dışarıda olsa kardeşleri daha başka eziyet edecekler. Ona daha başka eziyet edecekler. Ve musallat olacaklar. Kuyunun içinde emniyette olsun.

Evhaynâ İleyhi; Onlara sen yapmış oldukları işleri hiç bilinçleri olmadığı zamanda haber vereceksin. Diye vahyettik. Bunlar kardeşlerini kuyuya attıkları zaman.

Ve cau: döndüler. Ağlayarak bir akşam vakti babalarının yanlarına geldiler. Yani bu insân'ın güçleri akli küle sığındılar. Dediler ki; ya ebânâ "Ey akli kül olan babamız! innâ: Muhakkak ki biz yarış yapmaya gitmiştik. Onu mallarımızın yanında bıraktık. Onu kurt yedi. Bunlar hayal ve vehim üzerine iş yaptıklarından böyle bir senaryo kurdular. Kendi aralarında bu hikâyeye yi uydurdular, akli külle. Tabi ki akli kül bu hikâyeye ye inanmadı. Ama onlar 10 kardeş aynı zamanda bu 10 kardeş kendi çocukları olduğu için akli küle bunları yalancı çıkarmak istemedi. Yaptıkları işi yüzlerine vurmadı. Hiç bir zaman Yûsuf'un öldüğüne kani olmadı. Ya'kûb (a.s.) hiç bir zaman gönül evlâdının yok olacağına inanmadı. Mümkün değil. Çünkü gönül evlâdı yok olmuş olursa insân'ın gerçek varlığı ortadan kalkar. Çünkü insân'ın var oluşu gönül içindir. Ona bağlı ama biz bunu faaliyete geçirebilir veya geçiremeyebiliriz. O ayrı konu. Gönlü nasıl faaliyete geçirebileceğini Cenâb-ı Hakk bize tarif ediyor. Diğer güçler üzerinde gelecekte nasıl âmir olacağı bildiriyor. Akli külün yani babalarının karşısına bir akşam üstü ağlayarak geldiler. Yalancı bir kanı gömleğin üzerine dökerek. Bakın ne hikmetse onların "Rahil" isminde anneleri olduğu halde Âyet-i kerîmeler hiç annelerinden bahsetmiyor. Hep babasından bahsediyor. Babasının üzüldüğünü, zor durumda olduğunu, gözlerinin bozuk olduğundan, yaşlandığından bahsediyor. Niye acaba hiç anneden bahsetmemiş? Anne de evlâdını en az baba kadar sever. Bütün bu oluşumlarda akli kül hâkim olduğundan yani külli akıl hâkim olduğundan, nefsi kül annesi de onun yanında gölgesi olduğundan sadece ondan bahsediliyor. Bize de akli kül lâzım. Ayrıca zâten onların anneleri küçük yaşlarında iken ölmüştü.

KÂLÛ ya ebânâ: Ey bizim babamız! Biz Yûsuf'u terk ettik, onu yalnız bıraktık. Çünkü diğerleriyle anlaşılıyorlar. Ama gönülle anlaşmaları mümkün değil. Ya gönlü ortadan kaldıracaklar, ya da gönle uyacaklar. Başka çaresi yok. Başka bir deyişle ya o beden heva ve nefis peşinde kullanılıp gönlü hükümsüz bırakacaklar veya gönlün hükmü altına girecekler. Yani onun emri, Hakk'ın emri altına girecekken biz onu mallarımızın yanında terk ettik diye de açık olarak belirtiyorlar. Bekçi olarak bıraktık derken ona verdikleri değeri gösteriyor. Yani onu bekçi olarak o rolde kullanıyorlar. İşte bu anda onu bir kurt yedi.

Buradaki kurt "nefsi emmâre'dir." Nefsi emmâre gönlü yedi diye böyle bir senaryo kuruyorlar. Nefsi emmârenin gönlü yemesi mümkün değildir. Ancak hile ile bir müddet onu sahadan çekmeleri geçici bir süre mümkün ama yemesi, öldürmesi mümkün değildir.

"Sen bize bu söylediğimiz sözlere inanmayacaksın." Kardeşleri de biliyorlar. Yaptıkları işin, söyledikleri sözün mazeret olmadığını biliyorlar. Ve mutlaka bu doğrudur diye. Öyle şiddetli bir gidişle babalarının yanına gidemiyorlar. Yumuşak bir halde gidiyorlar. Eğer gerçekten bu hâdise olmuş olsaydı, onlar üstlerini başlarını paralarlar, giderlerdi. Kurtu ararlar, parçalarlardı. Yapmıyorlar, sâkin, sâkin üzülmüş gibi bir halde gidiyorlar. İşte bizdeki güçlerde böyledir. Gönül evlâdını kurt kaptı diye hükümsüz bırakmaya çalışıyorlar. Eğer biz bu işin hakikati böyle bile olsa da sen inancılardan değilsin. Diyerek kendi bakışlarındaki itirafı ortaya koyuyorlar.

Gömleği yalancı bir kanla bulayıp, ispat, delil diye getirdiler. Ya'kûb (a.s.) gömleği çevirmiş, bakmış demiş ki; "Ne merhametli kurtmuş. İçindeki yemiş de gömleğe bir şey yapmamış.

Yani o kadar hile kuruyorlar da o kadar şeyi düşünemiyorlar. O gömleği yırt, taşla maşla üstüne parçalanmış, tırmıklarını atmış yemiş gibi olsun. Yani nefsi emmâreyle birlikte o nefsin kardeşleri ne kadar güzel oyun yaparlarsa yapsınlar mutlaka açık verirler. Akli kül de

bunların o açıklığını bilir, ama o anda yüzlerine vurmaz. Bunlar büyük delildir. Yûsuf (a.s.) ı kurt yemediğine, öldürülmediğine ait büyük deliller. Ama babası da irfan ehli olduğundan bunda bir kader hükmünün rolü ve oyunu olduğunu bildiğinden bu da Hakkın takdiri olduğunu düşünmesinden kardeşleri veya çocuklarına siz bu işi yanlış yaptınız, kurt yemedi gibilerden onlara karşı çıkıcı sözler kullanmadı. Hâdiseyi bildiği halde neden kullanmadı? Çünkü takdir-i İlâhiye yi biliyordu. Kardeşlerinin burada bir bir vasıta ve bunda bir hikmet olduğunu biliyordu. Ve Yûsuf (a.s.)ın görmüş olduğu rû'ya-nın tahakkukunu bekliyordu.

Ve bu bilgisini de şöyle açıklıyor: Kâle bel sevvelet; "Size nefsiniz ne kötü bir iş yaptırdı." Oyun yaptırdı. Onlara böyle söylüyor, sadece. "İşte şu kadar kişiydiniz, bir kardeşinize sahip çıkamadınız, koruyamadınız..." gibi tahkir edici sözler kullanmıyor. Ancak "nefsiniz size ne kötü bir iş yaptırdı." Diyor.

İşte dervişlerdeki akıllı kül gönlün bir müddet böyle habs edildiğini düşününce ve onu Hakkın takdiri olarak kurtarma yoluna gitmediğinden nefis ne kötü işler yaptırıyor, bu beden mülküne diye. Bu şuurda ve idrakta bulunuyor. O halde bana düşen "*fe sabrun cemilun*;" Hakkın takdirine güzel bir sabırla sabretmek yani işin sonunu beklemektir.

İşte sabır her yerde ve her zaman dervişlikte de lâzım olduğu gibi bize de çok lâzım olan oluşumlardan bir tanesi. Bizimde başımıza her türlü haller gelir. Bazı şeylerimizi kaybederiz olur, hepsi olur. Ama mal yönünden ama madde yönünden... İşden, eşden, evlâttan bazı kayıplarımız olur. "*Fe sabrun cemilun*" Sabır ne güzeldir. Bir sabretmek vardır ne güzeldir. Bir de güzel sabır ne güzeldir. Şimdi bir sabır var; insân zorlanarak sabreder. Yani zorlanarak, mecburi bir sabredıştır. Bir de muhabbetle, zorlanmadan güzelce sabreder. Bakın şöyle bir cümle vardır: (sabr edersen hakikate erersin.) Başka türlü de olmaz zâten. Hakikat insân'ın önüne hemen sunulmuyor. Belirli oluşumlardan, belirli bir kayıplardan, belirli kazançlardan sonra geçiyor.

Sabr edersen hakikate erersin. "hakikate erenin ilk işi

“ikili” î mân-ı terktir.” deniyor. Yalnız yanlış anlaşılmasın, bunu söyleyenler î mânsız kimseler değildir. Î mân ile başlayıp “îkân” ile devam eden bu seyrin hakikatine ve neticesine ulaşmak demektir. Î mân ehli ne demek? Daha henüz ikilik hâlinindedir. Bir î mân edenle edilen vardır. İşin zâhiri ilmi yönünden en yüksek hâli budur. Yani Allah’a ulaşmanın zâhiri ilmi yönden en yüksek hâli, î mânla birlikte muhabbettir. İşte bir kimsenin İslâ’ma girmesinin şartı î mân etmektir. Bakın Hristiyanlık mertebesi, yâni İseviyyet mertebesi, Rabbi 3 e indirdi. Yüzlerce Roma tanrılarında, ilâhlarından 3 e indirdi. İşte İsâ (a.s.) ı onun için kabullenediler. 3 tane tanrı onlara az geldi. Ne diyor? Eba- Ebi ve Ruhul kuds. Yani Baba- oğul- mukaddes ruh. 3 e indi. Bu kadar Rabb olur mu? Apollon, yer tanrısı, gök tanrısı, yağmur tanrısı, Venüs...bir sürü tanrıları vardı. 3 asla indirildi.

İslâmiyyet geldi bunu ikiye indirdi. Zâhiri olarak yani bir Allah, bir kul kaldı ortada. Eba-Ebi ve Rûh-ul kuds. Hristiyanların besmelesidir bu. Bakın bu nâzik bir hadisedir. Bizim besmelemiz de 3 lü ama tek İlâhtan bahsediyor. **Bismillâhirrahmânirrahîm.** O İlâh’ın 3 esmâsından bahsediyor. “Allah-Rahmân-Rahîm.” Bir işe bunlarla başlanırsa, o iş hakkıyla kemâle erer. Kapısında anahtardır, diye ifade ediliyor. Bunlara ulaşmanın iki şeklini belirtiyor. Yani biri Allah, biri kul. İşte tevhid-i hakiki kulu ortadan kaldırdığı zaman sadece “**Lâ İlâhe İllallah**” kalmakta. İşte gerçek î mân ve ondan sonra gelen îkân’da bu işlerin olması içinde, sabrun cemil “güzel bir şekilde sabır gerek” diyor. Güzellikle bir sabra ihtiyaç vardır.

İşte Ya’kûb (a.s.) dan beri başlıyor bu hâdise. Güzel bir sabırla, neye sabredeceğiz? Nefsimizin, hırsımızın, kinimizin, gazabımızın ortadan kalkması için bir sabır gerekir. Yani bir zaman gerekiyor. İşte bu yolda yapılan sabır da çok güzel bir sabırdır.

Vallahul Musteânü Alâ Mâ Tesîfun: “Muhakkak ki Allah (c.c.) sizin bu vâsfeftikleriniz hakkında benim sabretmeme yardımcıdır.” Deniyor.

Allah (c.c.) yardımcıdır akli külle Allah esmâsı bu nefsi emmârenin yapmış olduğu bir senaryoya karşı bana yardımcıdır, diyor. Sizin vasıflandırdığınız şeyler karşısında, sizin düzdüğünüz hikâye karşısında Allah yardımcıdır. Kuyunun içine atıldıktan sonra ve bir müddet orada kaldıktan sonra bir seyyar geldi. Kimlerdir bunlar? Kervanlardı. Sucularını irsal ettiler. Gönderdiler. O kovasını suya saldı. Hâzâ Büşrâ: Müjdeler olsun! kovasını çektiği zaman. Bir çocuk var, diye seslendi.

Fe Eserruhu: Onu sakladılar, ticari mal olarak. Vallahu Alimun Bima Ya'lemun; Muhakkak ki Allah (c.c.) bilicidir. Burada bir akli kül bir de Allah esmâsı çıkıyor. Allah yardımcıdır. Allah her şeyi bilicidir. Diyen ifadelerle en üst mertebeden Allah'ın bütün oluşumları kontrol ettiğini göstermekte. Akli kül-ün de bi zâtihi bu faaliyet sahasında olduğunu göstermekte. Şimdi tekrar Âyetin başına gelelim. Oradan bir kervan bir seyyar geçiyordu. İşte bu kervan tarikat hakikatının başlamasına sebep olan ya bazı kimseler ya da bazı gurublar olabilir. Kervan; yolcu demek. Yolda gidenler de ehli tarik ama tarikati hakikiye, yollarda bırakan döndüren değil. Bir kervan gönül kuyusuna geldiği zaman işte senin burada hapis olduğunu görüyoruz. Yahut o kuyudan su almak istediği zaman yani kişinin kendi varlığından su almak, hayat almak için oraya kovalarını indiriyor. Kuyuya salıyorlar, ama orada, içeride ne olduğunu bilmeden saldıkları zaman o içerdeki gönül veled-i kalp o kovaya tutunup yukarı çıkıyor. Ancak bakın işte herbirerlerimizin gönlünde bir Yûsuf yatmakta, her ne zaman ki bir derviş han grubuna veya bir tarikatla ilgili mevzular o kişiye anlatılmaya başlıyor. İşte o anlatılan şeyler kuyu ve kova hükmündedir. Kuyuya sarkıtılan kova ve ipin hükmünde. Bunları duyan, bu tıkırtıyı yani değişik özellikler taşıyan bu kelimeri duyduğunda anlıyor ki bu kardeşleri değil, başka bir yardımın geldiğini anlıyor.

Not: Bu Âyet-i bu kadar net, bu kadar açık ancak yaşayanlar anlayabiliyor. Cenâb-ı Mevlâ bütün yolda kalanlara kendi katından yardımlarını iletmiş inşallah.

Ve ona tutunarak yukarıya çıkıyor. Burada 2 oluşum vardır. Birisi kuyuya bir şeylerin indirilmesi, birisi de kuyudakinin ona tutunmasıdır. Eğer o kova salındığında Yûsuf orada gaflette kalsa yahut uyku hâlinde olsa yine bir işe yaramıyor. Kova yukarıya boş çıkar. Yahut su varsa su çıkar. Demek ki gönlünde, aklı kül-ünde fe sabrun cemilun da olduğu gibi kendisi de fe sabrun cemilun olması gerekir. Yani güzel bir sabırla o da müddetinin dolması için kuyu içinde beklemesi lâzımdır,. İşte o kovanın ne zaman geleceği belli değildir. O halde hep uyanık olması ve gönlün hep tetikte atik bulunması gerekmektedir.

Kova aşağıya iner. Bir iki sallarlar. Hemen çekerler. "Boştur" diye saatlerce kova kuyunun içinde durmaz. Yukardaki beklemez. Çünkü o kadar o aşağıda o kadar atik olacak ki kovaya hemen tutunacak kova zaten yukarıya çıkacak. O orada kalmaz. Onu indirenler çekecek. İşte böylece gönül beden hapisanesinden kurtulmuş olacak. Nefis kardeşlerinin oyunundan ancak tarikat erbabı ile kurtulması mümkün olacaktır. Başka türlü kurtuluş mümkün değildir. İşte o gönülde de pratik düşüncenin olması lâzımdır. Zâten o uyanıklık pratik düşüncede vardır. Oradaki Mürşid-i Kâmil değil. Mürşid-i Kâmil'in çevresindekiler yolcular şimdi bak şimdi ne diyor. Kervan başı gitmedi. Sucusunu gönderdi. Yani tarikata hizmet ehli olanlar bazı yollarda halkın arasına girerler. "İşte gelin şeyhimiz var, birlikte hareket edelim" diye. Şeyhinden eğitim alıp bunu da etrafa yaymaya çalışıyorlar. Çıkma emrini kendi gönlünden alıyor. Cenâb-ı Hakk "biz onu eğittik." Diyor. Yani kendinde bir şuur var. Kuyuda olduğunu biliyor. Oradan çıkmak istiyor. Her birerlerimizi bir karanlık yere zorla atsalar, ilk yapacağımız şey; oradan kurtulmayı düşünmektir. Bu hallerin bütün ehli tarikte olması lâzımdır. Diğer insânlarda da vardır ama Hakk'a giden bir kervana rastlayamadıkları için oradan çıkamıyorlar. Bazıları çıkıyor. Ama dünyalık kervana ulaştıkları için hedefleri "Mısır" olmuyor. "Dünya" oluyor. Yani nefsanîyet ağırlıklı bir yaşam oluyor. Kardeşleri yine onu baskı altında tutuyorlar. Dışarıya çıktığı halde onu kardeşlerinden kurtarması için uzaklaşması gerekiyor.

Kardeşlerinin mülkünden, memleketinden yani bir ehli tarik olacak, götürmek için. Ve Câet: geldi.

Bakin bir müddet dolunca seyyaratün "Bir yolcular" geldi. Yani tarikat ehli geldi. Gönderdiler. Tarikatın başkanı gitmedi. Bir görevliyi gönderdiler. Varidehüm. Sucularını gönderdiler. Su nedir? Hayattır. Sucu hayat vericidir. Saka da diyorlar. Kovasını aşağıya saldı. Müjdeler olsun. Hani kız isimlerine "büşra" derler ya Onun kaynağı burasıdır. "tebşir etmek, müjdelemek" demektir. Buradan çocuk çıktı. Bakın gönül kuyusundan su çekmek güzel bir iş. Cenâb-ı Hakk, su yerine insân çıkartıyor. Sudan daha değerli bir varlık. Yeter ki biz gönül kuyumuza kovamızı indirelim.

Onu bir ticari mal olarak sakladılar. O kervan ehli de onun gerçek değerini bilemediler. Neden? Çünkü kervan ehli tarikat mertebesindedir. Ondaki hakikati göremediler. Bazı dervişler öyledirler. Kendilerinin kabiliyetleri çok yüksek olduğundan tarikat ehli onlara bir şey veremez. Ve onların içersinde durmaz. Onların görevi bir yerden alıp bir yere götürmektir. İşte bu kervanda böyle onu kuyudan kurtardı. Ama Mısır'a götürdü. Sattı. Bu bize yaramaz dedi. Zekâ, fikir, muhabbet yönünden Yûsuf (a.s.) ileri derecede bir varlık olduğundan kervanın içersinde zâten kalamazdı. Kervan ticaret ehli yani tarikatın ticaretini yapan bir kervan. Yâni O kervandakiler tarikattan menfaat sağlayan bir gurubtu. Gönülün kıymetini bilemediler.

Allah bu yapılanlardan haberdardır. Allah (c.c.) hakkıyla bütün bu işlerin üzerinde hâkimdir. Az bir değere paraya onu sattılar. "*ondan zühd üzere oldular.*" Kervan ehli ondan uzak olsun, başlarından savsınlar diye. Onu çok küçük bir değere sattılar. Neden? Hırs, nefis, kin gibi şeyler şiddetli bir yaşam içersinde olduklarından, gönül ki, çocukluk devresinde yumuşak, sâkin olduklarından onlarla birlikte hoplayıp zıplamadığından haydi bu da onların içinde olsun diye sattılar.

Bu biraz da şöyle bir hikâye ye benziyor; Sûltan Mahmut zamanında geçen bir olaydır. Bazı günler bir fakir sarayının önünden geçmişti. "*Ya Mahmud, Ya Mahmud*" diye

söylenince onun eline bir kaç akçe verirler, o da günlük ihtiyacını karşılamış. Padişah Mahmud bunun her gün geldiğini görmüş. Şuna bir iyilik yapalım da buralarda, fakirhane dolaşmasın. Sarayın ahcısına, tatlıcısına tembih ediyor. "Bir tepsi oturtma tatlısı yapın. Her tatlının altına da bir sarı lira koyun." Diyor. "Dışarıdan görünmesin, yarın geçerken o tepsiyi ona ikrâm edin." Doğrudan doğruya altınları ona verirsiniz belki gururuna yediremez de mahcub olur. Tatlı veriyormuş gibi yapalım diyor. Ve böylece tatlıyı hazırlıyorlar. Ertesi gün "Ya Mahmud! Ya Mahmud!" diye geçerken "gel gel" diyerek mutfaktaki ahçı çağırıyor.

"Bak" diyorlar, "padişahımız sana bir tepsi tatlı yaptırdı. Git onu evine götür. Çoluk çocuğunla onu ye!" diyorlar. O sevinerek alıyor, tatlının üzerine kağıt sarıyorlar. Tam evine yaklaşacakken adamın birisi çıkıyor.

_Ey Mehmed efendi! Nedir bu?" der.

_tatlı, eve götürüyorum"

_Bunu bana satarmısın?

_Satarım.

_Kaça satarsın?

-1 altına!!!

(1 tepsi için 1 altın çok para bugün. 1 tepside 3-5 kilo baklava varsa bugün 3-5 milyon para. Ama 1 sarı lira 30-40 milyon. Çok paradır.) sevinerek 1 altını alıyor. Ve gidiyor. Ertesi gün yine sarayın önünden geçiyor. "Ya Mahmud! Ya Mahmud!" diyerek bağılıyor. Bu sefer padişah Mahmud kızıyor ve "yakalayın şunu ne fiilsiz adam, ne doymaz, tükenmez adam" diye. Adamı getiriyorlar. Padişah, "sana dün tatlı vermiştik, ne yaptın o tatlıyı?" diyor. "Efendim yolda karşıma biri çıktı, o tatlıyı ben ona sattım" diyor. "Kaça sattın?" "bir altına" deyince padişah Mahmud, "**vermeyince Mabud ne yapsın Mahmud**" diyor.

Nereden geldik buraya? İşte Yûsuf gibi birinin kervan ehlinin ellerine geçmesi ve Yûsuf'u çok ucuz bir pahaya

satması neden? Onun kıymetini bilmediklerinden. Eğer onun kıymetini bilip yanında yetiştirselelerdi, ne kervancı olacaktı ne de kervan malının satışına ihtiyaçları olacaktı. Ama takdiri İlâhi böyle imiş. Tabii hâdisemiz böyle devam ediyor. Anlatmak istediğimiz bâzen değerli şeylerin çok ucuza satıldığıdır. İşte bizde en değerli varlığımız olan zamanımızı çok küçük şeyler karşısında satıveriyoruz. Hemen bozuk para gibi harcaıveriyoruz. Bizim yegâne oğlumuz olsa ne olur? Hepsi onların gelip geçicidir. Asli varlığımız kendi hayatımızdır. Bu da zamanımıza bağlıdır.

Ve kâle; O kimse dedi ki;

Kervan Mısır'a geldi. Onu Mısırda sattılar. Kervanın işi bitti. Tarikat ehli onu kuyudan çıkarttı ve Azîz'e teslim ettiler. Yani "irfan ehline" teslim ettiler. Şimdi tarikat ehli Yûsuf (a.s.) ı eğitecek kabiliyette, kapasitede değildi. Onu irfan ehlinin eğitmesi lâzımdır. Tarikatın görevi; seyahat ettirip yerine ulaştırmak. Mısırda onu satın alan Azîz olmayıp başka kişi de olabilirdi..Kaderi İlâhiyye gereği Azîz'in yani irfan ehlinin almasıdır. Eşine dedi ki; Ekrimî... "ona ikram et" Haremimizde sâkin olsun, umulur ki bize menfaati dokunur." Yani o mertebedeki, oradaki akıllı kül'ü diyor. Kendi babası olan akıllı kül değil de o evde onun azîz yani geçici babası diyor. Azîz'in hanımı da geçici nefsi kül'ü oldu. Kendi annesi Rahil gerçek nefsi kül iken bu geçici annesi yani himâyesinde bulunan annesi o da nefsi kül. Nefsi külle diyor ki; " bu çocuk benim hoşuma gitti. Bu çocuğu alalım. Yanımızda yetiştirelim. Umulur ki bundan bize fayda sağlanır. Veya onu evlât ediniriz." Diyerek ona sahip çıkıyor.

İşte böyle sistemlerden, yollardan geçirerek yeryüzünde Yûsufu yerleştirdik. Burada bir şeyi değiştirmemiz gerekecek. Yûsuf'u satın alan kimse, onun Bir bakıma geçici akıllı kül'ü. Hanımı Zelihayı da geçici nefsi kül'ü dedik. Bir yönden baktığımızda da şöyle oluyor: Onu satın alan fikir, Yûsuf'u nefse teslim ediyor. Daha ileriki Âyetler de bunun izâhı gelecektir. Fikir, satın alan azîz, düşünüyor ki, Bu çocukta bir şeyler var. Ve fikrin eşi olan nefse teslim ediyor. "Azîz ismi gönlü teslim alıyor."

Bütün bu olanları Cenâb-ı Hakk buyuruyor ki; biz onu yeryüzünde yerleştirdik. Bakın burası yeryüzünden maksat Mısır ve Kâhire olmakla birlikte o eski hâlindeki hâliyle bizlerdeki yeryüzü hâlidir. Yani beden mülküne yerleştirdik ki, daha evvelde buraya yerleşmişti. Ama kuyuda, içerdeydi. Artık burada hür dolaşabilirdi. Hâkim şekliyle gelmişti. Artık oranın sahibi olmuştu. Beden mülküne yerleştirdik. Daha evvelde beden mülkünde olup bedeninin içindeki kuyudaydı. Kervan geldi, onu kuyunun dışına beden mülküne çıkarttı. Orada nefsin ve fikrin himâyesine geçici olarak verdi. O beden mülkünün geçici sahipleri fikir ve nefse (aklı kül onların üstünde) verdi. Azîz zâten orada birinci değil, onun üstünde Melik vardır. Melik'in yardımcısı Azîzdir. İşte aklın yardımcısı fikirdir. Onun için azîz olan fikre, tefekküre teslim ediliyor.

Ayrıca orada, Mekkennâ li Yûsufe fil ardı: Yûsuf (a.s.) ı yeryüzünde yerleştirdik. Âdem (a.s.) hakkında da "biz onları yeryüzüne yerleştirdik indirdik" deniyor. İlk yeryüzüne yerleşme, beden mülkünde yerleşme Âdem (a.s.) da oluyor. "Üskün ente ve zevcûkel cennete:" (2/35) Cennette sâkin olunuz. İşte o ağaç hadisesi olduktan sonra "İhbitu" (2/36) "ininiz". Biz onları bir müddet için yeryüzüne yerleştirdik. Belirli bir zaman menfaatlenmeleri, belirli bir rızık almaları için o yeryüzünde bir müddet yerleştirdik. Âdem (a.s.) ve havva annemizden bahs ederken o yeryüzü dünya olmakla birlikte, beden mülküne-arzına, Âdem-î hakikatlerin inmesi, yerleşmesidir. Burada mertebe daha da ileriye gittiğinden, gönül artık faaliyete geçtiğinden, bu mertebede "mahbubiy yet" başladığından, "hullet" dostluk mertebesi başladığından gönülü beden mülküne yerleştirdik. Yani mertebe ilerleyerek değişti. Bunu yerleştirdikten sonra.

Veli nuallimehü min te'vilil ehâdis: "Biz ona rû'ya tabirini tâlim ettik" diyerek Cenâb-ı Hakk bu işi aracısız kendinin yaptığını açık olarak belirtmektedir ve çok müthiş bir oluşumdur. Demekki gerçek zuhurat yorumlarının zâtiyyet ile ilgileri vardır aksi halde hepsi nefsâniyyet kaynaklı olur. "Ve alleme Âdemel esmâe küllehe," (2/32)

“Ve Âdem’e bütün isimleri talim etti öğretti” Görüldüğü gibi Âdem (a.s.) in şahsında başlayan bu zât-î eğitimin sonraki devamı için, zât-î tecelliye mazhar bir kâmil insân’ın nefes-i Ramâniyyesine ihtiyaç vardır ki hayat nefhası olsun ve karşı tarafa hayat vererek faaliyete geçsin, aksi halde bu bilgiler geçmişte yaşanmış olaylar olarak karşı tarafa hikâye yollu aktarılmış olur.

Ona-Yûsufa, zât-î yönden ilk verilen şey, rû’ya-ların te’vilini, hâdiselerin genel yorumunu öğretmek oldu. Sadece yerleştirmek yetmiyor. Yerleştirip orada bıraksa eğitimsiz kalacak. Onu yerleştirdik ve bu eğitimi de yaptırдық deniliyor.

Vallahu galibun alâ emrihi: Onun işi her şeyin üzerine galiptir. Deniyor. Yani kardeşleri emmâre, levvâme, kin, hırs, gazab, ne yaparlarsa yapsınlar Allah’ın emri bunların üzerine galiptir. Yani bir başka ifadeyle Allahın olurluğu olmazsa bu işlerin hiç biri olmaz. Ancak her şey kendi mertebesinden kendi zuhurunu ortaya çıkaracaktır. “Velâkin şu var ki insânların çoğu bundan gafildir.” Allah bütün işlerinde galip olduğunu, her şeyin üzerinde olduğunu bilmezler. Zannederler ki biz yapıyoruz. Ben emrettim de böyle oldu, gibi zannederler. Çok azı bu işin böyle olduğunu bilirler. Diye bizler ikâz ediyor.

Vakta ki Yûsuf (a.s.) bulûğa erdi. Tam kemâle erdi. İşte 12 yaşlarında ise, burada da 20 yaşları civarında olduğu belirleniyor. Belirli bir süre Cenâb-ı Hakk’ın eğitimi ile onun talimleri ile yetişti. Bulûğa yani rüşde, kemâle erdi fizik ve ilim yönünden.

Ateynâhu ilmen: Biz ona ilmi verdik. Yani hakkıyla hükmetme “Hakîm” isminin tecellisini verdik. “Alîm” isminin tecellisini verdik. Yani o günkü ilim mertebesi, mertebe-i Yûsufiyyeti verdik. İseviyet, Muhammediyyet değil! Yûsufiyyet mertebesinde Alîm Ve Hakîm isimlerinin zuhurunu çıkartıyor. Ateynâ Hu: Biz verdik, Biz ita ettik Hu; ona “Vasitasız biz verdik”. İşte derviş de gönlünü ne kadar iyi çalıştırırsa ona da o kadar ilham ve ilim gelir. Cenâb-ı Hakk ona, biz ilham verdik, biz eğittik diye bizâtihi kendi ilmini,

kendi hükmünü vermiş oluyor. İşte bu mertebede kendisi verebiliyor. Daha bu mertebede ilim ve Hakîm mertebeleri vardır. "İhsân sahiplerini biz böylece mükâfatlandırırız." Yani insân'ın başından bir çok zorluklar geçebilir. Ama bunları güzel bir sabırla sabrederek hayatını sürdürürse sonunda biz onu çok güzel mükâfatlandırırız. Deniyor. İlimle, hikmetle, rû'ya- tabirlerini öğretmekle mükâfatlandırırız, diyor. Bunlardan daha büyük bir mükâfat olabilir mi? Ve bu kemâle erince de, her kemâlâtın kendine göre zorlukları ve mes'ûliyetleri oluşmaya başlıyor. Daha evvelki mücadele nefis-î idi. Yani kendi kardeşleri idi. Kardeşleri geride kaldı, artık onları aştı. Hükmetmeyi, rû'ya- tabirlerini, belirli bir ilim almayı öğrendi ve hayatın içine yavaş yavaş girecek hâle geldi. Orada da, sarayda göz doldurmaya başlamıştı. Yukarıda da ifade edildiği gibi.

Peygamber (s.a.v.) e soruyorlar: Ya Rasûlüllah, "siz mi güzelsiniz, yoksa Yûsuf (a.s.) mı daha güzeldi?" O da! "Kardeşim Yûsuf benden sabîh (güzel). "ben ondan daha emlâh'ım" (sevimliyim). O nun görülen güzelliği benim görünen güzelliğimden çoktur. Buyurdu. Peygamberimizin (s.a.v.) görünmeyen güzelliği gösterilseydi, kimse bakmaya takat getiremezdi.

Öyle diyorlar. "Güzelliğin onda dokuzu Yûsuf'a verildi. Biri de diğer insanlara dağıtıldı." Tabii bu muhteşem bir hâdise'dir. Bunu biz sûret olarak ele almalıyız, yani güzelliğin onda dokuzu "gönle" verildi ki, o da hakikati İlâhiyye'dir. Yani İlâh-î cemâle verildi. Allah'ın vechine verildi. Bir'i hayal ve vehmin sûretlerine verildi. İbrâhîm (a.s.) in dediği gibi "ben vechimi semavat ve arzda benzersiz olana döndürdüm." (6/79) Yani "o güzelliğe döndürdüm." Diyor. Bu bir yansımadır. Bütün bunların hakikati ahirette meydana çıkacaktır. Burada ilmî olan yakîn'lik orada aynı olarak, meydana çıkacaktır. Buradaki yakîn'lik bilinçte olacak. Orada, şuhuttaki yakîn'liğe dönüşecektir. Burada ilmi yakîn'lik olmazsa oradakine ulaşamayacağız. 73

Burada güzellik dendiğinde biz zannediyoruz ki sadece sûretteki güzelliştir, Cemâl güzelliği. Beden güzelliği bu o

değil sadece. Gönül güzelliğidir. Onun vasfı gönül olduğundan gönlün ne kadar güzel olduğunu, Allah'ın "**cemâl**" ismiyle zuhur ettiğini ve bu âlemde yüzde doksan güzelliğe ayrıldığını, yüzde onunda eksilere ayrıldığını anlamaktayız. Bakın bu çok önemli bir hâdisedir. Allahu Cemîlûn yuhîbbul Cemâl; "*Allah güzeldir güzeli sever.*" Bu âlemdeki yüzde on dediğimiz çirkinlikler aslında izâfîdir. Çirkin, neye göre çirkindir? Bir ölçü olacak ki, ona göre olsun. Birine göre çirkin olan, diğerine göre çok güzeldir. Meselâ Mecnun'a sormuşlar; "Sen bu Leylâ'ya niye bu kadar vurgunsun? Bak ismin Kays iken Mecnun'a çıktı. İşte bak, pek de o kadar güzel bir şey değil. Kara kuru bir şey." Diyorlar. O da cevaben; "*Onu benim gözümle görün*" der. Demek ki güzellik veya çirkinlik göreceli bir şey oluyor. Mutlak olarak güzellik ve çirkinlik ölçüsü yoktur. Yüzde doksan güzellik, yüzde on eksilik denilen şeyler. İrfan ehli yüzde onu da kaldırıyor ortadan ve herşeyi yüzde yüz güzellik ile görüyor. Çünkü her şey kendi varlığında kendi kemâlâtındadır. Kemâlde olan her şey de güzeldir. Çünkü kemâlât güzellik demektir. Biz kemâlâtı eksi olarak görürüz o ayırdır, o eksik görüş bizim mes'elemizdir.

Meselâ bir gül kokusu kendi kemâlâtında kokusunu en üst derecede neşrediyorsa bu bir kemâlâttir. Ama bunun yanında -affedersiniz- bir dışkı ne kadar kötü kokuyor desek de, başımızı çevirsek de o da onda bir kemâlâttir. Kemâlâtta bir güzelliştir. O kerih dediğimiz kokulu malzemeyi alıyoruz, bir ağacın veya bir meyvenin köküne koyuyoruz. O çirkin dediğimiz ve kötü olarak vafettiğimiz şey bize yeniden o kadar güzelliklerle enfes bir şekilde takdim ediliyor ki, meyvasını yemeden duramıyoruz. Halbuki, yediğimiz odur. Bir evvelki aşamada başımızı çevirdiğimiz kemâlâttir. Eğer onlarda o kemâlât olmasa idi içindeki güzellik ortaya çıkmazdı. O üzüm dediğimiz ve yediğimiz her türlü meyva ne kadar güzeldir. İşte o bizim kerih dediğimiz şeyin içinden çıkıyor. Başka bazı şeylerle karışmak sûretiyle yani güzel olduğu için bizlere de güzellik sunuyor. Orada bizim gördüğümüz eksi kendimizdeki eksikliklerdir. Kendimizde kemâlât olsa her yönüyle oradaki kemâlâtı görürüz. Kısaca

"her şey kendi kemâlâtı üzeredir."

İşte böylece Yûsuf (a.s.)ın da fiziksel kemâlâtı tamamlandıktan sonra "rüşde erdi". Aşağıdaki Âyette dedi ya; fiziki kemâlâtın ortaya getirdiği bazı oluşumları olacak. Şimdi onları anlatıyor:

﴿٢٣﴾ وَرَأَوَدَتُهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ
الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي
أَحْسَنَ مَثَوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

(Verâ vedet hülletî hüve fî beytihe an nefsihi ve gallekatil ebvabe ve kâlet heyte leke kâle maazallahi innehü rabb-î ahsene mesvâye innehü lâ yufli,hüzzâlimîne.)

12/23. **"Ve onu evinde bulunduğu kadın, nefsinden muradını almak için tuzağa düşürmek istedi ve kapıları kilitledi ve "haydi gelsene" dedi. -Yusuf da- dediki: Allah Teâlâ'ya sığınırım. Şüphe yok ki, o benim efendimdir. Benim ikâmet-gâhımı güzelce kılmıştır. Muhakkak ki, zâlimler kurtuluşa ermezler."**

Hani yukarıda dedik ya onu alan nefis kendi nefesine Yûsuf (a.s.)ı davet etti. Şimdi bu sayfayı düz geçelim. Buradaki düz okumalarda bir işimiz yok. Sadece senaryo anlatılıyor. Demek ki bu hâdis sadece onlara has bir hâdis değildir. Eğer öyle olsaydı, isimleri de belirtilirdi. Burada ve geçen hadiselerde imâlar vardır.

﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنْ رَأَى بُرْهَانَ
رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُخْلِصِينَ ﴿٢٤﴾

(Velekad hemmet bihî ve hemme bihe levlâ en rea bürhane Rabbihî kezâlike linasrife anhüssev'e vel

fahşae innehü min ibadinel muhlesîne)

12/24. "Ve hakikaten kadın ona meyletmişti. O da eğer Rab'binin delilini görmemiş olsa idi kadına meyletmişti. İşte ondan fenâ bir niyeti ve fuhşa atılmayı uzaklaştıralım diye öyle -delilimiz gösterilmiş- oldu. Muhakkak ki, o, bizim ihlâslı kullarımızdandır."

﴿٢٥﴾ وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَالْفَيْأُ
سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ
سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٦﴾

(Vestebekâl bâbe ve kaddet kamîsahu min dübürin ve elfeyâ seyyidehe ledelbâbe kâlet mâ cezâü men erâde bi ehlike sûen illâ en yüscene ev azâbün elîmün)

12/25. "Ve kapıya koşuverdiler ve kadın onun gömleğini arka tarafından çekip parçaladı. Ve kadının efendisine kapının yanında rastladılar. Dedi ki: Senin ailene kötülük isteyen bir kimsenin cezası, zindana atılmasından veya acıklı bir azabtan başka nedir?"

Kaset, 3. 11.11.2000 cumartesi akşamı

Cenâb-ı Hakk andolsun ki, diyor, Zeliha Yûsuf'a yönelmişti. Ve rabbının bürhanı, işâretleri olmasaydı Yûsuf da Zeliha'ya yöneliyordu. Ama Rabbinin işaretini görünce oradan uzaklaştı. O işaretin ne olduğu hakkında muhtelif rivâyetler vardır. Nusret babam bir sohbetinde burayı anlatırken şöyle demişti; Yûsuf (a.s.) in babası Ya'kûb (a.s.) o anda Yûsuf (a.s.)in önüne geçerek eliyle göğsüne vurmuş "dur sen bir peygamber oğlusun, nasıl bu işe tevessül ediyorsun" gibi. İşte o büyük delil, burhan oldu. Diyordu. Kendisini koruma ve kurtarma yönünden, bazıları da; "O anda duvarda bir tabelâ gördü. O tabelâda belirli bir ikaz yazıları gördü". O yüzden bu işten vazgeçti. Rabbinin delili, bürhanı, böyle özel bir hâdise olmasaydı, belki orada Yûsuf (a.s.) in başına çok büyük zorluklar çıkacaktı. Böylece onun

üzerinden kötülüğü, fuşiyatı çevirdik, döndürdük. O hâlis kullarımızdandı. Yani Yûsuf (a.s.) da devamlı güzel hasletler olmasaydı, sâdik kâmil bir Hakk dostu olmasaydı biz ona bu yardımı yapmazdık. Diyor, Cenâb-ı Hakk.

Yani Cenâb-ı Hakk'a bizler de devamlı muhabbet ehli olursak, devamlı onun zikrinde, fikrinde, muhabbetinde olursak bizim zorlandığımız ve acze düştüğümüz bir yerde onun bize yardım etmesi mukadderdir. Bu Âyet işte aynı zamanda onu gösteriyor. Ama samîmî olmak şartıyla. Cenâb-ı Hakk'ın orada hem Zeliha'ya hem de Yûsuf (a.s.)a imtihanı vardır. Karşılıklı bir imtihan. Kişilerin aciz kaldığı yerde zaman zaman Cenâb-ı Hakk'ın buyurduğu gibi daha önceki Âyetlerde de bahsettiği gibi Cenâb-ı Hakk "*biz yardım ettik*" diyor. Cenâb-ı Hakk'ın zâtının oradaki faaliyyetini gösteriyor. Cenâb-ı Hakk sanki o sahnenin içinde orada ve orada anında müdahale ediyor. En hassas bir zaman içinde diyelim ki 10 dk, yarım saat sonra müdahale etmiş olsaydı işe yaramayacaktı. " Andolsun ki o ona yöneldi, O da ona yöneldi. Ancak Rabbinin bürhanı olmasaydı, işte böylece kötülüğü ve fuşiyatı biz ondan geri çeviririz." Buyuruyor. İşte orada kendi zatından zatiyla yaptığını buyuruyor. "Biz böyle yaparız, biz böyle döndürürüz." diyor. Yani yaptığınız her şeyden haberdarız. Burada Yûsuf (a.s.) yaptığı işlerden haberdar olduğu gibi bizlerden de bizlere ikâzı vardır. Sizde yaptığınız her şeyden haberdarız, diyor. Cenâb-ı Hakk'n haberdar olması nasıl oluyor? Uzaklardan bizi projektörlerle kontrol etmesinden mi? yoksa daha başka bir özellikten mi? **(İnne Rabbeke ehâta binnâsi)** (17/60) "*Muhakkak ki Rabb'in insânları kuşatmıştır.*" bizâtihi kendi varlığının bizde olmasından ileri geliyor.

Şimdi Hakkın varlığı bizlerde mevcut, fakat biz ona perde oluyoruz. Zâhirimizle ona biz perde oluyoruz. O zaman biz zâhirde, Hakk bâtında oluyor. Biz zâhirdeyiz yani onun perdesi oluyoruz ama O, batınımızda olmasa biz zâhirde olamayız. O'nun bâtında oluşu bizim zâhire çıkmamıza sebep oluyor. Böyle bir hâdise içerisinde o zâhire çıkmış oluyor biz bâtına. Şu inceliğe bakın. "*Ben yaptım, biz yaptık*" dediği yerde "*Hakk zâhir, kul bâtına*" geçmiş oluyor. Kul gizlenmiş

Hakk kendini ortaya çıkarmış oluyor. İşte kul bâtına geçtiği için bir fiil yapması mümkün olmuyor. Ama bunun oluşması için o kul da muhlis, hâlisi galib olması gerekir. Sıkıştığı yerde "hızır" gibi yetişti dendiği yerdeki hâdise budur. Sıkıştığı yerde Hakk zâhir kulu bâtına alıyor. Hakk senin vekilin oluyor.

Yûsuf (a.s.) burhanı görünce kaçmak için kapıya yöneldi. Zeliha hanım da kapıya doğru arkasından koşmaya başladı. Böylece ikisi birden kapıya doğru koşarlar. Kapıdan çıkmasına engel olmak için gömleğini arkadan çekerek yırtıyor.

Kapının yanında efendisine rastlıyorlar. Yani Azîz o anda bir iş için hanımının odasına geliyormuş. Onlar orada koşuştururken kapıyı açıyorlar. Yûsuf (a.s.) kapıdan uzaklaşmak için, Zeliha hanımda onun arkasından yetişip içeriye almak için onun gömleğinden tutup yırtıldığında Azîzle karşılaşıyorlar. Bunun üzerine Zeliha beyini orada görünce rol değiştiriyor. Hâdisenin şeklini değiştirmeye çalışıyor. Azîz'e diyor ki; "Senin ehline kötülükle yaklaşmaya çalışanın cezası nedir?" Bir yönüyle ona iftira atıyor. Şimdi gömleğin arkadan yırtılmasına bakalım: Gömlek bilindiği gibi insân bedeninin örtüsüdür. Ve örtü de perdedir. İşte Zeliha hanım, Yûsuf'un hakikatini anlamak istiyor. Ve onda bir güzellik olduğunu hissediyor. Gömleğini arkadan çekerek yırttığı için "Gömlek" onun perdesidir. Yani gömleğin içinde bulunan Yûsuf, Yûsuf'un içinde bulunan "hakikati ilâhiyye'yi" açmaya çalışıyor. Ama bunu yanlış bir şekilde yaptığı için onu tam anlayamıyor. Ama Yûsufda çok değişik haller olduğunu, diğer insânların dışında bir zuhur olduğunu anlıyor, zâten muhabbeti de o yöndendir. Bunun cezâsı, ya bunu hapse atmak veya elim, şiddetli bir azab vermektir. Bana böyle saldırdığı, yahut kötü niyetle muamele ettiği için, "ya zindana at, ya da elemli bir azab vermen lâzım" diyor.

﴿٢٦﴾ قَالَ هِيَ رَأَوْدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ

أَهْلَهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ قَدْ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنْ

الكاذبين

(Kâle hiye ravedetnî an nefsi ve şehide şâhidün min ehlihe in kâne kamisuhü kuddemin kubülin fesadakat ve hüve minessâdikîne.)

12/26. **"-Yûsuf- dedi ki: O kadın- benim nefsimden muradını almak istedi. Ve o -kadın- ın yakınlarından bir şahit de şahitlikte bulundu ki: Eğer onun gömleği ön taraftan yırtılmış ise kadın doğru söylemiştir ve o ise yalancılardandır."**

Bunun üzerine Yûsuf Azîz'e kendini müdafa ederek "o beni nefesine davet etti." Diyor.

Ve onun yani Zeliha'nın akrabalarından bir şâhit varmış. O şehide soruyorlar. "Bu nasıl oldu?" Eğer onun gömleği önden yırtılmış ise, Zeliha hanım doğru söylemiştir. Yûsuf yalancıdır. Eğer gömleği arkadan yırtılmış ise Zeliha yalancıdır, öteki doğrudur.

Hani bugünkü sohbette Zeliha için "Nefs", Azîz için de "fikir" demiştik. Bakın işte burada bunlar faaliyette.

Zâten Yûsuf'u kendi nefsi kendine davet ediyor. Hani Nefs Yûsufu onu kendine dâvet ediyor. Zeliha burada bizim varlığımızda, bizim nefsimiz oluyor. Nefsimiz gönlü yanlış yola saptırmak için yani işini bozmak için, şeriat dışı hadiselerle teşvik ediyor. Ama orada bir şâhit müşahede ehli ikisinin arasındaki dengeyi bulmaya çalışıyor. Ne kadar güzel ifadeler var. Orada bir müşâhede ehli bir şâhit var. O da nefis ehlinden, ama dengeli biri.

﴿٢٧﴾ وَأَنْ كَانَ قَمِيصُهُ قَدْ مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ مِنْ

الصادقين

(ve in kâne kamîsuhü kuddemin dübirin fekezebet vehüve minessadık'ine.)

12/27. **"Ve eğer gömleği arka taraftan parçalanmış ise o halde kadın yalan söylemiştir. O ise sadıklardandır."**

Vatka ki, O şahid onun gömleğini arkadan yırtılmış gördü. Şahitliği ile hangisinin suçlu, hangisinin suçsuz olduğunu fikir ile yol göstermiş oldu. Azîz baktı ki gömlek arkadan yırtılmış, eşine dönerek dedi ki;

﴿٢٨﴾ فَلَمَّا رَأَى قَمِيصَهُ قُدَّ مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ مِنْ كَيْدِكُنَّ
إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

(Felemmâ reâ kamîsehu kuddemin dübirin kâle innehu min keydi küne inne keydi küne azîmüne.)

12/28. **"Ne zamanki -kadının kocası- gömleğinin arka tarafından parçalanmış olduğunu gördü, dedi ki: Şüphesiz bu -Ey kadın!- Sizin tuzağınızdır. Şüphe yok ki, sizin tuzağınız pek büyüktür." "bu ne büyük bir hiledir."**

﴿٢٩﴾ يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرِي لِذَنْبِكِ إِنَّكِ
كُنْتِ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾

(yûsufü e'rid an heze vesta'firî lizenbiki inneki künti minel hâtîne.)

12/29. **"Ey Yûsuf!. Sen bundan -bu hâdiseyi söylemekten- kaçın. -ey kadın!. Sen de- günahın için af dileğinde bulun. Muhakkak ki, sen hepten günâha girmiş olanlardan oldun."**

Bunun üzerine Yûsuf'a dönerek "Yûsuf sen bu işten uzaklaş" yani bu hâdiseyi unut, ifşâ etme, başkalarına anlatma. Diye ricada bulundu.

Eşine dönerek "sen de yapmış olduğun bu günahtan ötürü irtığfar et" Yani biz de nefsimize yapmış olduğumuz herhangi bir günahtan, kötülüğe meylettikten sonra şahitlerin şehâdetiyle nefsimizin yaptığı işin kötü olduğunu anladığımızda onu istiğfara davet etmemiz gerekiyor. Bakın ne kadar güzel bir istiğfar. Bu istiğfarı ilk yapan bilindiği gibi Âdem (a.s.) "Rabbenâ zalemnâ enfüsenâ....." (7/23) "Rabbimiz nefsimize zulmettik. Eğer sen bize rahmet etmezsen, biz mutlaka hüsranda olanlardan oluruz." Diye aczini belirtiyor. Buradaki hâdise ise mertebeyi Yûsufiyet'teki istiğfar'dır. Her mertebenin yaşantısı ayrı olduğu gibi istiğfarı da ayrıdır. Tıpkı her çocuğun gıdası farklı olduğu gibi. Her mertebenin hâlini kendi hakikati üzere ortaya koymak gerekiyor.

(Karısına) "Muhakkak ki sen hata edenlerden oldun" dedi. Kûr'ân-ı Azîmüşşan bu hâdiseyi burada bıraktıktan sonra, başka bir hâdiseye geçiyor.

﴿٣٠﴾ وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا إِنَّا لَنَرِيهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣١﴾

(Ve kâle nisvetün filmedînetimraetülazîzü türavidü fetâhâ an nefsihî kad şegafehe hubben innâ lenerâhâ fî dalâlin mübînin.)

12/30. "Ve şehirdeki bir takım kadınlar dedi ki: Azîz'in karısı, genç kölesinin nefsinden muradını almak istiyormuş. Muhakkak ki, onun yüreğini kaplayan ince deriyi bir sevgi parçalamış. Şüphe yok ki, biz onu elbette bir apaçık sapıklık içinde görüyoruz."

Şehirde yaşayan kadınlardan bazıları dediler ki "Azîz'in hanımı yanındaki gence tutulmuş gibi onu murad ediyor, onu arzuluyor." Şeklinde şehirdeki büyük zevâtın eşleri dedikodu yapmaya başladılar. "Yanındaki gence arzuludur, kendi

nefsinde onu istiyor" dediler. Mutlaka onun sevgisi gönlünü yakmış olduğundan ona yönelik hâle gelmiş diye dedikoduya başlamışlar. "Muhakkak ki biz onu açık bir dalâlette olduğunu görüyoruz." Diye konuşuyorlar, dedikodu yapıyorlar. Dedikodu yapanlar kimler? Kadın nefstir. Bunlar da nefsin arkadaşları. Yani bizdeki arkadaşlar. Nefs mertebesinin bizdeki duyguları diyelim. Onlar kendi aralarında dedikodu yapmaya başlıyorlar.

﴿٣١﴾ فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَأَتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سَكِينًا وَقَالَتْ أُخْرَجَ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ أَكْبَرْنَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

(Felemmâ semiat bi mekrihinne erselet ileyhinne ve a'tedet lehünne müttekeen ve âted külle vâhidetin minhünne sikkînen ve kâle tihruc aleyhinne fe lemmâ raeynehü vekatta'ne eydiyehünne ve kulne hâşâ lillâhi mâ hazâ beşeran in hazâ illâ melekün kerîmün.)

12/31. "Ne zamanki, onların gizledikleri dedikodularını işitti, onlara -bir davetçi- gönderdi ve onlar için çakı ile kesilecek bir yemek sofrası hazırladı. Ve onlardan her birine bir bıçak verdi. Ve -ey Yûsuf!- Onların karşlarına çık dedi. Vaktaki onu gördüler, onu pek büyüttüler ve kendi ellerini kesiverdiler ve dediler ki: Allah Teâlâ'yı tenzîh ederiz, bu bir insân değil, bu ancak üstün bir melektir."

Bunların kendisi hakkında yapmış olduğu bu dedikoduları, düşünceleri duyunca Onlara bir haberci gönderdi. Ve onlar gelmeden onlar için oturacak yerler hazırladı. Her türlü şeyden onların önüne getirdi. Ve önlerine "sikkînen" birer bıçak verdi. Meyve kesecekleri bıçak verdi. Ve önlerine çık bakalım. Dedi. Kime? **Yûsuf'a**. **Yûsuf** (a.s.) ı bir yere gizlemişti. Kadınlar gelip de her şey yani, ikrâmlar meyveler ve bıçakları hazır olunca, **Yûsuf**

(a.s.)ı gizlediği yerden çıkardı. **Yûsuf** (a.s.)ı gördüler. Onlara arzı endam edince bulunduğu perdenin arkasından çıkınca yahut içeri girince ona "Allahuekber" diyerek tekbir getirdiler. Hayretlerinden dona kaldılar. Nidâ ettiler. Ve ellerindeki bıçaklarla ellerini kesmeye başladılar. Elma ve armut soyuyoruz diye ellerini parçalamaya başladılar. Ve hiç farkında olmadılar. Acı duymadılar. Bu Allahmıdır? Ne kadar güzel! Bu beşer değildir. Neden? Hani güzelliğin onda dokuzu onda zâhir yönüyle zuhur ettiğinden böyle bir insân sûreti o zamana kadar görmediklerinden buna beşer diyemediler. "Allahmıdır? Nedir bu?" diye düşündüler. Eğer değilse bu melektir, Dediler.

Şimdi burada küçük bir şeye daha dikkat çekelim. Bilindiği gib genel mânâda, "sikkîn," "bıçak" "çakı" anlamında'dır, ikisi birleştirilirse, "bıçak" olmaktadır. Aslında, "sikkîn" ve "bıçak" gerçek bir isim değil, kesme fiili'nin ismi olup o fiilin kesme sıfatı'dır.

"Keser" diye bilinen sapı ahşaptan yüzü demirden olan âlet ise, kesme fiilinin hem âleti, hem sıfatı ve hemde ismi'dir.

"sekene" "sikkîn," "sekîne" ve benzeri kelimeler'dir,

"Sekene" sekene, "sâkin oldu" mâ'nâsına, mazî'de türü sâkinlik olan, bir fiili ifade eden kelime'dir.

"Sikkîn" mubalâğalı, çok sâkin oldu mâ'nâsınadır.

"Sekîne" ise kâlpte huzur bulma sükûne erme mâ'nâsına'dır. Kûr'ân-ı Kerîm'de ilk olarak Benî İsrâîl hakkında belirtilmiştir.

Bu hususta (**Sûre-i feth 19**) isimli kitabımızdan sayfa (84) ilgili bölümü aktarmayı uygun buldum, İnşallah faydalı olur. Dileyen daha fazlasını aynı kitaptan okuyabilir

(feenzelessekînete aleyhim) "üzerlerine o sekiy-neti -o huzur ve sükûneti- de indirdi"

Dördüncü Âyet-i Kerîme de "sekîne"nin, mü'minlerin

kalplarına indirildiği ifade ediliyor iken, bura da on sekiz inci Âyette ise üzerlerine indirildiği bildiriliyor. Bu yüzden sekîne içten ve dıştan mü'min'leri kaplamış olduğu görülüyor. Kûr'ân-ı Kerîm, bunlardan başka daha üç yer de sekîne'den bahsetmektedir.

(Sümme enzelellahu sekinetehü alâ Rasûlihi ve alelmü'minîne)

9/26. **"Sonra Allah Teâlâ Resûlü üzerine ve mü'minler üzerine rahmetini-sekîne indirdi."**

(Feenzelellahu sekînetehü aleyhi)

9/40 **"Allah Teâlâ onun üzerine sekinetini indirdi."**

(Fihî sekinetün min Rabb-i küm.)

2/48 **"Onda Rabb-iniz tarafından bir sekînet vardır."**

2/248. "Ve onlara peygamberleri dedi ki: Şübhesiz Talûtun hükümdarlığına açık alâmet, size tabutun gelmesidir ki, onda Rabbiniz tarafından bir **"sekinet"** vardır ve Mûsâ ile Hârûn hanedanının bıraktıklarından bir kalıntı vardır. Onu melekler yüklenecelerdir. Eğer siz mü'minler iseniz şüphe yok ki, onda sizin için kesin bir delil vardır."

Dileyenler bu Âyet-i kerîme'leri tefsirlerden daha geniş biçimde araştırabilirler.

Şimdi bu beş Âyet-i Kerîme'yi özetle incelemeye çalışalım.

Görüldüğü gibi (2/248) de ki; **"sekîne"** görsel olarak bir sandığın içine indirilmiştir, onlar da Benî İsrâîl-in mâ'nevî bakiyeleridir, bunları sandık içinde gören o günkü Benî İsrâîl mensuplarının gönüllerine huzur ve güven gelmiştir.

Ancak bu **sekîne** kendilerinin dışında madde kaynaklı ve Rabb'larından, Rububiyet mertebesindedir ve kendilerine dışarıdan dolaylı olarak gelmiştir. Doğrudan üzerlerine gelmemiştir. Bu **sekîne** sandık (**tabut**) la geldiği gibi gene sandıkla (**tabut**) gitmiştir ve oran (5/1) beşte birdir. Yani beş **sekîne** Âyetinden biri Ben-î İsrâîl-Mûseviliğe

dördü ise, İslâm'a ve Allahtan, Ulûhiyyet mertebesinden indirilmiştir ki, arada çok büyük fark vardır. Yine görüldüğü gibi.

(Tevbe 9/40) "Allah Rasûlünün ve mü'minlerin üzerine **sekîne**'yi indirdi."

(Tevbe 9/40) "Allah Peygamberin (veya siddikiyyet mertebesinin üzerine **sekîne**'yi indirdi."

(Fetih 48/4) "Mü'minlerin **kalplerine** indirildi."

(Fetih 48/18) "Mü'minlerin üzerlerine indirildi." Diye ifade edilmektedir. Bunlardanda anlaşılacağı üzere (**sekîne**) hali, Hz. Peygamberde ve mü'minlerde kalıcı olmaktadır. Çünkü onlar, başta efendimiz (s.a.v.) olmak üzere mü'minler **sekîne**'nin meskûn mahalli, yani iniş (**nüzûl**) mahalli olmuşlardır.

Ben-î İsrâîl'e sekîne dışarıdan, sandıktan gelmiştir. O nu gördüklerinde huzur ve sükûn bulurlar görmediklerinde gene huzursuz olurlardı.

Hz. Peygambere ve mü'minlere inen **sekîne** ise üzerlerine, vede "**kalplerine-gönül**" indiğinden kendileri sâhip olmuşlar bu yüzden hariçten bir **sekîne**ye ihtiyaç duymamışlardır. Baştaki (4) üncü Âyette **sekîne**'nin kelâm-î tarifi yapılmıştı, burada küçük bir tarif daha yapmağa çalışalım, şöyle ki;

Hz. Peygamberin sekîne'si, Allah ismi câmî'si ve Kûr'ân'dır.

Mü'minlerin sekîne'si gönüllerine indirilen Kur'ân-î ilimler, varlıklarına giydirilen sekîne'ler ise amel-i, salihleri'dir.

Bunlarla huzur bulurlar. Her kesin sekînesi gücü, gayreti nispetinde talep ettiği kadardır.

Salik'in sekînesi ise her mertebede o mertebenin hâli üzere yaşayarak, **sekîneden, sekîneye** geçerek sonunda Hakk'ta fâni olup, mutlak "**sekîne'ye-sükûna**" ulaşmaktır.

Daha sonraları Hakk'la bâkî olup bu hâlin **sekîne**'si ni yaşamaktır.

Sekîne kelimesinin sayısal değeri toplam olarak (140) tır, görüldüğü gibi sıfırı kaldırırsak geriye (14) kalır ki, **Nûr'u Muhammed-î dir**, ve her mertebe de tecellisi ve hakimiyet-i vardır. Yâni her mertebenin bir **sekinesi** vardır, Muhammed-î olan kimselere o sekine o mertebenin Nûr'u Muhammed-î sinden kalplerine ve üzerlerine indirilir, böylece huzurlu olarak yola devam edilir. Cenâb-ı Hakk her birerlerimize bu hakikatlerle ve "**sekîne**" haliyle yaşama imkânını verir İnşallah.

Yukarıda "sikkîn hakkında bilgi verilmişti. "sikkîn," "bıçak" "çakı" anlamında'dır, ikisi birleştirilirse, "bıçak" olmakta'dır. Aslında, "sikkîn" ve "bıçak" gerçek bir isim değil, kesme fiili'nin ismi olup o fiilin kesme sıfatı'dır.

"**Bıçak**" "**çakı**" ise "**çak**" kelimesinden üretilmekte dir. "**Çak**" ın lügat mâ'nâsı ise, (1, yarık, çatlak, yırtmaç) (2, kılıç bıçak gibi, şeylerin sesleri) diye geçmektedir. Hâl böyle olunca, "**çak'ı**" bunların sesleri olmaktadır. "**bi'çak'ı**" ise, yani kısaltılmışı olan "**bıçak**" "*bunların sesleri ile*" kesme fiilinin bunların sesi ile ortaya çıkmasıdır diyebiliriz. Bütününden kesilen ve ayrılan bir yer-parça veya bir canlı kesildikten sonra nasıl hareketsiz, tam bir sükûnet içersinde olursa, işte bu yüzden kesme âletine "sükûnete erdirici olması ve sükûnet fiilini meydana getirmesi bakımından ve fâilin elindeki Fâil, olmasından o âlete çok sakinleştiren mâ'nâsına, "**sikkîn**," "**bıçak**" denmiştir."

İşte o gün Zelihanın daveti üzerine saraya gelen kadınların "**sikkîn-bıçak**" ile ellerini kesmeleri, hakikat-i Yûsufiyyet-i sûret-i Yûsufiyye'de gördüklerinden ve bunun ne mânâya geldiğini anlayamadıklarından Allah Teâlâ'yı tenzîh ederiz, bu bir insân değil, bu ancak üstün bir melektir." Dediler, ve o anda nûr-u Yûsufiyye'de fânî olup "**sikkîn**," bu hâlin "**sekinesi**" kendilerine indiğinde varlıklarından geçip o mertebenin "fenâsı" ile çok-tam "fânî"

olduklarından ellerini kestiklerinin farkında olmadılar. Çünkü o anda kendilerinde zâhir olan *nûr-u Yûsufiyye* idi ve kendi beşeri varlıkları bâtinlarına geçmiş idi bu yüzden, kesilen parmakları beşeriyetlerine ait olduklarından parmaklarının kesildiğinden haberleri bile olmadı. İşte zeliha'nın misâfirlerinde meydana gelmiş olan bu hâl Yûsufiyyet mertebesinin "**sekinesi**" dir, diyebiliriz.

Bu küçük ilâveyi yaptıktan sonra biz tekrar kaldığımız yerden yolumuza devam edelim. Her ne kadar bu kısımda gene küçük bir tekrar var ise de her tekrarda başka bir yön açıldığından o günkü sohbet metni ile yolumuza devam ediyoruz. Cenâb-ı Hakk hemen anlayış ve idrak genişliği nasib etsin İnşallah.

Zeliha kadınların kendi hakkında konuştuklarını duydu. Bunlara ne oluyor? Gönül mertebesi kendinde bulunan nefsâniyyet kardeşlerinin aralarında fısıldaştıklarını duyuyor. Ve bu hâdise gönülü çekemediklerini gösteriyor.

Ve onlara bir haberci gönderdi. Oturacak yerler hazırladı. Onların her birinin eline bıçak verdi. Bunların önüne "**çık**" dedi. Bu gerçekten büyük bir hâdisedir. Kendi nefsimizde bunu temaşa edersek Yûsuf (a.s.) yani bizdeki gönül, hakikat ve tarikat çalışmaları ile bir hayli eğitim ve terbiye aldıktan sonra yani kendini bildikten kendi güzelliği ortaya çıktıktan sonra o nefis Zelihası gönül Yûsufunu "**çık ortaya**" diye çıkartmasıyla kendisinde bulunan nefislerin, nefsin kardeşlerinin Yûsufun, yani gönlün güzelliği karşısında ne kadar aczde kaldıklarını anlatıyor.. Şimdi zâhirine gelelim;

O günkü kadınların hâlini anlamaya çalışalım. "**Çık!**" onların karşısına dediği zaman oradaki kadınlar sıraya dizilmişler. Merakla beklemekte idiler. Vakta ki onların karşısına çıktı. Onlar "allahu ekber" diyerek tekbir getirdiler. Ve onlar ellerini kestiler. ve hiç farkında olmadılar. Dediler ki "haşâ, lillâhi" bu olsa olsa Allahdır. Bu nasıl şey? Bu beşer

değil! İşte burada nefsâni yaşayan kimselerin Allahın Yûsuf ismiyle Yûsuf perdesinden onlarla hakikatini ortaya getirmesi karşısında kadınlar haşyete, cuşu huruşa gelip varlıklarını unuttular. Yani kendi bireysel hallerini unutup öyle özel bir hâle ulaştılar ki orada hakkı müşahede ettiler. Hakkın gerçek varlığını Yûsuf ismi altındaki zuhurunu müşahede ettiler. Ve bunun için tekbir getirdiler. Allahu Ekber diyerek bu haşyet, dehşet, müşahede karşısında elma, armut soyuyoruz diye ellerini kestiler. Ama duymadılar, farkında olmadılar. Neden? O anda kendi nefsanîyetleri ortadan kalkmıştı. Hani nasıl Hz. Ali efendimiz ayağına ok battığı zaman "*namaza durayım, o zaman çıkarın*" dedi. Ve o namaza durduğu vakit, kendi varlığından soyununca çekip çıkardılar. Acı duymadı. İşte o gün orada yaşanan hâdise çok târihi bir hâdisedir.

Bir bakıma İsâ (a.s.) "ben babamdan geldim. Biz baba oğul aynı şeyiz." Gibi kendinde bulunan hakikati ilâhiyyeyi ilk olarak açıkca ortaya getirmesi gibi, Muhammed (s.a.v.) mirac gecesi dönüşünde "**men reânî fekad real Hakk**" gibi "*bana bakan hakkı görür*" diyerek "hakkı" ifşâ etmesi gibi, Yûsuf (a.s.) in Hz Allah'ın Yûsuf esmâsiyle tecellisi ve zuhuru orada bulunan kadınlara aynı şekilde hayrete ve dehşete sevketti. Yani Allah olarak bir insânda bu nasıl olur? Daha evvel böyle bir bilgiye sahip olmadıklarından "**Allah**" diyemediler. Ama "**Allah beşer sûretinde görünür**" de diyemediler. Yani ne beşerdir ne de Allahdır, diyebildiler. Şaşkın kaldılar. En son akıllarınca olsa, olsa bu "**melektir**" dediler. Yani toprak ehli değil, gök ehlidir diye kabul ettiler. İşte burada işin aslı Nûr'u Yûsufiyye'yi görmüşlerdir; Cenâb-ı Hakk nasıl Mûsâ (a.s.) a ağaçtan tecelli etmişse, kadınlara da Yûsuf (a.s.) dan tecelli eyledi. Sıfat mertebesi de olabilir. Ama o mertebe daha henüz esmâ mertebesidir. Yani maddeden zuhur etmesi. Yalnız burada değişik bir hal vardır. Mûsâ (a.s.)a ağaçtan tecelli etti, burada Yûsuf (a.s.) dan tecelli ediyor. İnsân'ın özünden, hakikatinden. İşte her birerlerimizin özünde bulunan **gönül**, Cenâb-ı Hakk'n tecelligâhıdır. Eğer bizde bu gönlümüzü, gerçekten faaliyete geçirebilirsek, Allahın varlığı o zaman orada mevcut olur. Ve bizim güçlerimiz bizdeki **gönlün** dışındaki diğer güçlerimiz

ona hayret etmek zorunda kalır. Duygularımız ona hayret etmek zorundadır ki, işin hakikati de işte budur. Biz ancak kendi hâlimizi idrak etmiş oluruz.

Yûsuf neydi? Gönüldü. Ama Yûsuf sözcüğünün ifadesi neydi? Yukarıda da belirtildiği gibi. Ye: yakîn hâli. Yahve, Yehova. Beni İsrâîl'in rabbıydı. Sin: insân. Sondaki fe: feyekünü, bir de vav vardır. Yû, derken vâridât-ı İlâhiyye. Bunları topladığımızda; yakîn hâliyle müşahede ehli olan insân, zât-ı ilâhiyye ile feyekünü -ol- der, hemen orada Allahın varlığı zuhura çıkar. Ve kendi varlığından yok olur. Yani Yûsuf'un sûret hâli, sûretteki hâli yoktur. Orada tecelli de olan İlâh-î varlık zuhura gelmiş olur. Yukarıda, da bahsedildiği gibi.

Yûsufiyyet mertebesi, Hazret-i Ahadiyyet'in "yeryüzü" Hazret-i Şehadet'te nokta zuhuru "Hazret-i Yûsuf" ismiyle Yûsufiyyet mertebesinde görünmeye başlamasıdır, diyebiliriz.

Yûsufun harfleri ebced hesabıyla 156 ediyor. 156'yı kendi içinde toplarsak, 12 eder. 12. cüzde 12. Sûre. Aynı zamanda çok birbiriyle bağlantıları vardır. yeter ki, biz bu bağlantıları görme özelliğine sahip olalım.

Yeri gelmişken hatıra olsun diye şuraya bir saplama yapmak istiyorum. Belki tesadüftür diyelim. (Şu an "2011" senesinin son günü "31 aralık cumartesi" ve son saatleri "18,40") yazımızın yeride burası.) (2012 ye "5 saat 20 dakika var. Buradan da bir sürü sayısal değerler ortaya çıkar, sadece bazılarına bakalım "2012" ye giriyoruz kitabımızın bundan sonrası bir müddet "2012" nin ilk günlerinde yazılıp bitecek, İnşallah. Yukarıda "12" lerden bahsedilmişti. "31" in tersi de "13" tür. "18,40" ta (1+8+4= 13) tür. Bu küçük aradan sonra, şimdi tekrar yolumuza devam edelim.

Bir de hakikat mertebesine geliş vardır. Duyguların

üzerine çıkılıyor. Artık duygular burada hükümsüz kalıyor. Ve gerçekler ortaya çıkıyor. Cenâb-ı Hakk'ı artık ef'âl, esmâ mertebesinde müşâhede etme olasılığı veya bilgisi zuhura çıkıyor. Burası dervişlik yolunda aynı zamanda, bir inkılâb yeridir. Vakta ki, onu gördüler, tekbir getirdiler ve bunlar büyük bir müşahedeye daldılar. Orada varlığında gark oldular. Ve ellerini kestiler. "*Hâşâ bu Allahmı'dır*" dediler. "*Bu bir beşer olamaz*" dediler. Şimdi beşerlik durumunun 2 hâli vardır. Her ne kadar bütün bir beşer olarak kabul ettiğimiz insânlarda Hakkın sıfatları mutlak zuhurda ise de bu her zaman faaliyete çıkmış değil. Ulûhiyyet mertebesinde biz bunları beşeriyet mertebesinde, biz kendi nefsimizin düzeyinden kullanmış oluyoruz. Bizdeki güçleri ne zaman ki orada Cenâb-ı Hakk bizden zâti olarak tecellide bulunuyor, işte o zaman "**enel hak**" diyoruz. Dediğimizde de biz bu hâli gerçekten yaşıyorsak doğruyu söylemiş oluyoruz. Çünkü o zamanda biz değil, "**O**" söylemiş oluyor. Yani bizden bizim lisânımızdan O "**enel hak**" diyor. Eğer nefsimizden söylüyorsak o zaman "**Fir'avnun**" ta kendisi olmaktadır.

İşte Hallâc-ı Mansur bunu böyle bir cuşu huruş içinde söyledi. Söyleyen kendi değil. Zâten hakk, "**ben Hakkım**" dedi. Ne deseydi? O zaman "**ben batılım**" mı? deseydi. O zaman mı doğru olacaktı? İşte bizde kendi hakikatimizi idrak ettiğimiz zaman "**enel Hakk**" sözü yanlış olmaz. Yakışır da. "**enel Hakk**" diyemiyorsak, bu cesareti gösteremiyorsak biz daha henüz bizdeki olanın hakikatine ermemiş ve kendi sūfli hâlimizle yaşıyoruz, demektir. Yaşantımızda kendi nefis-î, kendimizi ispat etmiş oluyoruz. Ancak şurada bir hatırlatma gerekecektir.

*Burada bir şeye dikkat çekmemiz gerekiyor, kişi "**Enel Hakk**" demekle "**mutlak Ferdîyyet**" mertebesi itibariyle bütün varlıktaki **Hakk** değildir, bireysel "**vitriyyet-i**" yönüyledir. Yani kendi vücût mülkünde kendindeki "**Hakk**" yönüyle "**Enel Hakk**" tır. Bu da, zât-ı mutlağın o bedende **Hakk** esmâsının zuhurudur.*

Eğer değilse de "*bu kerîm bir melektir.*" Şaşkınlıklarını böylece belirttiler. Bunun üzerine nefis, diğer duygulara

diğer kadınlara nefis Zelihası; "hakkında yediğiniz varlık buydu" dedi. Siz bakın asıl burada, Zelihanın gücünü gösteriyor. Onlar Yûsufu bir an görmeye dayanamayıp, ellerini kesiyorlar. Zeliha senelerce onunla aynı çatı altında birlikte yaşıyor. Demek ki Zeliha hanımında irâde ve müşahedesinde hayli güçlü bir insân olduğunu gösteriyor, değil mi? bakın onlar bir görüşte ellerini kesecek duruma düşüyorlar. Zeliha bütün gün onunla senelerce yaşıyor.

3.KASET B TARAFI.

"Onu ben nefsimde davet ettim. O kendisini nefsimden korumak için çalıştı. Amma eğer bu işi işlemezse yani benim emrettiğim işi yapmazsa ya hapse girecek ya da küçük görülenlerden olacak."

Şimdi nefis, nefsi emmâre bir sürü oyunlar kuruyor. Nefsi emmâre diyor ki, eğer gönül, bana uymazsa yani Allah'ın zuhur yeri olan gönül, nefsi emmâreye uymazsa, o henüz yani gönül içeride olduğundan daha henüz kendi hürriyetini tam kazanmış değildir. Nefsâniyyet'in hükmü altındadır, nefis ona hükmetmeye çalışıyor. Eğer bana tabi olmazsa istediğim şekilde gönül, hayatını sürdürmezse onu hapse attırırım. İşte onu hapse attırmaya çalışması gönüle rahmet olacak. Çünkü artık o evin dışına çıkmış olacak. Faaliyetini dışarıda sürdürmeye başlayacak. Bunun üzerine Yûsuf (a.s.) dedi ki "beni çağırılmış oldukları işten siccin yani hapishane daha sevimsizdir, sevgilidir."

﴿٣٢﴾ قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ وَلَقَدْ رَاوَدْتُهُ
عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا أَمَرَهُ لَيُسْجَنَنَّ
وَلَيَكُونًا مِنَ الصَّاغِرِينَ ﴿٣٣﴾

(kâlet fezâlikünnellezî lümtünneî fihî velekad râvedtühü an nefsihî festa'same ve lein lem yef'âl mâ emürühü leyüscenenne ve leyekünen minessagirîne.)

12/32. **"Dedi ki: işte bu o kimsedir ki, bundan dolayı beni kınadınız. Yemin ederim ki, ben onun nefsinde muradımı istedim de o kaçındı -günâha girmek istemedi-. Ve eğer benim ona emrettiğimi yapmaz ise elbetde zindana atılacaktır. Ve elbetde zillete düşmüş olanlardan olacaktır."**

Zeliha onlara "işte beni yerdiğiniz kimse buydu." Yani "işte benim hakkımda dedikodu yaptığınız kimse buydu." Dedi, burada oturuyor ki, onu nefsimde davet ettim. O kendini korudu. Velâkin yine de benim dediğimi yapmazsa, yani orada o halden kurtuldu amma, daha sarayda oturuyor. Ya onu hapse attıracağım veya o küçük görünenlerden olacak. Yani "ona mutlaka bir ceza vereceğim. Benim isteklerime uymadığı için ya hapishaneyi boylayacak ya da küçük düşecek, ceza alacak." diyordu.

﴿٣٣﴾ قَالَ رَبِّ السَّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ
وَأَلَّا تَصْرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

(Kâle rabbissicnü ehabbü ileyye mimmâ yed'ûnenî ileyhi ve illâ tesrif annî keydehünne esbu ileyhinne ve ekün minelcâhilîne)

12/33. **"-Yûsuf- dedi ki: Rab'bîm!. Benim için zindan, beni kendsine dâvet ettikleri şeyden daha sevgilidir. Ve eğer benden onların hilelerini bertaraf etmez isen onlara meyleder ve câhillerden olmuş olurum."**

Bunun üzerine Yûsuf (a.s.)'ın dilinden "Yarabbi beni çağırdukları işden hapishane daha iyidir." "Ben hapishanede kalayım daha iyidir. Benim üzerimden onların hilelerini kaldırırsın. Eğer bu meylimden ondan kaldırırsan ben de câhillerden olurum." dedi.

Hapishaneyi evden ve o fiillerden uzaklaşmayı daha sevimli gördü. İşte beden mülkünde nefsin emri altında kalmış olan nefsimiz bir başka beden mülkünden çıkıp, hapishaneye girip de orada huzurlu olması yani nefsin

tasallutundan kurtulmuş olması ona daha hayırlı geliyor. Lüks bir yerde emir altında yaşamaktansa harabe gibi bir yerde hür olarak yaşamak gönül için daha hayırlı oluyor. Çünkü orada yalnız başına olacağından Rabbine yöneliyor. İlim tahsili yapacağından o hapisane ona daha sevimli geliyor. Birçok Veliyi Kirâm, evliyaullah eğitim devrelerinde hep kenarı ihtiyar etmişler. Uzleti tercih etmişlerdir. Erbaîn çıkarmışlardır. Bizim pirllerimizden silsilede, yukarılarda ismi geçen Ömer Halvetî hazretleri için; bir ağacın gövdesinin kütüğünde 40 erbaîn çıkarmış denir. Büyük bir çınar ağacının gövdesinde sıradan arka arkaya 40 defa hiç ara vermeden yani 40 defa 40 gün erbaîn'e girmiş, arka arkaya 1600 gün hep tefekkürde ve huzurda olmuş, denir.

Bu insânlarda bir yere gelmek için pek kolay ulaşamamışlardır. Bir yere gelmek pek kolay olmuyor. İşte Yûsuf (a.s.)ın siccine girmesi, erbaîn'e girmesi demektir. Ne diyorlar? Hücreye girmesi çilehaneye girmesi demektir. Ve illâ benden mutlaka onların hilelerini benden çevirdi. Eğer onu meylimden korumasaydı, Rabbim ben de câhillerden olurum. Rabbi onun bu ricâsına icâbet etti. Yani onun saraydaki süresi doldu. Onların hilelerinden onu kurtardı. Ondandır çevirdi. O zâten bunların hepsini duyucu ve biliciydi. Sonra onun lehinde oldu. Âyetlerimizi böylece gösterdik. Belirli bir süre onu siccinde bıraktık. O, girdikten sonra onunla birlikte 2 kişi daha girdi. Bu siccine peygamber efendimiz de girmişti. Hira dağındaki mağarada yani bunlar birçok peygamberin, birçok evliyanın yapmış olduğu çalışmalardır.

﴿٣٤﴾ فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

(Festecâbe lehü rabbehu fesarafe anhü keydehünne innehü hüvessemiul alîmü)

12/34. "Artık onun duâsını Rab'bi kabul etti de ondan onların hilelerini bertaraf buyurdu. şüphe yok ki, O'dur

hakkiyla işiten, tamamiyle bilen O'dur."

Rabbi onun duasına icabet etti. Onların hilelerini onun üzerine döndürdü. O zâten bu duaları duyucu idi. Cenâb-ı Hakk'a yapmış olduğu bu niyaz sonucu o bunları duyucu idi. Zâten orada idiler. işte sonra lehinde bu Âyetleri gösterdik. Bir müddet onun hapishanede yatmasını istediler.

﴿٣٥﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا رَأَوْا الْآيَاتِ لَيْسَ جُنَّةً
حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾

(Sümme bedâ lehüm min ba'di mâ reavül ayâti leyescününnehü hattâ hînün)

12/35. **"Sonra onlara, o gördükleri delilleri müteakip onu herhalde bir müddet zindana atmaları kanaati uygun görüldü."**

﴿٣٦﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ السَّجْنَ فَتَيَانٌ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي
أَرَيْتُنِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَيْتُنِي أَحْمِلُ
فَوْقَ رَأْسِي حُبْزًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ نَبِئْنَا بِتَأْوِيلِهِ
إِنَّا نَرِيكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

(Ve dahele meahüssicne feteyâni kâle ehadühümâ innî erânî a'siru hamran ve kâlel âharu innî erânî ahmilü fevka re'sî hubzan te'külüttayru minhu nebbi'nâ bite'vîlihî innâ nerâke minelmuhsinîn.)

12/36. **"Ve onunla beraber iki genç de zindana girdi. Bunlardan biri dedi ki: Muhakkak ben kendimi -rû'ya-da- görüyorum ki, şarap sıkıyorum. Diğeri de dedi ki: Ben de kendimi görüyorum ki, başımın üstünde bir ekmek taşıyorum. Ondan kuşlar yiyor. Bize bunun yorumunu haber ver. Şüphesiz ki, biz seni iyilik sahiplerinden görüyoruz."**

Onunla birlikte hapisaneye 2 kişi daha girdi. 2 genç. Bunların bir tanesi muhabbeti dünya, diğeri ise hevayı heves. Yani 2 gencin oraya girmesi kendindeki az da olsa kısıntı gibi, dünya muhabbeti biraz kalmıştı. Çünkü çok zengin bir yerden gelmişti. Orada bir sürü imkânları vardı. Altın taslardan su, şarap içiyorlardı. O günkü şartlarına göre yumuşak yataklarda yatıyorlardı. Bu kadar zenginlikten sonra o taş mahzene gitmek tabii ki bazı kısıntıları bırakmıştır. Az da olsa dünya muhabbeti, hevayı heves gerçi gönülde mutlak olarak, bunlar yok ama yine de bu 2 özelliği ile birlikte siccine, hapisaneye girdi. 2 gençten biri Fir'âvun'un ekmekçi başı, birisi ise şarabçı başı imiş. Bunlardan bir tanesi Melik'in yemeğine zehir katmaya çalışmış. Yani suikast hazırlamışlar. Hangisi olduğu kesin belli olmadığı için ikisini birden hapse atıyorlar. Zâhirdeki bu 2 arkadaşın hapse girmeleri böyle. Ama bâtındaki ise, biri dünya muhabbeti diğeri ise hevayı hevesi temsil ediyor.

İçlerinden bir tanesi dedi ki; "*Ben üzüm suyu sıkığımı gördüm.*" Yani şarap yapmak için üzümleri sıkığımı gördüm. Diğeri de "*ben de başımın üstünde ekmek sepeti taşıyorum. Ondan kuşlar yiyordu.*" Dedi. Yûsuf (a.s.) "bu rû'ya-ların te'vîlini, izahını haber veririm" diyor. Onlar da "bunun te'vîlini bize haber ver, biz seni ihsân edilmişlerden görüyoruz." Diyorlar.

Burada niçin "**ihsân**" kelimesi kullanıldı? ihsân kelimesi üzerinde durmamız gerekiyor. Başka bir kelime değil de "ihsân edilmişlerden" dediler. "lutuf" edilmişlerden "rahmet" edilenlerden diyebilirlerdi. İhsân'ın 2 anlamı vardır. biri umumi, biri özeldir. Umumi anlamı; herkes için geçerli olan ikrâm etmek demektir. Yani kendi imkânlarından başkalarını faydalandırmak ama az, ama çok. Hususî mânâya dönüştüğü zaman, "**ihsân**" gönül ehline verilen İlâh-î varidattır. İlâh-î cemâlin görülmesine yardımcı olan irfaniyyet bilgisidir. Nereden anlıyoruz? *Cibrîl hadîsinden* anlıyoruz.

Cibrîl hadîs'inde peygamberimiz (s.a.v.) efendimize bir yabancı zat geldiğinde sahabeyi kirâm ile birlikteyken ihsân nedir? Diye sorduğunda, efendimiz; "**ihsân** şudur ki, ibadet

ediyorken sen Rabbinı göremiyorsan da (*şimdilik*) ama Rabbinin seni gördüğünü düşünerek ibadet etmen, Rabbinin seni gördüğünü düşünmen **ihşân**'dır." Rabbinin sana şu kadar köşk ve mal mülk verdiğini demiyor. *Rabbinin seni gördüğünü* düşünmendir diyor. Müşahedenin kapısını açıyor. Bu Cibrîl hadîs'inin en büyük özelliğinden bir tanesi budur. Bize müşâhedenin kapısını açıyor. Ehli İslâm'a rû'yetullahın kapısını açmasıdır. Ondan sonra bunun devamında daha bir çok Âyetler vardır. Bir üsttekini söyleyeyim. *Allah'ın rahmeti muhsinlerden gelir.* (7/56) Yani **ihşân** edilmişlerden gelir. En yakın oradan gelir. Muhsinlerde Allah'ın rahmeti vardır. İşte kim ki **ihşân** ehlidir o Muhsindir. Ona **ihşân** edilmiştir. O da **ihşân** edecektir. Neyi? Zâti bilgileri, müşahedeyi İlâhiyyenin yolunu **ihşân** edecektir. Bundan büyük de **ihşân** olmaz. Zâten yeryüzünde oğlunuza 10 tane apartman dairesi, 10 tane araba, 100 tane çiftlikler bırakabilirsiniz. Ama **ihşân**, müşahede bırakamazsınız. Ancak bu yaşam sûretiyle ve Allah'ın o kişiye olan ihşânıyla ancak **ihşân** edilir. Bunun en kemâlâtı da Rahmân Sûresinde geçer.

"*Hel cezâul ihşânü illel ihşânü;*" (55/60) yani "*ihşân'ın karşılığı ihşân değil midir?*" yani "sen ne kadar **ihşân** edersen et bu eksilmez, daha çoğalır."

İşte buradaki **ihşân** kelimesi bu hakikatlerin içinde "*muhakkak ki biz seni ihşân edicilerden görüyoruz.*"

Bakın o iki arkadaş dünya muhabbeti de, heva heves de olsa gönüldeki hakiki güzelliği ve nezâketi anlamış oluyorlar. Dünyalık dahi olsalar ihşân'dan bahsediyorlar. İşte kime ki, Cenâb-ı Hakk kendi zâtından perdesini açıyor, ona en çok büyük **ihşân**'da bulunuyor. O muhsin olmuş oluyor. O kimsedir ki bu hakikatleri de başkalarına aktararak başkalarına **ihşân** etmiş oluyor. Ve bunun üzerine Yûsuf (a.s.) da devam ederek

﴿۳۷﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانَهُ إِلَّا نَبَأْتُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي

رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

(Kâle lâ ye'tîküma taamün türzekânihi illâ nebbe'tüküma bi te'vîlihî kable en ye'tiyekümâ zâlikümâ mimmâ allemenî rabbî innî teraktü millete kavmin lâ yû'minüne billâhi vehüm bil âhirati hüm kâfirune.)

12/37. "-Hz. Yûsuf'ta dedi ki: İkinizin rızıklanacağınız bir yemek gelmez ki, ancak ben onu daha size gelmeden evvel haber veririm. Bunlar bana Rab'bimin öğretmiş olduğu şeylerdendir. Şüphe yok ki, ben Allah Teâlâ'ya îmân etmeyen bir kavmin dinini terk ettim ve onlar -evet- onlar âhireti inkâr eden kimselerdir."

Size yemeğiniz, rızığınız gelmezden evvel bunun te'vîlini hemen yaparım. dedi. neden? Kendisine **ihsân** edildiği için yapabilir. Kendi nefsinden değil **ihsân**'dan yapar. Onlarda onun bu sırrını anladılar da "biz seni ihsân edilmişlerden görüyoruz." Dediler. Her ikinize de rızığınız gelmeden evvel –diyelim ki öğlen yemeği 12 de gelecek, saat 12 ye 10 var. o kısa mesafede –bunun te'vîlini hemen yaparım, diyor. Yani orada kendi dirayetini göstermiş oluyor. İşte Rabbim bana böyle talim etti, öğretti. Onun için ben bunları size haber veririm, diyor. İlmi nereden alıyor? gönlünden alıyor. Gönül dahi ilmini bizâtihi kendi gönlünden alıyor. Vasitasız ilmi meydana çıkarıyor. Bakın melekle bildirildi denmiyor, vasitasız bildiriyor. Ve devam ediyor. Ama onlara söyleyeceği bazı şeyler var. "İşte böylece Rabbim beni talim ettirdi." Diyor. Daha önceki sayfalarda görmüştük gençliğinde ona 3 şey verildi. Biri rû'ya- tabiri, biri hikmet, biri ilimdi. işte burada bu tekid, tasdik ediliyor. Kendi ağzından bu öyle bir hâdiseki rabbimden talim aldım, beni talim ettirdi, gördü. Rabbimin eğitimini gördüm. Nerede? Zindan da oluyor o hâdis. Onlara diyor ki "Ben öyle bir kavmi terk ettim ki Allah'a îmân etmeyendiler" yani onların içinden geldim. Ahireti de onlar inkâr etmekte idiler.

Burada bundan bahsetmesinin ne gereği vardı? Neden bahsetti? Çocukluğunda 12 yaşlarında kardeşleri onu kuyuya attığı zamandan evvelki süredir. Demek ki yaşadığı yerde bazı müşrikler varmış. O müşriklere uymamış, onları terk etmiş. O çocuk hâlinde bile olduğu halde bu onların yaşadıklarını idrak ederek onları terk ederek yanlarına gitmemiş yahut onlarla oyun oynamamış. Bir de sarayı ve sarayda yaşayanları terk etmiş olması, sarayda yaşayanların da müşrik olması, onları da terk etmiş olması...Siccini tercih etmesi bir bakıma onları terk etmiş oluyor. Kendi varlığımıza geldiğimiz vakit işte bunu gönül kendine ait olan eski duyguları da terk etmesi, nefsânî düşüncelerin terk edilmiş olması. Ben böyle bir kavmi terk ederek geldim. "onlar Allah'a îmân etmiyorlardı. Ben böyle bir kavme uymadım."

﴿٣٨﴾ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي اِبْرٰهِيْمَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ
مَا كَانْ لَنَا اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ
اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَشْكُرُوْنَ

(Vetteba'tü millete âbâi İbrâhîme ve İshâka ve ya'kûbe Mâkâne lenâ en tüşrike billâhi min şey'in zâlike min fadlillâhi aleynâ ve alânnâsi ve lâkinne ekserennâsi lâ yeşkürûne.)

12/38. "Ve babalarını İbrâhîm'in, İshak'ın ve Yakub'un dinine tâbi oldum. Bizim için Allah'a her hangi bir şeyi ortak koşmamız doğru olamaz. Bu -tevhit- bizim üzerimize ve insânların üzerine Allah Teâlâ'nın bir lütfudur. Fakat insânların çoğu şükretmezler."

Atalarımın, babalarımın, İbrâhîm'in dinine, İsmâîl'in dinine, ve Ya'kûb'un dinine uyarak geldim. Onların dinleri aslında İbrâhîm'in dini idi. Bu da hullet dini, muhabbet dini, tevhid-i ef'âl idi. İşte bakın İbrâhîm (a.s.)a giydirilmiş olan

hullet, o muhabbet elbisesi, zâhirde de bir gömlek olarak burada özelliğini bulduğundan verese olarak, Yûsuf (a.s.) a geçtiğinde ve kendisi o gömleği giydiğinde zâhirde bu hâdise oluştuğundan bâtında da aynı hâdise oluşmuş oluyor. Hem maddi hem de mâ'nevi olarak gelen gömleği giymiş oluyor. Her iki yönden de kemâl ehli olmuş oluyor. Babalarının dini üzere yani "**hanif**" dini. Bu ne demek? "**lekesiz, muvahhit tevhid ehli**" demek. Ama tevhid-i ef'âl de.

NOT=*İlgisi dolayısıyla "Bir zuhuratın düşündürdükleri" kitabımızdan küçük bir bölümü ilâve etmeyi uygun gördüm.*

(3) Merteb-i İbrâhîmiyye de, "**Tevhîd-i ef'âl**" fiillerin birliğinde ki, "**zâhiri Tevhid**" anlayışdır.

(**Lâ fâile illâllah**) "Allah'dan başka fâil yoktur" hükmü ile bütün fiilerin fâili Hakk'tır; anlayışının başladığı yerdir. Diğer anlayışlardan çok üstün bir anlayıştır. Ancak yine de bu anlayış bir bilgi kabilindedir. Bilgi kabilinden de olsa bile yine de Allah anlayışında bir inkılâb oluşturmaktadır. Bütün varlıkta fiilen dahi olsa Hakk'ın mutlak hakimiyetini görme yolunun açılmasıdır.

"**Tevhîd-i ef'âl**" İbrâhîmiyyet, aynı zamanda, "**Tevhîd-i Zât'sız, Teşbih**"tir. Bu cümleyi biraz açmaya çalışalım.

Bilindiği gibi; Bütün Tevhîdler-i de, Tevhîd eden "**Tevhîd-i Zat**" tır. Bu merteye ise Hz. Rasûlüllah (s.a.v.) efendimize ve onun ümmetine verilen "**Tevhîd**" dir ki; bütün varlığı her yönü ile sarmış-ihâtâ etmiştir.

Buna göre "**Tevhîd-i ef'âl**" ise sadece görünen varlıkları "**Tevhîd-birlemek**" tir. Varlıklar da birlemek ise "**teşbih-benzeme**" yoluyla olan "**tevhîd**" dir. Bu hâl ise "**Tevhîd-i Zât'sız, Teşbih**"tir. Diyebiliriz.

"Benim neyime lâzım ki Allah'a şirk koşmak. Bana yaraşmaz." Diyor zindan arkadaşlarına. Bir bakıma da gönül kendinde bulunan güçlere söylüyor. "**Ben şirk ehli**

değilim.” Siz istediğinizi yapın, diyor. Ve daha evvel gönül âlemin de bu hayatı yaşayan gönüllere **“ben uyarım. Ben tabiyim.”** Diyor.

Allah’ın bizim üzerimize verdiği fazlı keremidir. Ve insânlar’ın üzerine verdiği fazlı keremidir. Burada belirtilen yukarıda bildirdiği İsmâîl’in, Ya’kûb’un, İshâk’ın, Yûsuf’un, İbrâhîm’in dini insânların üzerine de verilen bir fazlı keremidir. Şu kadar var ki insânların çoğu farkında değillerdir. Bu hâdiseye şükretmezler. Yani kendilerine bahsedilen bu peygamberler vasıtasıyla insânlara nakledilen, tebliğ edilen bu hakikatlerin çoğunu bilmezler. Ve bunun şükürünü yerine getirmezler. **“şükretmezler”** diyor, ne yazık ki bugün de aynı durum devam ediyor.

﴿٣٩﴾ يَا صَاحِبِي السِّجْنِ ءَ اَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ
اَمْ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾

(Yâ sahibeyissicni e erbâbün müteferrûküne hayrun emillâhül vâhidül kakhhâru.)

12/39. ***“Ey benim iki zindan arkadaşım!. Çeşitli Tanrılar mı hayırlıdır. Yoksa gücüne karşı durulamaz olan Allah mı?”***

Ey zindan arkadaşlarım! Farklı, farklı rablar mı hayırlıdır? Yoksa tek ve kahhar olan Allah mı daha hayırlıdır? Diye onlara o kadar büyük bir hakikat ifşa ediyor ki aynı zamanda bizlere de haber veriyor.

Şimdi, biri bize gelse dese ki; yeryüzünde kaç tane Allah var? 1 tane Allah var, deriz. İşte bu lâfzî bir cevaptır. Hakikatte yeryüzünde ne kadar insân varsa onların değişik idraklerinde ve anlayışlarında o kadar Allah vardır. İşte bunlar kişiye özel ve kişinin hayâlinde ürettiği ayrı ayrı nefs-î rabb’î has’lar’dır. Her birerlerimizin gönlünde, hayalinde, muhabbetinde ne varsa onun rabbı odur. İster dünyalık olsun, ister âhiretlik olsun ne varsa odur. Bir insân Hakk sevgisinin üstünde neyi seviyorsa onun rabb’ı odur. Putu da

odur. Her ne kadar genel kıblesi, kâ'be'si olsa da böyledir. Böyle olduğu için de "*ircii ilâ rabbik*" (89/28) "*Rabb'î ne dön*" hitabına muhatab olur. Neden? Çünkü bizim yönümüz rabb'î hasımıza yöneliktir. Rabbül erbab'a yönelik değildir. Her yönümüz ile Vâhit ve Kahhar olan Allah'a henüz ulaşamadığımız için bu hitaba muhatab oluyoruz. Onun için o tokadı yiyoruz. "*ve ileyhi türceul ümur;*" "*bütün işler Allah'a dönücüdür.*"

Kaç yerde "*herşey Allah'a dönücüdür.*" Şeklinde bize ihtar olunuyorsa, demek ki, biz başka yerlerdeyiz. Eğer biz şu kapıya doğru dönmüşsek –zâten dönmüşüzdür- doğrudur. Çıkış yeri kapıdır. Ama cama dönmüşsek, camı kapı bilmişsek "*çıkış yeri kapıdır, kapıya dön!*" ihtarını alırız. Din kapıdır. Camı kapı bilersen orada bekler durursun. Ya da oradan atlamaya çalışırız. Elimizi, ayağımızı kırarız. Yûsuf Sûresindeki Âyetlerin en önemlisi de belki budur. Rabb'î tanıma yolunda açıklık kazandıran Âyet-i Kerîme budur.

Ayrıca ona rû'ya-larını soran kimseler ona muhatab olarak bu sözler konuşuluyor. "tek ve Kahhar olan Allah mı yoksa tefrika olan rablar mı hayırlıdır." Hani kıyamet koptuğunda kimse kalmayınca Allah nida edecek. "*limenil mülkül yevm?*" (40/16) "*bugün mülk kimindir?*" cevap verecek kimse olmadığından "*illâhil vâhidil kahhâr*" yani "*tek ve Kahhar olan Allahındır.*" Kahhâr esmâsının kullanılması bütün bu varlıkta aslında özel olarak tek kendisinin olduğu, ancak çeşitli zuhurlarla ortaya geldiğinden, değişik varlıkların varlığı düşünülduğünden "**kahhar**" esmâsıyla bütün bu varlıkları kaldırdığından tek "**vâhid**" olan kendisinin kalması dolayısıyla "**kahhâr**" esmâsı'nı kullandı. Yoksa "**cebbâr**" esmâsını veya başka esmâsı'nı kullanırdı. Kahhar esmâsı bütün varlıkları bătına çektiğinden tek ve vâhid olan sadece Allah kalacaktır. Başka bir deyişle diğer rabb'ları "**kahhar**" esmâsı ortadan kaldırır.

"İşte ben ona îmân ettim" diyor. Dikkatini anlatmak istiyor ve yöneldiği yeri söylüyor.

﴿٤٠﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءَ سَمَّيْتُمُوهَا
أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ
إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ
ذَلِكَ الدِّينَ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿﴾

(mâ ta'budune min dûnihî illâ esmâen semmeytümühe entüm ve âbâüküm mâ enzelellahu bihâ min sûtânin. inil hükmü illâ lillâhi. emera ellâ ta'büdü illâ iyyâhü. zâlikeddinül kayyimu velâkinne ekseran-nâsi lâ ya'lemüne.)

12/40. "Sizin Allah'tan başka ibâdet ettiğiniz şeyler bir takım isimlerden başka birşey değildirler. O isimleri siz ve babalarınız takmışsınızdır. Allah Teâlâ bununla hiçbir delil indirmemiştir. Hükm ise başkasına değil, ancak Allah'a mahsustur. Başkasına değil, ancak ona ibâdet ediniz diye emretmiştir. İşte dosdoğru olan din bundan ibaretdir fakat insanların çoğu bilmezler."

"Allahdan gayrıya niye tapıyorsunuz? Onlar ancak bir isimden ibarettir. Bakın sizin taptığınız ne varsa bunların kendilerine ait varlıkları yoktur. Onlar birer isimden ibarettir. Bu isimleri de onlara babalarınız verdi. Allahın verdiği isimler değildir." Ne kadar boşa kalıyor. Rabb'ler, put'lar, şunlar, bunlar...onların ne kendilerinin duymaları, ne görmeleri, ne işitmeleri vardır. Ve ne de onların hareket etme kabiliyetleri vardır. Kendilerinden acizler. Bunlara niye tapıyorsunuz? Diye bu kadar açık olarak gösteriyor. Burada da babalarınızın ve sizlerin isimlendirdiğiniz şeyler onların kendilerine ait bir varlıkları yok diyerek belirtiyor. Allah onların üzerine de bir güç indirmede, onlara bir kuvvet, bir şahsiyet, bir seyyaliyet de vermedi. Bir hareket sahası da tanımadı. Muhakkak ki hüküm ancak Allah'a aittir. Yani onun verdiği değer ile bir şey değerlenirse değerlidir. Sizin verdiğiniz değerle hiç bir şey olmaz.

Buradan biraz dünyaya gelelim; ordinaryus profesör bilmem kim, kim oğlu kim. Kim verdi ona bu pâyeyi?

İnsânlar verdi. Veya babalarımız verdi. Bunların hepsi yok olacak. Bugün rabb diye gördüğümüz yıldız diye gördüğümüz o şeyler hepsi sönüp gidecek. Çünkü insânlar onları bu hâle getirdi. Eğer Rabbül Erbab bir isim koymuşsa yani bir mahal tesbit etmişse ve bir mertebe vermişse işte onu alacak hiç bir varlık yoktur. Şöyle biz gereği gibi uğraşalım: rabbim bize "kulum" desin. Bizi kulluk mertebesinde kayda alsın. Peygamberimiz de bize "ümmetim" desin. Ümmetlik mertebesinde kaydımız olsun. Bunu Allah isimlendirmiş oluyor. Onun isimlendirdiği yani tesbit ettiği şeyi elden alacak hiçbir varlık yoktur. Allahtan tescillidir. Diğerleri kuldand tescillidir. Kulun böyle bir tescil hakkı yoktur. Çünkü Allah onların üzerine bir şey indirmedi, diyor. Böyle bir selâhiyetleri yoktur. Hüküm ancak Allaha aittir. Allahın emri iyi biliniz ki ona ibadet edilir. İşte kâim olan din budur. Muhkem, geçerli olan, her iki dünyada da bu hükümlerdir. İnsânların çoğu bunu bilmezler. Bundan gaflettedirler. Haberleri olmaz.

﴿٤١﴾ يَا صَاحِبِي السَّجْنِ أَمَا أَحَدَكُمَا فَيَسْقَى رَبَّهُ
خَمْرًا وَأَمَّا الْآخَرُ فَيُصَلَّبُ فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ
قُضِيَ الْأَمْرُ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾

(Yâ sahibeyisscnî emmâ ehadükümâ fe yeskî rabbehü hamran veemmel âharu feyuslebu fe te'külüttayru min re'sihî kudiyel emrullezî fihî testeftiyâni.)

12/41. **"Ey iki zindan arkadaşım!. Rû'yâ-nızın tâbirine gelince -Biriniz-efendisine şarap sunacaktır ve diğeri ise asılacak da başından kuşlar yiyecektir. Hakkında yorum istediğiniz iş, tamam olmuştur."**

"İçinizden bir tanesi Rabbine şarab yapacak, üzümleri sıkacak." Yani eski görevine dönecek. Nihâyet bir araştırma yapmışlar. Neticede ekmekçibaşının zehiri koyduğunu anlamışlar. Ve işte zuhuratın başında da belirtildiği üzere hemen ben size haber vereyim, diyor. İkinciniz asılacak,

onun başının etini de kuşlar yiyecek. İşte emir böylece hüküm olundu. Ne kadar hassas bir bilgi var. İşte böylece hüküm olundu diyor.

Şimdi bu hususta iki şey düşünebiliriz. Ya bunun te'vilini Yûsuf (a.s.) kendi koydu. Yani Hakk böyle zuhura getirdi. Böyle hüküm olundu dedi. Kendi irâdesi üzere tevil etti. Kendi irâdesi üzerine de Cenâb-ı Hakk dedi ki; bu böyle olacak diye hükm etti. Bende size bunu böyle tevil ediyorum diye belirtti. İkinci yönü ise. Yani biri kendindeki hakikati İlâhiyyeyi kendinden çıkarması, bir de nakil olarak alıp tebliğ etmesi. Hakkın bâtından zâhire çıkmasıdır. İş böylece kaza olunca, söylediğim gibi hükm olundu, deniliyor. Bu kadar keskin hatlar çiziyor.

﴿٤٢﴾ وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِّنْهُمَا اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ فَأَنَسِيَهُ الشَّيْطَانُ ذَكَرَ رَبَّهُ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٣﴾

(Ve kâlelezî zanne inehü nâcin mihümeskürnî inde rabb'ike fe ensâhuşşeytânü zikra rabb'ihî felebise fissicni bid'a sinîne.)

12/42. **"Ve o ikisinden kurtulacağını sanmış olduğuna dedi ki: Beni efendinin yanında an. Fakat efendisine anmayı ona şeytan unutturdu ve artık zindanda senelerce kalıverdi."**

Yani içlerinden kurtulacağını söylediği zannettiği her ikisinden birine söyledi ki; "Rabbinin yani efendinin yanına gittiğin zaman beni hatırlat." dedi. bakın burada çok nâzik bir hâdis vardır. **"Hatırlat!"** dedi. Yûsuf (a.s.) "Rabbinin, Melikin yanına gittiğinde beni burada hatırlat". Dedi. Ben burada boşuna yatıyorum, unutulduğum gibi beni hatırlat, dedi.

Şimdi burasının biraz yukarısına çıkalım. Bakın burada üzüm sıkın kimse, kurtulan kimse. Şarab yapacak kimse şarabçıbaşı. Dünya hevesi, dünya muhabbeti olan kişi neden

Melik'in yanına gidip onun muhabbetini artıracak, faaliyette bulunacak, şarabı içecek, neşesi gelecek, kurtulan dünya muhabbetinin artıracak. O ölen, asılan ekmekçibaşı hevası başından kuşlar gelip onu yiyecek, diyor. Kuşlar bir bakıma nefsi emmâre demektir. Nefsi emmâre gelip, o hevayı hevesi alıp çıkaracak. Kuşlar gök ehli, başından yemesi hevayı heves baş tarafından imha edilecek. Hevayı hevese uyanın akli başında olmaz. Akli cüzüne tabi olur. Başımızda lâzım olan akli-cüz değil, akli-kül'dür. Akli-cüz ile hüküm edildiğinde zâten hevayı heveste kalıyor. O da ölüme mahkûmdur. Bu iki arkadaşında ifadesi bu o kurtulacak olana diyor ki; "*Rabbinin yanına gittiğinde beni hatırlat,*" diyor. Bunun üzerine de o kurtuldu. Şeytan ona Yûsuf (a.s.)'ın sözünü unutturdu. Ama Rabbi onu unutturdu. Burada çok mühim bir hâdise vardır. Sen hem **gönül** ehli olacaksın hem de bir peygamber oğlu olacaksın. Hem de tevhid eğitimi alacaksın. Sonra gideceksin bir beşerden yardım isteyeceksin. İşte insân hangi mertebeye gelirse gelsin yanılma ihtimali vardır. Daha bu mertebede yanılma ihtimali vardır. O kadar kendine ihsânda buldukları halde, o kadar eğitim aldığı halde Yûsuf (a.s.) Rabbinin yanında "*beni hatırlat*" demesiyle ne kadar hapiste kaldıysa bu sözü dolayısıyla bir misli daha hapiste kaldı. Orada Yûsuf (a.s.) yedi sene kalmıştı. Bir yedi sene daha kaldı.

Bakın küçücük hassas bir düşünce insân'ı ne kadar yükseklere çıkarıyor. Yine küçücük bir nezâketsizlik insân'ı ne kadar gerilere atabiliyor. İşte şeytan da kendi görevini yaparak gönlün hapisanede olmasını istedi. Gönül hapisaneden çıkarsa bu sefer şeytanın işi bozulacak. Gönlün hapisanede kalması onun işine geliyor. Şarabçı başının aklına iğva verdi, kapattı. Rabbisine onu hatırlatmayı unutturdu. Orada atılmış olarak kaldı, kimse hatırlamadı. Ama 14 sene sonra hatırlandı. Bu az bir zaman değil. Bir başka yerde o da onun lehine oldu. Erbainlerini artırdı. Ve orada Rabbından tevhid ilmini aldı. Halkın arasına girmeden orada eğitimini aldı.

﴿٤٣﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ انِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سَمَانَ يَأْكُلْنَ
 سَبْعَ عَجَافٍ وَسَبْعَ سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابَسَاتٍ يَا
 أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِن كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا
 تَعْبُرُونَ

(Ve kâlel Melikü innî erâ seb'a bakarâtin simânin
 ye'külü hünne seb'un icâfün ve seb'a sünbülâtin
 hudrin ve uhara ya'bisâtin yâ eyyühel meleü eftûnî fi
 rû'ya-ye inküntüm lirrû'ya ta'burûne)

12/43. "Ve hükümdar dedi ki: Ben rüyâmda yedi semiz
 siğir görüyorum ki, onları yedi zayıf -siğir- yiyor ve
 yedi yeşil başak ile diğer kuruları -görüyorum-. Ey
 seçkin topluluk!. Eğer siz rû'yâ tabir ediyorsanız
 benim rüyâm hakkında bana yorum yapınız."

Bu müddet geçtikten sonra Yûsuf (a.s.) zindanda hücresinde yatadursun Melik dedi ki; "muhakkakki ben 7 inek gördüm. 7 cılız inek, şişman inekleri yedi. 7 yeşil buğday başağı gördüm. 7 kuru boş başak içi gördüm". Bunu Melik kendi milletinden veya sarayın ileri gelenlerine söylüyor. Burada "Melik" ifadesi var. bilindiği gibi Mısırdaki bir hadise. Halbuki Mısırdakilere Fir'âvun deniliyor. Mûsâ (a.s.) kıssasında Fir'âvun diye geçiyor. Niye burada Fir'âvun geçmemiş? Oda şöyle izah ediliyor: Amalika kavmi Mısır'a hâkim olmuşlar. Kıpti değil, Amâlîka kavminden bir aile oraya hükümdar olmuş. O kavim hükümdara "melik" diyorlar. Eğer kıptilerden olmuş olsa Fir'âvun ismini alacaktı. Melik de padişah demektir. Mülkün sahibi demektir. Ama lisân değişik olduğundan, kelimeler de değişik ifade edildiğinden orada "melik" diye geçiyor.

Burada bu melik kendi avânesine "bana bu rû'ya-nın te'vilini söyleyin" diyor. Etrafındakiler ona;

﴿٤٤﴾ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ
 بِعَالَمِينَ

(Kâlû edğasu ahlâmin. ve mâ nahnü bi te'vîlil ahlâmi bi âlemîne:)

12/44 **"Bu karışık bir rû'ya-dır, anlaşılmaz, bunun bir ifadesi yoktur."**

Dediler. Yani okadar müneccimler, kâhinler, ileri gelenler toplandı. Bunun te'vîli yok, tabiri olmaz diye başlarından atlatıyorlar. Biz böyle rû'ya-ların te'vîlini bilmeyiz diye kendi acziyetlerini ifade etmiş oluyorlar.

﴿٤٥﴾ وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

(Ve kalellezi necâ minhümâ veddekerâ ba'de ümmetin ene ünebbiüküm bi tevîlihî fe ersilûni)

12/45 **"O iki kardeşten zindandan kurtulanı ben size bunu yorumlayacağım. Zindana gitmek için bana izin verin, ben gideyim bunu anlatayım, dedi."**

Rû'ya- mevzuu olunca kendi rû'ya-larının doğru çıktığı aklına geliyor. Zindana geldiğinde Yûsuf'a " ey Yûsuf, ey doğru arkadaş bana şunların haberini tevil et, insanlara döneyim, umulur ki bunun özelliğini onlarda bilsinler" diyor. Yani melikin yanına gideyim, orada anlatayım, umulur ki onunla amel edilir. Yani senin söyleyeceğin şekilde amel edelim.

Yûsuf (a.s.) rû'ya-ların te'vîlini söylemeye başlıyor: 7 sene ziraat edin. Ekin, ekin...

YÛSUF SÛRESİ 4. KASET

﴿٤٦﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصَّادِقُ افْتَنَّا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سَمَانَ يَأْكُلْنَ سَبْعَ عَجَافٍ وَسَبْعِ سَنَابِلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخْرٍ يَابَسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

(Yûsufü eyyühessıddıku eftinâ fî seb'î bakarâtin simânin ye'külü hünne seb'un icâfun ve seb'î sünbülâtin hubrin ve uhara ya'bisâtin leallî erciû ilennâsi leallahüm ya'lemune)

12/46. "Hz. Yûsuf a geldi dedi ki: -Yûsuf!- Ey pek doğru sözlü! Bize bilgi ver, yedi semiz sığır hakkındaki onları yedi zayıf -sığır- yiyor. Ve yedi yeşil başak ile diğer kuru başaklar -Hakkında-. Umulur ki, o insânlara dönerim, belki, onlar da doğruyu öğrenirler."

﴿٤٧﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَابًّا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾

(Kâle tezraûne seb'a sinine debean femâ hasadtüm fezerûhu fî sünbühî illâ kalîlân mimmâ te'külûne)

12/47. "Dedi: Yedi yıl âdetiniz üzere ekersiniz. Sonra biçeceğiniz şeyleri başağı içinde bırakınız. Ancak yiyeceklerinizden az bir miktar müstesnâ."

﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾

(Sümme ye'tî min ba'di zâlike seb'un şidâdün ye'külne mâ kaddemtüm lehünne illâ kalîlen mimmâ tühsinîne)

12/48. "Sonra onun ardından yedi şiddetli -sene- gelir ki: Onlar için önceden biriktirmiş olduklarınızı yerler. Ancak tohumluk için saklıyacağınızdan birazı müstesnâ."

﴿٤٩﴾ ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾

(Sümme ye'tî min ba'di zâlike âmun fihi yügâsunnâ-sü ve fihi ya'sırûne.)

12/49. **"Sonra bunu müteakip bir sene de gelir ki, onda insanlar yağmura kavuşurlar. Ve on'da sıkıp sağacaklar."**

Ekinleri hasat edin, onu başaklarıyla saklayın. İhtiyacınız olan az bir kısmı yeyin. Kalanını da saklayın. Yani 7 sene ekin biçin dikin. 7 bolluk senelerinde ziraat yapın. Buğday ekin ve bunları başakları içinde saklayın. Hani silolar var ya toprak içinde saklıyorlar, yer olmadığı zaman naylon örtüyorlar. Bakın daha o günden bunları hatırlatıyor. Saklama ilmini ortaya koyuyor. Sonra 7 şiddetli kurak olan sene gelir. Yersiniz. Bir kısmını takdim edersiniz. Hasad ettiğinizin bir kısmını satarsınız. Yağmurların bol olduğu bir 7 yıl gelir. Sonra halkın yağmur göreceği bir yıl gelir. O zaman sıkıp sağarlar. Yani 7 yıl kuraklık geçtikten sonra 1 yıl gelir, ondan sonra bollaşrsınız. Ama o seneye kadar böylece idare edersiniz.

﴿٥٠﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ
قَالَ ارْجِعْ اِلَى رَبِّكَ فَسْئَلُهُ مَا بِأَلِ النَّسْوَةِ الَّتِي
قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

(Ve kâlel melikü'tûnî bihî felemmâ câehurrasûlü;
kâlerci' ilâ rabbike; fes'elhü mâ bâlûnnisvetilletî
katta'ne eydiye hünne inne rabbî bi keydihinne
alîmün.)

12/50. **"Ve hükümdar dedi ki: Onu bana getiriniz. Ne zaman ki ona elçi geliverdi, dedi ki: Efendine dön, ona sor ki, o ellerini kesen kadınların maksatları ne imiş?. Şüphe yok ki, benim Rab'bim onların hilelerini hakkıyla bilicidir."**

Hükümdar onu bana getirin dedi. Haberci'ler Yûsuf'a geldi. Rabbine gel, sana davet var, dedi. Yani Yûsuf (a.s.)ı

melik huzuruna çağırıldı. O, melik'e dedi ki; "sor bakalım o kadınlar ellerini niye kesmişlerdi? Rabbim onların hilesini bilir". Kadınlar ellerini kestikleri zaman nasıl bir hile yapmışlardı rabbina sor bakalım. Yani zindandan gel, çık dediği zaman çıkmadı. Hükümdar kadınlara Yûsuf'u almak istediğiniz zaman durumunuz neydi? Dedi. Yani hükümdar kadınları topladı ve sordu. Yûsuf (a.s.)ın böyle bir talebi olunca. Kadınlar "biz onun aleyhinde kötü bir şey görmedik." Yine o anda azîz'in hanımı Zeliha hanım da oradaydı. O vezirin karısı "şimdi gerçek ortaya çıktı" dedi. Yani o da pişman olmuştu yaptığı bu işten. Aradan 14 sene geçtikten sonra azîz, Zeliha hanımın eşi ölmüştü. "o zaman ben onu nefsim'e davet ettim. Ona yönelmiştim. Muhakkak ki o doğruculardandır." Dedi.

﴿٥١﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَأَوْتُنَّ يُوسُفَ عَنْ نَفْسِهِ
 قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ قَالَتِ امْرَأَتُ
 الْعَزِيزِ النَّسْتُ حَصْحَصَ الْحَقِّ أَنَا رَأَوْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ
 وَإِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾

(Kâle mâ hatbukünne iz râvedtünne yûsüfe an nefsihî kulne hâşe lillâhi mâ alimnâ aleyhi min sûin kâletimraetül azizil âne hashasel hakku ene ravedtühü an nefsihi ve innehü leminessâdikine.)

12/51. "Hükümdar kadınlara -dedi ki:- Durumunuz ne idi?. O vakit ki, Yûsufun nefsinden muradınızı almak istemiş idiniz. Dediler ki: Hâşâ! Allah için biz onun aleyhinde bir kötülük bilmiş değiliz. Âziz'in karısı da dedi ki: Şimdi hak ortaya çıktı. Onun nefsinden ben murad almak istemişim ve şüphe yok ki, o elbette doğruculardandır.

﴿٥٢﴾ ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَبِي لِمَ أَخْنَهُ بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ
 لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٢﴾

(Zâlike liya'leme ennî lem ehunhü bilgaybi ve ennellahe lâ yehdî keyde hâinîne)

12/52. **"-Hz. Yûsuf dedi ki: Bu, bilmesi içindir ki: Ben ona gıyabında hiyanet etmiş olmadım. Ve şüphesiz ki. Allah Teâlâ hâin olanların hilesini başarıya ulaştırmaz."**

İşte böylece vezire, Yûsufun ona gıyabında, ihânet etmediğini ve hâinlerin tuzaklarını Allah'ın başarıya erdirmediğini bilmesini sağlamaktı. İşte burası nefsi emmârenin Kûr'ân'daki izâh yeri. Yani kaynak yeridir. Nefsi emmârede olan bir kişinin bu zikri devamlı çekmesi gerekiyor ki buradan kurtulabilsin.

﴿٥٣﴾ وَمَا أُبْرِي نَفْسِي أَنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ
إِلَّا مَرَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٣﴾

(Vemâ überrii nefsi innen nefse le emmeratün bis sûi illâ mâ rahime rabbi; inne rabb'î gafurun rahîmün.)

12/53. **"Ve nefsimi temize çıkarmıyorum. Şüphe yok ki: Nefis kötülüğü pek fazla emredicidir. Rab'bimin esirgemiş olduğu müstesnâ. Muhakkak ki: Rab'bim çok bağışlayıcıdır, çok esirgeyicidir."**

Yani nefsi emmâre kendini kayırır. Bunların arasında kayırmayanlar da vardır.

﴿٥٤﴾ وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصُهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿١٤﴾

(Ve kâlel melikü'tûnî bihî estahlîshu linefsî felemmâ kelleme hü kâle innekeleyevme ledeynâ mekünün emînün.)

12/54. **"Ve hükümdar dedi ki: Onu bana getirin, onu**

kendime tahsis edeyim. Vaktaki onunla konuştu Dedi ki: Şüphesiz sen bizim yanımızda makam sahibi ve güvenilir birisin."

Yani bu kadar güzel haller içerisinde, şimdi bir af çıkacak diye hapishaneler ayağa kalkıyor. Suçlu suçsuz hiç kendini eleştirmeden kapıları açsalar, herkes dışarıya çıkacak, demeyecekki "*ben suçluyum, burada kalmam lâzım, burada kalıyorum*" diye kendi kendini mahkûm etmeyecek ama Yûsuf (a.s.) ne diyor? "*ben kendimi temize çıkarmam siz benim temiz olduğumu anlayın.*" Kadınlar da onu söylemişlerdi. Bundan sonra melik Yûsuf (a.s.) yanına dâvet ediyor. Ve kendine yakın olarak vezir gibi itimat edilen bir kişi olarak alıyor. Vakta ki Yûsuf (a.s.) huzuruna girdiğinde konuşmaya başladılar. "*Sen bugün bizim yanımızda emin bir mekân tuttun. Senin yerin emindir. Yani sana güvenimiz vardır*" dedi.

NOT= Konu ile ilgisi olması bakımından bu hadîs-i şerîf'in bir bölümünü aktarmayı uygun buldum.

Sahîh-i buhârî/9. cilt. 1385 no.lu hadîs-i şerif

"Ebu Hüreyre r.a.'den rivâyet olduğuna göre. Rasûlüllah (s.a.v.) Efendimizin Yûsuf (a.s.) hakkında aşağıdaki sözlerinde açık olarak görüldüğü gibi bu âlemde kişilere göre "**kaderi muallâk**" yönünden, kişilerin irâdî olarak birey varlığı ve mes'uliyeti ve karar yetkileri olduğu görülmektedir. Eğer öyle olmasa idi Efendimiz "**bende olsam aynı şeyi yapardım**" derdi.

Açık olarak kendisi! Eğer ben zindanda Yûsuf'un kaldığı gibi uzun zaman mahpus kalsaydım (**onu**) mahpesten çıkarmaya gelen kişinin o da'vetine hemen icabet ederdim (**de: haydi efendine git de tahkikat yapsın!** **demezdin**) "demıştır" buyurmuştur.

Demekki her mertebede kişinin kişilik sorumluluğu vardır ve verdiği kararların neticesinden mes'uldür. Demekki insân hakikat-i insâniyye'si ve a'yân-ı sabite'si yönüyle

kendisine tanınan saha ve süre içerisinde hilâfeti yönüyle hür bir bireydir. Bu özelliğini idrak eden kimse Âriflerdendir. Ve İlâh-î benliği ile hakk'ta, Hakk olarak yaşayanlardandır. Efendimizin bu beyanatı açık olarak bu hususu tasdik ederek bizlere bildirmektedir.

Efendimizin, **"Melik'in da'vetine hemen icabet ederdim"** demesi tevhîd-i küllî makamında olmasından'dır. Melik'in da'vetini **"Mâlik'el mülk olan, Hakk'ın da'veti olarak kabul etmesi dir."** O sürede Yûsuf (a.s.) da iffet ve temizlik benliği olduğundan bu yönüyle kendisinin dışarıdan temizlik husûsiyyetinin tasdik edilmesini istemesidir. Mertebeleri itibarıyla her iki davranış'ta kendileri yönünden doğrudur.

Bu halleri idrak etmeden yaşayanlar ise, kendileri nefs-i emmârelerinin benliği yönünden gaflet içinde nefislerinin geçici hürlüğünü kendi hürlükleri zannederek bu dünyanın hayali içinde, ben yaptım ben ettim demektedirler. Bunlarda kendilerini Hakk'tan ayrı, zan ve gaflet içinde ki hayâlî benlikleri ve nefisleri ile birlikte nefis kuyusunda mahpus ki, dünyası bu kadardır, ancak kendilerini hür olarak yaşadığını zanneden kimselerdir. İşte bu yüzden Yûsuf gibi kuyudan çıkıp Beden Mısır-ı mülküne Sûltan olmak lâzım gelmektedir.

﴿٥٥﴾ قَالَ اجْعَلْنِي عَلَىٰ خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ
عَلِيمٌ

(Kâlec'âlnî al'â hazâinil erdı innî hafızun alîmün.)

12/55. **"Hz. Yûsuf'da dedi ki: Beni yurdun hazineleri üzerine tayin et, muhakkak ki, ben çok iyi korurum, bu işi bilirim."**

İşte **gönül** Yûsuf'u belirli şeylerden geçmiş, kardeşlerinin tasallutundan kurtulmuş, zindandaki eğitimini ve nefis ile olan mücadelesini yani Zeliha ile olan mücadelesini ve imtihanını tamamlamış, nihayet vezir

hükümüne girmiş, yani dünya saltanatı da eline geçmiş, hürriyetine kavuşmuş. Bir yandan o dervişlik devresi geçmiş, eğitim devresi geçmiş. Bu sefer eğitici devresi başlamış. Vakta ki "*senin yanımızda emin bir yerin vardır.*" "*Şerefi mekân bil mekân.*" Mekân'ın şerefi mekân- içinde oturan- iledir, demişler. İşte Yûsuf'un değeri o kinâye de değer vermekte mekânın mekân'ı oluyor. Yani yanımızdaki yerin böyle kıymetli ve eminsin sen diye bunu bildiriyor.

Yûsuf (a.s.) melîk'in yanına girdiği zaman, melik'de boş insân değildir tabii. Mısırın idarecisi olan bir insân kafasız bir insân olamaz. Birçok lisân biliyormuş. Yûsuf (a.s.) onun yanına girdiği zaman melik ona ibrânice selâm veriyor. "hoş geldin" gibilerden ibrâni lisânıyla konuşuyor. Bu sefer Yûsuf (a.s.) ona ibrânice cevap veriyor. Bakıyor ki çok lâtif, belîğ bir kelâmı var, denemek için ona arkadan arabca bir kelime kullanıyor. Bir soru soruyor. Yûsuf (a.s.) arabca cevap veriyor. Diğer taraftan kıptice bir şey soruyor, yine kıptice ona cevap veriyor. Değişik lisânlardan değişik konuşmalar yapıyor. İşte bunun için "artık sen bizim yanımızda emin bir mekân sahibisin" diyor. Orada kabul görüyor. İşte bu hâdise bize "**Muhammed'ül emîn**" hakikatinden "**Yûsuf'ül emîn**" hakikatini anlatmaktadır.

Melik "Sen bu lîsân'ları nereden öğrendin? Nasıl bir insânsın?" diye soruyor. Ondaki asâleti fark ediyor. Köklü bir âileden geldiğini anlıyor.

Yûsuf (a.s.)" ibrânice lîsân' büyük babamın, dedemin, arabca; büyük babam İbrâhîmin lîsân'ı veya amcamın lîsân'ıdır. İşte bu kıptice lîsân' ise hapiste öğrendiğimdir." Bunları böyle anlatınca hayran kalıyor. Yûsuf (a.s.) bu itibarı gördükten sonra "beni yeryüzünün hazineleri üzerine hazinedar kıl. Ben onları bilerek, bilici olarak muhafaza ederim. Emin bir bekçisi olurum." Diyor.

Bakin iş ne kadar değişti değil mi? köle olan, kardeşleri tarafından çok ucuz pahaya satılan o **gönül**, zindanda eğitim gören gönül, nihâyet yeryüzünün emiri oluyor. Hangi yeryüzü? Beden mülkü. Beden mülkünün hazinedarı oluyor. Artık her şey ona teslim ediliyor. Çünkü zâten hayat, ilim,

irâde, kudret, kelâm, semî, basar, tekvin. Cenâb-ı Hakk'ın sıfatı subûtiyyesi gönüldede mevcut, zâten ona teslim edilmiştir. İşte bu sıfatlarla, bu oluşumlarla beden mülkünüñ sahib-i emîni oluyor. Buradaki hazîne'ler Cenâb-ı Hakk'n esmâ-i İlâhiyye'sidir. Hepsi ayrı, ayrı bir hazîne'dir. Ne kadar isim varsa Cenâb-ı Hakk'ın bize vermiş olduğu hazîneleri'dir. Hiç bir vücûd güçlerinden hiç birine teslim edilmiyor. Nefse, hayâle, şunlara, bunlara teslim edilmiyor. Gönle teslim ediliyor. Artık bu mekân, dünya yeryüzü onun mekânı olmuş oluyor. Yani beden dünyasının emîn bir sahibi olmuş oluyor.

﴿٥٦﴾ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُونَ مِنْهَا
حَيْثُ يَشَاءُ نُنْصِبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ

(Ve kezâlike mekkennâ liyûsüfe fil'ardı yetebevveü minhe haysü yeşâu nûsbü birahmetinâ men neşâu velâ nüdiu ecral muhsinîne.)

12/56. **"Ve öylece Yûsuf için o yerde bir makam, bir selâhiyet verdik. Oradan dilediği yerde ikâmet eder idi. Biz dilediğimize rahmetimizi nasib ederiz. Ve iyilik edenlerin mükâfatını zâyi etmeyiz."**

İşte böylece biz Yûsuf'u yeryüzünde yerleştirdik. Oraya sahip kıldık. O dilediği yerde geziyor, dolaşiyor. Bütün yeryüzünü ona has kıldık. Bütün şehirlerde ona has konakları varmış. Nereye gitse kendine ait konaklarda yaşıyormuş. Bütün Mısır mülküne sahip kişi olmuş.

Bizim de beden mülküne sahip olmamız gerekiyor. Bedenimizin hangi azası hangi yönümüze galip gelse orada mekân tutmuş oluyor. Sahipliği vardır. Yani rahmetimizi biz dilediğimiz kişide hedefe isâbet ettiririz. Zâyi etmeyiz. Muhsînlerin ecirlerini, karşılıklarını ziyan etmeyiz.

Şimdi Allah'ın rahmetini dilediği üzerine isabet ettirmesi ne demek? Eğer biz Allah'ın rahmetinin karşısında bulunur,

kaçmazsak Allah'ın rahmeti bize isâbet eder. işte onun dilemesi demekte ayrıca bu oluyor. Gönülden Rabb sana bir şey vermeyi dilediği zaman zâten rahmetinin karşısına geçiyor. Hani yağmur yağıyor. Bakıyorsunuz çizgi gibi. Bir yere yağıdırıyor, bir yer kupkuru. İşte dilediği yere rahmetini indirir. Bu bir mîsâldir. Muhsînler'in ecrini de zâyi etmeyiz. Hani ihsân edilmiş ihsân etti. Kime? Cenâb-ı Hakk böyle hakikatleri gönül ehline ilkâ etti. Zâtî hakikatleri ona açtı. Onlarda bunları başkalarına izaha yöneldiler, açtılar. İşte yapılan bu ecir karşılıksız kalmaz. Ve eksilmez artar. Dünya da bir, ecir vardır. Âhret karşılığı ise daha hayırlıdır. Yukarıda ihsân'dan bir miktar bahsedilmişti.

﴿٥٧﴾ وَلَا جَزَ الْأَحْرَةَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا
يَتَّقُونَ

(Vele ecrul âhireti hayrun lillezîne âmenû ve kânû yettekûne.)

12/57. **"Ve elbette ki, imân eden ve takvaya devam edip duran kimseler için âhretin mükâfatı daha hayırlıdır."**

Şu kimseler ki imân etmiş olanların âhret ecirleri daha hayırlıdır. Onlar dünyada ittika sahibi oldular. Muttaki oldular. İttika sakınmak ve takva sahibi demek. Neden sakındılar bunlar? Ecirleri de o yüzden. **Gönül** âleminin hakikatini idrak ettiler. Ve bunu unutmaktan sakındılar. Yani gönüllerinde hakkın varlığının hakikatini idrak ettiler. Ve bunu unutmadılar. Yani gaflete düşmediler. Gaflete düşmekten sakındılar, korundular. Kendi varlıklarında Allah'ın varlığını her zaman akıllarında tuttular. Allah'ın bir zuhur mahalli olduğunu bildiler. İttikanın şeriat, tarikat, hakikat ve mâ'rifet mertebesinde faaliyeti başkadır. Buradaki ittika, hakikat mertebesinin ittikasındır.

Şeriat mertebesinin ittikasi, günahlardan sakınmaktır. Yani içki içmekten, haramlardan kaçınmaktır. Tarikat mertebesinde sakınma, Allah'a olan muhabbetin

azalmasından sakınmaktır. Ama hakikat mertebesindeki ittika ise düşüncede, irfaniyyet'te, bilgide olan ittikadır. Allah'ı unutmaktan, gaflete düşmekten sakınmaktır.

Burada bu hâdiseyi bıraktıktan sonra, bu 7 yıl geçtikten sonraki hâle geçiyor. Şimdi o, arz üzerine emin kılındı. Ve orada yerleştirildi. 7 senelik hasat yapıldı. Hani daha evvelce "bunları saklarsınız gelenlere satar, para kazanırsınız" şeklinde ilk rû'ya-yı yorumlayarak böyle demişti. Bu işi Yûsuf (a.s.)a verdi. Yûsuf (a.s.) bu işin başına geçti. 7 sene az bir kısmını yemek sûretiyle biriktirilenleri 7 ye böldüler. Ve 7 sene bunları kullanmak sûretiyle rezerv yaptılar. İşte bu 7 sene geçtikten sonra bu kuraklık sadece Mısırda değil çevre vilâyetlerde de olmaya başladı. Mısır'ın buğday stoğu olduğu ve buğdayları satışa çıkardığını duydular. Bu haber Ken'an iline kadar gitti. Yani Ya'kûb oğullarına kadar gitti de buğday almaya gittiler. Sahne orada açılıyor:

Şimdi eminlik sıfatıyla Kûr'ân'ı Kerîm sahneyi bıraktı. 7 sene veya 8 sene ileriye aldı. Baştan anlatmıştı.

﴿٥٨﴾ وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٩﴾

(Ve câe ihvetu yûsufe fe dehalû aleyhi fe arefehum ve hüm lehü münkirûne.)

12/58. **"Ve Yûsufun kardeşleri geldi, hemen onun huzuruna girdiler. Derhal onları tanıdı. Onlar ise onu tanımıyorlardı."**

Yûsuf'un kardeşleri geldi. Ama Yûsuf'u tanımıyorlar. Böyle bir şeyin olacağından haberleri de yoktu. Zâten Rabbi ona ilham etmişdi. Hani kuyuda "sana kardeşlerin gelecek, sen onlara bu yaptıklarını haber vereceksin." Üzülme, sıkılma diye daha baştan kuyuya atıldığında söylemişti. İşte o vakit gelmiş. Yûsuf'un kardeşleri geldi. Onun bulunduğu yere geldiler. Yûsuf (a.s.) onları hemen tanıdı. Bakın aradan 21-22 sene geçmiş. 22 sene evvel kardeşleri ne haldeydi. 22

sene sonra ne halde. Ama kardeşlik muhabbetiyle yine onları tanımış, onlar ise ondan gafildi. Tanımıyorlardı. Nasıl tanısınlar ki? Soyup uryan bıraktıkları 11-12 yaşındaki kardeşleri o günkü çocuk bugün Mısır'da en yüksek mevkide olsun. Melik olarak çıksın. İşte bakın şimdi gelelim kendimize; O nefisler hırs, kin, gazab gibi saydığımız o güçler kardeşleri olan gönül tecellisi ve İlâh-î varlığın tecellisi olan **gönlü** kuyuya attılar. Güya onu ortadan kaldırıp kendi saltanatlarını ortaya çıkarmak içindi.

Ama İlâh-î kudret, senaryo döndürdü dolaştırdı bu Yûsuf'u beden mülküne hâkim olarak çıkardı. Bu beden mülküne Sûltan yaptı. Bunun farkında değillerdi. Hani bugün nerede o kızımız? Nefis yaşar mı? yaşamaz mı? diye soran. Nefis ölmüyor kardeşleri. **Gönüle** muhtaç oluyorlar. Çünkü gönül mülkün sahibi oluyor. Öldürmek mümkün değil. Gönül beden mülkünün Sûltanı'dır. Herşey ona veriliyor. Yeryüzünün hazinelerine o sahip oluyor. Yeryüzünün hazinelerine sâhip olmak demek dolayısıyla bütün esmâ-i hüsnâlara sâhip olduğundan nefsi emmâre'ye, levvâme'ye, mülhime'ye, mutmainne'ye de sâhip oluyor. Gönül onların âmiri olmuş oluyor. Kardeşleri onu öldürmek istiyor, ama o kardeşlerini öldürmüyor. Onların üzerine âmir, hâkim durumuna geçiyor. Neden? Onlarda bir esmânın zuhuru olduğundan esmâ hazinelerine Yûsuf sahip olduğundan onların sâhibi olmuş oluyor. Onlar ona muhtaç oluyor. Onu kabul etmiş, ve onun emrine muti olmuş oluyorlar. Ona muhtaç olarak rızık almaya geliyorlar. İşte onların buğday istemeleri (**rızık istemeleri**) kendi isimlerindeki faaliyetleri sürdürmek üzere gelmeleri, yani nefsi emmâre nasıl faaliyet gösterecek? nefsi levvâme de hırs, kin, gazab nasıl faaliyet gösterecek? yalnız burada hassas bir nokta vardır. onlara fazla vermiyor. İsyân etmemeleri için ancak hayatlarını sürdürece kadar rızık veriyor. Esmâ-i İlâhîyye'yi o kadar kullanma sınırı tanıyor. Bütün tasarruf hakkı Yûsuf'ta ama hayatlarını sürdürece kadarını veriyor.

Onlara gelecekte diyecek ki; "*bugün sizin için bir kınanma yoktur. Nefsiniz size bu işleri yaptırdı.*" Diyerek onlara kahırla tahakkümde bulunmayacak. Kardeşleri olduğu

için onların da hakkını verecek, rezil etmeyecekti. "siz bana şöyle ettinizde, yaptınızda bende size böyle ederim" diye karşılamaı. Gönlüyle karşıladı.

Bakın Yûsuf Sûresi, bize neler anlatıyor;

﴿٥٩﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ قَالِ ائْتُونِي بِآخِ لَكُمْ
مِنْ أَبِيكُمْ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّي أُوْفِي الْكَيْلَ وَأَنَا
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٥٩﴾

(Velemmâ cehhezehüm bicehâzihim kâle'tûnî bi ehın leküm min ebiküm elâ teravne ennî ûfilkeyle ve ene hayrilmünzilîne.)

12/59. **"Ve onların yüklerini hazırlayıp tanzim edince dedi ki: Bana siz baba bir kardeşinizi getiriniz. Görmüyor musunuz ki, ben ölçęi tamam ölçüyorum ve ben misâfir kabul edenlerin en hayırlısıyım."**

Emmâre, levvâme, mülhime, hırs, kin, gazab, gönülün hakikatinden haberdar olmadıklarından ona hepsi perdeli kaldı. Ama **gönül** onların hepsini tanıdı. Bunlar geldi. Yûsuf (a.s.)a isteklerini söylediler. Yûsuf (a.s.) onların yüklerini, cihazlarını tamamladı. Ve dedi ki; "sizin küçük bir kardeşiniz daha olacak. Onu babanızdan bana getirin. Beni görüp bildiniz. Ben kileleri ifa edenim. Size istediğiniz şeyi verdim. Ve ben misafir kabul edenlerin en hayırlısıyım" dedi. "Hem sizi bir misafir olarak baktım. Yedirdim, içirdim. İsteddiğiniz ve talep ettiğiniz malı da veriyorum. Bir dahaki sefere kardeşinizi de getirin" diyor. "eğer onu getirmezseniz sizin için ölçü, buğday, tartı yoktur. Benim yanımda size verecek bir şey yoktur." Küçük kardeşinizi getirmezseniz artık bana yaklaşmayın, gelmeyin diyor Yûsuf (a.s.)

﴿٦٠﴾ فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا
تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾

(Fe in lem te'tûnî felâ keyle leküm indî velâ tekrabûnî.)

12/60. "**İmdi onu bana getirmezseniz artık benim yanımda sizin için bir -kile bile hububat- yoktur ve bana yaklaşmayınız.**

O küçük kardeşin ismi Bünyamindi. Bâtinen sevgiydi. Sevgi ve gönül onun zâtî özelliğidir. Yüksek seviyede sevgi sahibi olması, onun anne bir kardeşiydi, Bünyamin. Anneleri birdi. Öbürleriyle de babaları bir. Sevgi gönlün kardeşi. Sevgi muhabbet. Demin o başında kuş uçan dünya muhabbeti değil, İlâh-î muhabbet idi. "O muhabbeti bana getirin." diyor. Yani "sizin içinizde işe yarar birisi var. ve benim kardeşim o diyor." Bakın anne bir kardeşi sevgi kardeşi. Muhabbet ettiği şey sevgi, onu bana getirmezseniz hiç biriniz benim yanıma sokulmayın, diyor. Yani kalan 11 kardeşin içinde ona en yakın olan ve de o çok ağlamış onun arkasından, o gittikten sonra babası kendine yakın olarak onu almış. Yûsuf (a.s.) gittikten sonra onun üzerinde durmaya başlamış.

﴿٦١﴾ قَالُوا سَنُرَاوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾

(Kâlû senürâvidü anhü ve innâ le fâilûne.)

12/61. "**Dediler ki: Ondan dolayı babasına müracaat edeceğiz ve müsaade almaya çalışacağız. Ve muhakkak biz -bunu- herhalde yapacağız."**

Bunun üzerine onlar dediler ki "döndüğümüz zaman babamız bunu emniyet etmez, vermez. Ama biz babamızı iknâ ederiz. Kardeşimizi de getiririz. Yani Yûsuf (a.s.) adamlarına "karşılık olarak getirdiklerine, yüklerine koy" dedi. Yani hem paralarını alıyor kile ve ölçü karşılığı. Yine gizlice o parayı yine yüklerinin arasına koyuyor. "Belki onu alınca onu anarlarda geri dönerler." Sermayelerini geri verdi. Onu alınca onu anarlar da bir daha geri dönerler, geri dönmeye imkânları olur.

﴿٦٢﴾ وَقَالَ لِفَتْيَانِهِ اجْعَلُوا بَضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ
لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾

(Ve kâle lifidyânihic'âlû bidâatehüm fî rihâlihîm
leallahüm ye'rifûnehâ izenkalebû ilâ ehlihîm le
allahüm yerciûne.)

12/62. " **Ve -Hz. Yûsuf- hizmetkârlarına dedi ki:
Onların sermayelerini yükleri içine koyuveriniz. Belki
âileleri yanına dönüp gidince onun farkına varırlar ve
umulur ki: Geri dönerler.**"

﴿٦٣﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا
مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانًا نَّكَتَلُ وَإِنَّا
لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦٣﴾

(Felemmâ raceû ilâ ebîhim kâlû yâ ebânâ mûnia
minnelkeylü fe ersil meanâ ehânâ nektel ve innâ lehü
lehâfizûne.)

12/63. "**Ne zaman ki babalarına dönüverdiler, dediler
ki: Ey babamız!. Bizden erzak yasaklandı, artık bizimle
beraber kardeşimizi de gönder ki, erzak alalım ve
muhabbet ki, biz onun için elbette koruyucu
kimseleriz.**"

Vakta ki onlar babalarının yanına döndüler. "Ey babamız
artık bundan sonra buğday alınmaktan mani olunduk. Şu
şartla ki ;küçük kardeşimizi bizimle beraber gönder. Eğer
göndermezsen bize ekin mekin yok. Biz onu Yûsuf gibi
yapmayız. Biz onu muhafaza ederiz." Dediler. Onun sözünü
verdiler.

﴿٦٤﴾ قَالَ هَلْ أَمْنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمْنُكُمْ عَلَىٰ

أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٦٥﴾

(Kâle hel âmenüküm aleyhi illâ kemâ emintüküm alâ ehîhi min kablü fellahu hayrun hâfizan ve hüve erhamürrâhimîne.)

12/64. "-Hz. Yâkub da- dedi ki: Onun hakkında size inanabilir miyim? Meğer ki, evvelce kardeşi hakkında size güvendiğim gibi ola. İmdi Allah Teâlâ'dır, en hayırlı koruyucu ve merhamet edenlerin en merhametlisi."

Bunun üzerine babası "ben size inanırmıyım? Daha önce de Yûsuf'a yaptığınızı unuttum mu? Ve ben sizden böyle bir iş yapmayacağınıza nasıl emin olayım? Muhakkak ki hıfz edicilerin hayırlısı Allaktır." Diye devam etti. O Allah öyle bir Allah ki rahmet edenlerin en hayırlısıdır.

﴿٦٥﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبَغِي هَذِهِ بِضَاعَتَنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفُظُ أَخَانَا وَنَزِدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٦﴾

(Ve lemmâ fetehû metâ ahum vecedû bidâatehüm ruddet ileyhim kâlû yâ ebânâ mâ nebgî hezihî bidâatünâ ruddet ileynâ ve nemîru ehlenâ ve nahfezu ehânâ ve nezdâdü keyle beîrin zâlike keylün yesîrun)

12/65. "Ne zaman ki yüklerini açtılar, sermayelerinin kendilerine geri verildiğini gördüler. Dediler ki: Ey babamız!. Daha ne isteriz?. Bu bizim sermayemizdir, bize geri verilmiş. Âlemize yine yiyecek getiririz ve kardeşimizi koruruz ve bir deve yükü de arttırırız. Busefer ki, ise az bir miktardır."

Vakta ki mallarını açtılar. Verdikleri paranın kendilerine döndürdüklerini buldular. Yani yüklerini açınca ücretlerinin iade edildiğini gördüler. "Ey babamız daha ne isteriz?"

dediler. Yani mallarımız bize iade olunmuş. Ailemize yine onunla yiyecek getiririz. Kardeşimizi koruruz. Bir deve yükü de artırmış oluruz. Yûsuf (a.s.)ında istediği buydu. Tekrar o parayla gelsinler, kardeşlerini de getirsinler.

﴿٦٦﴾ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَنْ يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾

(Kâle len ürsilehü meaküm hattâ tü'tûni mevsikan minellahi le te'tünnenî bihî illâ en yuhâta biküm felemmâ âtevhü mevsikahüm kâlellahü alâ mâ nekûlü vekilün.)

12/66. "**Dedi ki: Onu sizinle beraber göndermem, onu bana getireceğinize dâir Allah Teâlâ'dan bana sağlam bir söz verinceye kadar. Ancak kuşatılmanız hariç. Vaktaki, ona teminatlarını getiriverdiler. Dedi ki: Allah Teâlâ'da dediklerimizin üzerine şâhitdir.**"

Bunun üzerine babalarının "hepiniz helâk olmadıkça onu bana geri getireceğinize dair Allah'a karşı sağlam bir söz vermezseniz sizinle göndermeyeceğim" dedi. Yani mutlaka biz bunu geri getireceğiz diye söz vereceksiniz. Ondan sonra ben buna itimat edip göndereceğim, dedi. Onlardan bir ahit aldı. Söz verdiklerinde sözümüze "Allah vekildir" dediler. Ya'kûb (a.s.) sözü aldıktan sonra "ey oğullarım! Sakın ha, tek kapıdan girmeyin." Yani Mısır'ın içersine bir kapıdan girmeyin. Farklı farklı kapılardan girin. Niye böyle dedi? Ama Allah katında size bir faydam olmaz. Ancak hüküm Allahındır. Ben onun üzerine tevekkül ettim. Tevekkül edenler onun üzerine tevekkül etsinler. Ona güvensinler.

﴿٦٧﴾ وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ وَمَا أَعْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ

شَيْءٍ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾

(Ve kâle yâ beniyye lâ tedhulû min bâbin vâhidin vedhulû min ebvâbin müteferikatin vemâ ugnî anküm minellahi min şey'in inil hükmü illâ lillâhi aleyhi tevekkeltü ve aleyhi felyetevekkelil mütevekkilûne.)

12/67. "Ve dedi ki: Oğullarım!. Bir kapıdan girmeyiniz, ayrı ayrı kapılardan giriniz. Maamafih Allah tarafından takdir edilen herhangi bir şeyi sizden savamam. Hükm ancak Allah'ındır. Ben Allah'a dayandım ve tevekkül edenler ancak ona dayansınlar."

Vakta ki dâhil oldular, babalarının dediği gibi değişik kapılardan girdiler. Esasen bu Allah katında onlara bir fayda sağlamazdı. Ancak Ya'kûb (a.s.) içindeki arzuyu ortaya koymuş oldu. "Şüphesiz o kendisine öğrettiğimizi bilir. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler." Şimdi burada şöyle bir hâdise var. Oraya girerken toplu olarak bir kapıdan girmeyin. Çünkü gerek kıyafetlerinizle gerek lîsân'ınızla acaba bunlar casus mudur? Acaba bunlar âsi bir topluluk mudur? Bir peygamber çocukları olduklarından üzerlerinde bir peygamber asâleti vardır. Her ne kadar bu kaderden kurtaramazsa da benim gönlüm rahat ediyor. Bu ilmi Ya'kûb (a.s.)a Allah verdi. Ancak insânların çoğu bilmezler.

﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ
يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِي نَفْسٍ
يُعْقِبُ قَضِيهَا وَإِنَّهُ لَدُوٌّ عَلَّمَ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

(Velemmâ dehalû min haysü emerahüm ebûhüm mâkâne yugnî anhum minellahi min şey'in illâ hâceten fi nefsi ya'kûbe kadâhe ve innehü lezû ilmin limâ allemnâhü velâkinne ekserennâsi lâ ya'lemûne.)

12/68. **"Ne zaman ki, babalarının kendilerine emrettiği şekilde -şehre-girdiler, böyle bir giriş, onlardan hiçbir ilâhî takdiri savar olmadı. Ancak Yakûb'un nefsindeki bir dileği yerine getirmiş oldu. Ve şüphe yok o, kendisine öğretmiş olduğumuzdan dolayı bir ilm sahibi idi. Fakat insanların çoğu bilmezler."**

Hani kardeşleri ikinci sefer buğday istemeye Yûsuf'un yanına geldiler. Babalarını iknâ etmek sûretiyle ve şiddetli söz vermek sûretiyle Allah'a da and içerek cân'ı gönülden söz vermek sûretiyle kardeşleri Bünyamini alarak Mısır'a geldiler.

﴿٦٩﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ
أَنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

(Velemmâ dehalû alâ yûsüfe âvâ ileyhi ehâhü kâle innî ene ehûke felâ tepteis bimâ kânû ya'melûne.)

12/69 **"Vaktâ ki Yûsufun yanına girdiler, kardeşini kendi kendi yanına aldı ve ben, dedi: ben haberin olsun senin kardeşim, sakın yapacaklarına gücenme."**

Vakta ki Yûsuf'un yanına dâhil oldular. Yûsuf (a.s.)ın odasına, makamına geldiler. Bütün kardeşlerini kucakladı. "hoşgeldiniz" dedi. Bünyamin'e özel ilgi gösterdi. Kardeşini bağrına bastı. Ona dedi ki; muhakkak ki ben senin kardeşim. Sana yapacağımız muameleye sakın üzülme. Yani sana bazı muameleler olacak. Bunlara üzülme. Bunlar bir program dâhilinde olacak. Diye baştan onu ikaz etti.

﴿٧٠﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ
أَخِيهِ ثُمَّ أَدَّنَ مُوَدَّنَ أَيَّتَهَا الْعَيْرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٧٠﴾

(Felemmâ cehhezehüm bicehâzihim cealessikâyete fi rahli ehîhi sümme ezzene müezzinün eyyetühelîru inneküm lesârikûne.) 123

12/70. **"Sonra onları bütün hazırlıkları ile techiz ettiği vakit su kabını kardeşinin yükü içine koydu, sonra da bir münâdi bağırdı: ey kârvan siz her halde hırsızlık etmişsiniz."**

Vakta ki, bunların müddetleri doldu. Cihazlarını tamamladılar. Yani alacakları malzemeleri yüklediler. Bu kardeşlerinin yüküne bir su kabı koydular. Yani buğdayların içersine bir su kabı koydular. Kardeşleri bunu bilmeden yani Bünyaminin devesinin yüküne koydular.

Bunlar yola çıktıktan, bir hayli yol aldıktan sonra arkalarından görevliler geldi. Onlara arkalarından seslendiler, çağırıldılar. Ey kervancı sizin içinizde bir hırsız var. Bunun üzerine diğer kardeşleri "ne var" diye onları karşıladılar. Kendilerine güvenerek, hiç bir şey olmadıklarını bildiklerinden, temiz olduklarına inandıklarından "ne kaybettiniz?" diye gelenlere sordular. Dediler ki ; "Melikin tası kayboldu." Dediler. Bu tas için çok rivayetler var. Yahut su verdiği kabı diye.

﴿٧١﴾ قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ ﴿٧١﴾

(Kâlû ve ekbelû aleyhim mâzâ tefkîdûne)

12/71. **"Bunlara döndüler de dediler: ne arıyorsunuz ?"**

﴿٧٢﴾ قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ

بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾

(Kâlû nefkîdû suvâalmeliki ve limen câe bihî himlü baîrin ve ene bihî zaîmün.)

12/72 **"Melik'in dediler: sukabını arıyoruz onu getirene bir deve yükü bahşış var, ve ben ona kefilim."**

Hükümdarın su kabını kaybetti, onu getirene bir deve

yükü mükafat verilecek. Buna ben kefilim. dedi. Yani arkasından gelenler böyle dedi.

﴿٧٣﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ

فِي الْاَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٧٣﴾

(Kâlû tallahi lekad alimtüm mâ ci'nâ linüfside fil ardi ve mâ künnâ sarikîne.)

12/73. "**Tallahi, dediler: size muhakkak ma'lûmdur ki biz Arzda fesad çıkarmak için gelmedik, hırsızda değiliz.**"

Yûsuf'un kardeşleri cevap verdiler; "Allah'a yemin ederiz ki memleketi ifsad etmeye gelmediğimizi ve hırsız olmadığımızı biliyorsunuz" diyerek kendilerini müdafaa ettiler. "Yani biz buraya sadece buğday almaya geldik." Dediler. Bunun üzerine gelen görevliler de dediler ki;

﴿٧٤﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ اِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٤﴾

(Kâlû femâ cezâûhü in küntüm kâzibîne.)

12/74 "**Şimdi, dediler: Yalancı çıkarsanız cezası ne?**"

Eğer! siz yalancılar iseniz yani yükünüzde hırsızlık malı, bir şey çıkarsa bunun karşılığı, yani biz sizin içinizde bir hırsızlık malı bulursak bunun suçunun karşılığı nedir? "Sizin için nasıl bir ceza alması lâzım?" dediler.

﴿٧٥﴾ قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وُجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ

كَذٰلِكَ نُجْزِي الظّٰلِمِيْنَ ﴿٧٥﴾

(Kâlû e cezâûhü men vücide fi rahli fehüve cezâûhü kezâlike neczizâlîmîne.)

12/75 "**Cezası dediler: kimin yükünde çıkarsa işte o, onun cezası, biz zâlimlere böyle ceza veririz.**)

Onlarda cezasının karşılığını söylediler." Onun cezası kimin yükünün içinde bulunursa yani herhangi bir şey çalınmışsa o, hangisinin yükünün içersinde çıkarsa onun karşılığı, o kişiyi tutmaktır." Dediler. Ve cezayı kendileri söylediler. işte biz kendi memleketimizde kendi kanunlarımızla cezalandırırız. Dediler. Yani kendi şariatlarını söylediler.

﴿٧٦﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا
مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كَدْنَا لْيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ
أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ
دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿﴾

(Fe bedee bi ev iyetihim kable viâi ehîhi sümme-
tahrecehâ min viâi ehîhi kezâlîke kidnâ liyûsüfe
mâkâne liye'huze ehâhu fîdinilmeliki illâ en yeşâ
ellahu nerfeu derecâtin men neşâu ve fevka külli zî
ilmîn alîmün.)

12/76 "**Bunun üzerine kardeşinin kabından evvel onların kaplarından başladı, sonra onu kardeşinin kabından çıkardı, işte Yusüf için böyle bir tedbir yaptık, Melikin dininde (ceza kanununda) kardeşini almasına çare yoktu, lâkin Allahın dilemesi başka, biz dilediğimizi derecelerle yükseltiriz ve her ilim sahibinin fevkında bir alîm vardır.**"

Yûsuf kardeşinin yükünde onu onlarınkini de aramaya başladı. Kardeşinin yükünden su kabını çıkardı. İşte biz Yûsufu böyle bir plân kullanmasını vahyettik. Başladığımız yerde bir Âyet vardı. "sana biz bir amel edeceğiz. Sen bundan üzülme." İşte burada biz Yûsufu böyle bir plân yapmasını söyledik. Çünkü hükümdarın kanunlarına göre kardeşini alıkoyamıyordu. Meğer ki Allah dilediğimizi

derecelere yükseltiriz. Her ilim sahibinden üstün bilen bir ilim sahibi vardır. Şimdi Mısır'ın kanunlarına göre böyle bir hırsızlık kimin malında çıkarsa onu tutma hakkı yoktu. İşte Yûsuf (a.s.) da bunu bildiği için tedbir olarak gönderdiği adamlar kendilerine soruyor: sizin kanunlarınız nedir? Diye.

Yani Beni İsrâîl'in kanununa göre Bünyamini çekiyor, tutuyor. Yoksa Mısır kanunlarında böyle bir tutma yok. Belki para cezası belki bir kaç gün tutma ile hapis cezası. Onların kanunlarına göre Bünyamini yanında tutmaktır. Her ilim sahibinin üzerinde bir ilim sahibi vardır.

﴿٧٧﴾ قَالُوا اِنْ يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ اَخٌ لَهٗ مِنْ قَبْلٍ
فَاَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهٖ وَلَمْ يُبْدِهَالِهٖمْ قَالَ اَنْتُمْ
شَرٌّ مَّكَانًا وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا تَصِفُوْنَ ﴿٧٧﴾

(Kâlû in yesrik fekad seraka ehun lehü min kablü fe eserrehâ yûsüfü fî nefsihî ve lem yübdihelahüm kâle entüm şerran mekânen vellahu e'lemu bimâ tesifûne.)

12/77. "Dediler ki: Eğer çaldı ise onun bir kardeşi de daha evvel çalmış idi. Yûsuf de bunu nefsinde gizledi ve bunu onlara açıklamadı. Dedi ki: Siz kötü bir durumdasınız ve Allah Teâlâ sizin anlattığınızı çok iyi bilir."

Onlar Yûsuf'un kardeşinin yükünden bu çıkınca bir düşünüyorlar; "daha evvelce bunun kardeşi de böyle bir hırsızlık yapmıştı" diyerek Yûsuf (a.s.)ı da suçluyorlar. Bir kemer hâdisesi olmuştu. Bir kemer Yûsuf'un beline sarılmış. Hırsızlardan muhafaza etmek için. En sonunda böyle bir rivayet çıkarmışlar. Bu kemeri Yûsuf çaldı diye. Halbuki annesi onu beline takmış, kemeri beline sarmış oluyor.

Yûsuf (a.s.) bunu duydu ama açığa çıkarmadı. Bu ikisi bir anadan doğduğu için bunun kardeşi de böyle yapmıştı, dediler.

Yûsuf bunu duydu ama açmadı. Durumunuz pek

kötüdür. Anlattığınızı Allah (c.c.) daha iyi bilir. Bunun üzerine "Ey Azîz bizim babamız yaşlıdır. Onun yerine bizden bir başkasını tut. Diğer bir kardeşimizi onun yerine al." dediler. "Babamız üzülmessin. Biz seni ihsân sahiplerinden görüyoruz." Bünyamini alacağına diğer kardeşlerden birini al." Diye ricada bulundular. Bunun üzerine Yûsuf (a.s.) mazallah böyle birşey yapamayız. Bizim tutacağımız o kaybolan tas kimin yanındaysa biz onu tutarız. Eğer onun yerine biz başkasını tutmuş olursak zalimlerden oluruz."

﴿٧٨﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا
كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ إِنَّا نَرِيكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

(Kâlû yâ eyyühel Azîzü inne lehü ebâ şeyhan kebîran fe huz ehadenâ mekânehu innâ nerâke minelmuhsinîne.)

12/78. "**Dediler ki: Ey Azîz! Muhakkak onun çok yaşlı bir babası vardır. Onun yerine bizden birini al. şüphesiz ki, biz seni iyilik edenlerden görüyoruz.**"

﴿٧٩﴾ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعَنَا
عِنْدَهُ أَنَا إِذَا لَطَّالِمُونَ ﴿٧٩﴾

(Kâle maâzallahi en te'huze illâ men vecednâ metâanâ indehü innâ izen lezâlimune.)

12/79. "**Dedi ki: Biz malımızı yanında bulduğumuzdan başkasını almaktan Allah'a sığınırız. şüphe yok ki, biz o halde elbetde zâlimler oluruz.**"

﴿٨٠﴾ فَلَمَّا اسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ
أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا مِنَ
اللَّهِ وَمِنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ

حَتَّى يَأْذَنَ لِي أَبِي أَوْ يَحْكُمَ اللَّهُ لِي وَهُوَ خَيْرُ
الْحَاكِمِينَ ﴿٨١﴾

(Felemmestey'esü minhü halesû neciyyen kâle
kebîruhüm elem ta'lemû enne ebâküm kad ehaze
aleyküm mevsikan minellahi ve min kablü mâ
ferrattüm fî yûsüfe felen ebrahal erda hattâ ya'zene lî
ebî ev yahkümellâhü lî vehüve hayrul hâkimîne.)

12/80. "Ne vakit ki, ondan ümitlerini kestiler, birbiriyle
fısıldaşarak diğerlerinden ayrıldılar. Büyükleri dedi ki:
Babanızın muhakkak Allah'a yemin ile teminat almış
olduğunu ve sizin evvelce de Yûsuf hakkında yapmış
olduğunuz kusuru bilmiyor musunuz?. Artık babam
bana izin verinceye kadar veya benim için Cenâb'ı
Hakk hükmedinceye kadar bu yerden ayrılmam ve o,
hükmedenlerin en hayırlısıdır."

﴿٨١﴾ ارْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِن
ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْنَا وَمَا كُنَّا
لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾

(İrciû ilâ ebîküm fekûlû yâ ebânâ innebneke seraka ve
mâ şehidnâ illâ bimâ alimnâ ve mâ künnâ lil gaybi
hâfizîne.)

12/81. "Babanıza dönünde deyin ki: Ey babamız!
şüphe yok ki, oğlun hırsızlık etti. Biz bildiğimiz şeyden
başkasına şahitlik etmedik, ve biz gaybı -bilip onu-
koruyucular değiliz."

﴿٨٢﴾ وَسَأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي
أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٣﴾

(Ves'elil karyetelletî künnâ fihâ vel îralletî ekbelnâ fihâ ve innâ le sâdikûne.)

12/82. "Ve içinde bulunduğumuz şehre sor ve içinde gelmiş olduğumuz kervan'a da. Ve biz şüphe yok ki, elbetde doğru kimseleriz."

﴿٨٣﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبِرْ جَمِيلٌ
عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ
الْحَكِيمُ

(Kâle bel sevvelet leküm enfüsüküm emrâ fesabrun cemil asellahu en ye'tiyenî bihim cemian innehü hüvel alimül hakimü.)

12/83. "Dedi ki: Hayır, size nefisleriniz bir işi süslemiştir. Artık -bana düşen- güzel bir sabırdır, umulur ki. Allah Teâlâ onların hepsini bana getiriverir. Şüphe yok ki o, çok iyi bilendir, hikmet sahibidir." 133

Yine babalarının yanına geldiklerinde Bünyaminin hırsızlık yaptığını, bu yüzden orada alıkonulduğunu söylediklerinde aynı cümleyi kullanıyor. "Size nefsiniz ne kötü iş yaptırdı! diyor. Sabır ne güzeldir. Yûsuf gitti. Bünyamin de gitti. Sabır ne güzeldir. Umulur ki Allah onların hepsini bana tekrar gönderir. Muhakkak ki Allah herşeyi bilici, hakkıyla hükmedicidir" onlardan ayrıldı ve dedi ki "Ah Yûsuf" diye esef etti, içlendi. Zâten "Yûsuf" (Feryad-nâle ve arttırsın,) değilmi idi? Bu hâdise'den gözleri görmemeye başladı. Üzüntüsünden ve gamından gözleri görmez oldu. Bir haylide öfkelenildi. Ve yine de onlara şikâyette bulunmadı.

﴿٨٤﴾ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَىٰ عَلَىٰ يُونُسَ وَأَبْيَضَّتْ
عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ

(Vetevellâ anhüm ve kâle yâ esefâ alâ yûsüfe vebyeddat aynâhu minel huzni vehüve kâzîm.)

12/84. "Ve onlardan yüz çevirdi. Ve ey Yûsuf'um diye sızlandı ve gözleri hüzünden dolayı bembeyaz kesildi. Artık kederini içine atıyordu."

﴿٨٥﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ تَفْتَوٰۤا تَذَكَّرُ يُوْسُفَ حَتّٰى تَكُوْنَ حَرَضًاۙ اَوْ تَكُوْنَ مِنَ الْهٰلِكِيْنَۙ ﴿٨٥﴾

(Kâlû tallahi tefteû tezküru yûsüfe hattâ teküne haradan ev teküne minel hâlikîne.)

12/85. "Dediler ki: Vallahi sen hasta oluncaya kadar veya helâk olmuşlardan oluncaya kadar Yûsuf'u anıp durmaktan geri kalmayacaksın."

﴿٨٦﴾ قَالَ اِنَّمَاۤ اَشْكُوۤا بَنِيَّ وَحَزْنِيَّۙ اِلَى اللّٰهِ وَاَعْلَمُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَۙ ﴿٨٦﴾

(Kâle innemâ eşkû bessî ve huznî ilâllahi ve e'lemü minellahi mâlâ te'lemûne.)

12/86. "Dedi ki: Ben derdimi ve üzüntümü ancak Allah Teâlâ'ya arz ederim ve ben Allah Teâlâ'dan sizin bilmiyeceğiniz şeyi bilirim."

﴿٨٧﴾ يَاۤ اِبْنٰۤىۤ اِذْهَبُوۡا فَتَحَسَّسُوۡا مِنْ يُوْسُفَ وَاٰخِيَهٗ وَلَا تَايَسُّوۡا مِنْ رُّوْحِ اللّٰهِ اِنَّهٗ لَا يَايَسُّ مِنْ رُّوْحِ اللّٰهِ اِلَّا الْقَوْمُ الْكٰفِرُوْنَۙ ﴿٨٧﴾

(Yâ beniyyezhebû fe tehassesü min Yûsüfe ve ehîhi ve lâte'yesü min ravhillâhü innehü lâ ya'yesü min ravhillâhi illel kavmül kâfirîne.)

12/87. "Oğullarım!. Gidinizde Yusuf'tan ve kardeşinden

bir haber arayıp sorunuz. Ve Allah'ın rahmetinden ümitsizliğe düşmeyiniz. Çünkü Allah'ın rahmetinden kâfirler topluluğundan başkası ümidini kesmez."

﴿٨٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُزْجِيَةٍ فَأَوْفِ
لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

(Felemmâ dehalû aleyhi kâlû yâ eyyühel azîzü messenâ ve ehleneddurru ve ci'nâ bi bidaatin müzcâtin ve evfî lenelkeyle ve tesaddak aleynâ innellahe yeczil mütesaddikîne.)

12/88. "Ne vakit ki, onun huzuruna girdiler, dediler ki: **Ey Âzîz!. Bizi de, ailemizi de kıtlık kapladı ve bir değersiz sermaye ile gelmiş olduk. Artık bize ölçüyü tamamla, ve bize başışta bulun, şüphe yok ki, Allah Teâlâ başışta bulunanları mükâfata erdirir."**

﴿٨٩﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ
أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾

(Kâle hel alimtüm mâ fealtüm bi yûsüfe ve ehîhi iz entüm câhilûne.)

12/89. "Dedi ki: **Biliyor musunuz? Siz câhilliğiniz yüzünden Yûsufa ve kardeşine neler yaptığınızı?."**

﴿٩٠﴾ قَالُوا ءَأَنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ
وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ
فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾

(Kâlû einneke le ente yûsüfü kâle ene Yûsüfü ve heze ehî kad mennellahu aleynâ innehü men yettakı ve

yasbir fe innellahe lâ yudîu ecran muhsinîne)

12/90. "**Dediler ki: A sen evet.. muhakkak sen Yûsuf musun?. Dedi ki: Ben Yûsufum ve bu da kardeşimdir. şüphe yok ki. Allah Teâlâ bizim üzerimize lütufta bulundu. Çünkü her kim Allah'tan korkar ve sabr ederse, artık muhakkak ki. Allah Teâlâ güzel davrananların mükâfatını zâyi etmez.**"

﴿٩١﴾ قَالُوا تَاللّٰهِ لَقَدْ اٰثَرَكَ اللّٰهُ عَلَيْنَا وَاِنْ

كُنَّا لَخٰطِئِيْنَ ﴿٩١﴾

(Kâlû tallahi lekad âserakellahü aleynâ ve in künnâ lehâtîne.)

12/91. "**Dediler ki: Allah'a and olsun. Allah seni bizim üzerimize ebette tercih buyurmuştur. Halbuki, biz ebette hata edicilerden olmuştuk.**"

﴿٩٢﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللّٰهُ

لَكُمْ وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِيْنَ ﴿٩٢﴾

(Kâle lâ tesrîbe aleykümülyevme ya'rifüllahü leküm vehüve erhamürrâhimîne.)

12/92. "**Dedi ki: Bugün sizin üzerinize bir kınama yoktur. Allah Teâlâ sizin için mağfîret buyurur. Ve o, merhamet edelerin en merhametlisidir.**"

﴿٩٣﴾ اذْهَبُوا بِقَمِيصِيْ هٰذَا فَاَلْقُوْهُ عَلٰى وَجْهِ اَبِي

يَاۤتِ بِصِيْرًا وَاْتُوْنِيْ بِاَهْلِكُمْ اٰجْمَعِيْنَ ﴿٩٣﴾

(Îzhebû bikamîsî heze ve elkûhü alâ vechi ebî ye'ti basîran ve'tünî bi ehliküm ecmaîne.)

12/93. "**Şu gömleğimi götürün de onu babamın yüzüne sürün. Görecek bir hâle gelir. Ve bütün ailenizle beraber bana geliniz.**" 133

﴿٩٤﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رِيحَ
يُوسُفَ لَوْلَا أَن تَفْنَدُونَ ﴿٩٤﴾

(Felemmâ fesaletil îru kâle ebûhüm innî leecidü rîha
Yûsüfe levlâ entüfenniduni.)

12/94. "Ne zaman ki, kâfile ayrıldı. Babaları dedi ki:
ben muhakkak Yûsufun kokusunu alıyorum. Eğer bana
bunaklık isnâd etmiyecek olsa idiniz elbetde beni
tasdik ederdiniz-."

﴿٩٥﴾ قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

(kâlû tallahi inneke lefî dalâlikel kadîmi.)

12/95. "Dediler ki: Allah'a and olsun muhakkak sen
elbette eski şaşkınlığının içindesin."

﴿٩٦﴾ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقِيَهُ عَلَىٰ وَجْهِهِ فَأَرْتَدَّ
بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ
مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾

(Felemmâ en câel beşîru elkâhu alâ vechihî ferdette
basîran kâle elem ekul leküm innî e'lemu minellahi mâ
lâ ta'lemune.)

12/96. "Ne vakit ki müjdeci geldi, onu yüzünün
üzerine koydu, hemen görür hâle döndü. Dedi ki: Ben
size dememiş mi idim ki, sizin Allah tarafından
bilmeyeceklerinizi ben bilirim."

﴿٩٧﴾ قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا
كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٧﴾

(Kâlû yâ ebânâstağfir lenâ zünûbenâ innâ künnâ hatîne.)

12/97. "Dediler ki: Ey babamız!. Bizim için günahlarımız hakkında af dileğinde bulun, muhakkak ki, biz hatâ ediciler olmuşuzdur."

﴿٩٨﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ

(Kâle sevfe estağfiru leküm rabbî innehü hüvettevâ-bürrahîmü.)

12/98. "Dedi ki: Sizin için Rab'bimden yakında bağışlanma talebinde bulunacağım. Şüphe yok ki, o, bağışlayıcıdır, merhamet edicidir."

﴿٩٩﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَبُوَيْهِ وَقَالَ
ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ

(Felemmâ dahalû alâ yûsüfe âvâ ileyhi ebaveyhi ve kâledhulû misra inşaellahu âminîne.)

12/99. "Ne zaman ki, Yûsufun yanına girdiler, babasıyla anasını yanına alıp kucakladı ve dedi ki: Mısır şehrine inşaallah, güven içinde giriniz."

﴿١٠٠﴾ وَرَفَعَ أَبُوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا
وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُءْيَايَ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا
رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ
وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ
بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ إِنَّهُ
هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ

(Verafea ebeveyhi alel arşi ve harrû lehü sücceden ve kâle yâ ebeti heze te'vîlü rû'yâ-ye min kablü kad cealehe rabb'î hakk'an ve kad ahsenebî iz ahrecnî minessicni ve câe biküm minel bedvi min ba'di en nezageşseytanü beynî ve beyne ihvetî inne rabb'î lâtifun limâ yeşâü innehü hüvel alîmül hakîmü.)

12/100. **"Ve babası ile anasını yüksek bir taht üzerine kaldırdı ve onun için hepsi secdeye kapandılar ve dedi ki: Ey babacığım! işte bu, evvelce görmüş olduğum rû'yâ-min yorumudur. Onu Rab'bim gerçekleştirdi ve muhakkak ki, bana ihsânda bulundu. Çünkü beni zindandan çıkardı ve sizi çölden getirdi, benim ile kardeşlerimin arasını şeytan bozduktan sonra. Şüphesiz yok ki, Rab'bim dilediğine lütfedicidir. Muhakkak ki, çok iyi bilen ve hikmet sâhibi olan o'dur o."**

Vakta ki bütün aile ile birlikte Mısır'a döndüler. Yûsufun yanına geldiklerinde anne ve babasını bağrına bastı. Yüksek bir yere çıktı. Onun için hepsi birden secdeye kapandılar. Yûsuf (a.s.) "ey babacığım, benim rû'ya-mda görmüş olduğum hakikat zuhura çıktı. Rabbim bu rû'ya-yı doğru olarak gösterdi." Şeytan benim ile kardeşlerimin arasını bozduktan sonra rabb'im bunları lütfetti.

﴿١٠١﴾ رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِنْ تَأْوِيلِ
الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِى
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠١﴾

(Rabb'î kad ateytenî minel mülki ve allemtenî min te'vîlil ehâdis fâtıressemâvâti vel ardı ente veliyyî fiddünya vel âhirati teveffenî müslimen ve elhıkñî bissâlihîne.)

12/101. **"Ya Rabbi!. Muhakkak ki, sen bana mülkten verdin ve hâdiselerin bir kısım yorumunu bana öğrettin. Ey göklerin ve yerin yaratıcısı!. Benim dünyada da âhiretde de veliyyi nîmetim sensin. Beni**

müslüman olarak öldür ve beni sâlihler arasına kat."

﴿١٠٢﴾ ذٰلِكَ مِنْ اَنْبِآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيهِ اِلَيْكَ وَمَا
كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ اَجْمَعُوْا اَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُوْنَ ﴿﴾

(Zâlika min enbâil gaybi nûhîhi ileyke ve mâ künte ledeyhim iz ecmeû emrahüm yemkurûne.)

12/102. ***"İşte bu gayb haberlerindedir. Onu sana vahy ediyoruz. Halbuki sen onların yanlarında değildin, o zaman ki, onlar işlerini yapmaya toplanmışlar ve onlar hile yapar bulunmuşlardı."***

Böylece kaydı bitirdikten sonra özetle genel bir ilâve daha yapalım.

Bu güzel kıssayı şeriat, tarikat, bazende hakikat mertebesinden baktıktan sonra şimdi de özetle değişik bir yönden daha bakmaya çalışalım.

Hakikat-i İlâhiyye olan Vahidiyyet mertebesinde ilmi İlâhiyyenin programları, "a'yân-ı sâbiteler" meydana gelmektedirler ki, bunlar kadîm-asıldır, ezeldir. Mümkün ve hadîs-sonradan olma, değildir. A'yân-ı sâbite'ler bilindiği gibi mutlak ve muallâk olmak üzere iki bölümdür. Mutlak olanlar kadîm de, yani değişmeyenlerdir.

Muallâk olan bölümü ise mümkünde, değişmekte, zuhurda inşa edilmektedir ki, mümkünde emri teklîfi ile yapılan amel ve fiiller neticesinde değerlendirmeye tabi tutulup sahibinin hükmü ahirette bunlara göre verilir.

Bu kıssa ve içindeki bölümler, Ya'kûb (a.s.) in a'yân-ı sâbitesinde bulunan sahnelerin kısımlarıdır.

Bu kıssa da baba Ya'kûb, akl-ı kül, anne durumunda "teyze" nefs-i kül, evlâtlar Ya'kûb'un nefsinin sûretleridir. İçlerinde seçkin olan Yûsuf, Ya'kûb'un özü ve hakikati olan

Gönlünün, gönlüdür.

Elif Ahadiyyet, Lâm Lâhud, Ra rahmâniyyet, ve rububiyyet'tir.

Ahadiyyet gönlüne bir "mim" ilâve etmekle "**Ahmed**" olup yeryüzünde zuhuru Muhammed-î olarak, her mertebede kendindeki sıfat ve isimleri, fiilî görüntüler olarak müşahede sahnesinde hissedilir ve görünür hale, bâtını **Ahad**, zâhiri **Ahmed, Muhammed** olarak getirdi. Bunları sahneleme işide Lâm Lâhud, Ulûhiyyet hakikatine verildi. O da lâyıki ile her varlığı kendi mertebesinde koruyarak faaliyetlerini sağladı. O mertebenin özelliği zâten "*bütün varlıkları kendi mertebelerinde korumaktır.*"

Rahmâniyyet ise bu a'yân-ı sâbite varlıklarına, hayat ve ruhâniyyet vermesidir.

Rububiyyet mertebesinde musavvir ismi ile sûretlerinin belirlenmesi ve hareketlendirilerek, Hakikat-i Muhammed-î hükmü içerisinde, zâhir âleme, bâtın âleminden ithal edilmesidir.

Bu şehadet âlemine gelen o varlıklar, a'yân-ı sâbiteleri hükmü ile kazayı mutlak taraflarında bir değişiklik yapamayıp, muallâk taraflarındaki yerlerde bireysel iradesi ile tasarruf yapması kendisine bırakılmıştır. İşte bu yüzden kazayı İlâh-î olan a'yân-ı sâbite kadîm-ezelî, bu kaza-hüküm'ün, açılımı olan kader ise, hadîs'tir, sonradan kulun iradesine göre halkedilmektedir.

Ezelde a'yân-ı sâbite, ilmi İlâhiye de olan mertebe-i Ya'kûbiyyet, Hakikat-i Muhammed-î içerisinde onun bir mertebesi olarak Allah'ın günlerinde kendisine tayin edilen dünya zamanı süresi gelmiş olduğundan onun ve bağlantılı olan yaşam sahnelerinin bütün görüntü ve hareketleri yaşanarak, sahneden yeni gelen sahnelenecek olan a'yân-ı sâbitelere yer açmak için tümüyle sahneden çekildiler.

Bu hikâye de, arşivde, kayıtta, bazı yazı ve akıllar da da eksik ve yanlış olarak kaldı O devirde zuhuru Muhammediyye'den bu hikâyenin aslı üzere yenilenmesi

istendi, Hazret-i Muhammed belirtilen, Hakikat-i Muhammedî'nin zuhur mahallinden bu hikâye-kıssa'nın aslı sorulunca Ulûhiyet mertebesinde onun genel zuhur mertebesi olan bâtının'dan zuhuru Muhammediyye ye aktararak (*nahnü nekssu aleyke*) "biz senin üzerine bu kıssayı anlatıyoruz" kelimeleri içinde aracsız zât-î bir ilim aktarımı "vahy"i İlâh-î ile bildirilmiş oldu.

İşte a'yân-ı sâbite'ler içinde en güzellerinden biri olan bu kıssa'yı sana evvelâ Hakikat-i Muhammed-î yönüyle bâtın hâlini sonra Hazret-i Muhammed-sûret-i Muhammed-î yönü olarak sana anlatıyoruz. Daha evvelce sen zuhuru Muhammed-î olarak bundan gafildin.

Hakikat-i Muhammediyye de "**Hakça**" olan bu Kûr'ân-ı sana beşeriyetinin lisân-ı olan kolay anlaşılması için "**Arapça**" olarak indirdik, diye belirtilmektedir.

(12/99) (مصر) "**Mısır şehrine inşaallah, güven içinde giriniz.**" Bir bakıma "Mısır" şehriden kasıt, (mim) (sad) (rı) harflerinin hakikatidir. (M) Hakikat-i Muhammed-î, (S) Hakikat-i Muhammed-î nin açılımı olan "Sıfat-Ceberût" mertebesi, (R) Rahmâniyyet ve Rububiyyet mertebeleridir. İşte gerçek "**Mısır**" şehri bu mertebelerdir, tecelli ve zuhur ederek ef'âl-şehadet, mertebesinde meydana çıkmış olan bu tecelliler, oyunlarını sahnelendirdikten sonra tekrar geldikleri asli vatanlarına bir bütün halinde güvende olarak dönmeleridir.

Döndükleri davet edildikleri yer ise bahsedilen "**Mısır**"ın **Azîzi** olup, Hakikat-i İlâhiyyenin o günkü temsilcisi, Nûr'u Muhammed-înin zuhur mahalli ve o günkü vechi olan (**Yûsufur.**)

11, yıldız kardeşleri, ay annesi, güneş babası, idi 11+2=13 Yûsuf ise 14 tür, **14** ise nur-u Mhammed-î deryasıdır ve bütün mertebelerde sarî-yaygın ve müessirdir.

(11/12/13/14) ün o günkü kemâlâtleri bura da toplanmıştır.

(4) üncü Âyet-i Kerîme'de yıldızdan **"kevkeb"** diye bahsedilmektedir. Diğer başka yerlerde ise.

(Necm 53/1) Yıldıza, doğmaya başladığı zamâna andolsunki.

(Târik 86/3) karanlığı delen yıldızdır. Parlak yıldız, Sabah yıldızı **"Zühre"** de denir.

(Şi'râ) Koz: İki yıldızın adı.

(Yûsuf 12/4) kevkeb olarak geçmektedir.

"kevkeb" 1, yıldız, 2, parıldamak, 3, Ülker yıldızına da denir. 11 yıldızdır, altısı görünür, gözü kuvvetli olan yedinciye görür. Peygamberimiz (s.a.v.) hepsini görür idi. Kardeşlerinin, Yûsuf'tan sonra (11) kişi olması ve Efendimizin bu (11) yıldızı görmesi sebebi ile burada yıldızdan **"kevkeb"** diye bahsedilmiştir.

Bir iki hususu daha ilâve edip yolumuza devam edelim. (12/92) "Bugün size bir kınama yoktur." Çünkü Yâ'kub (a.s.) onların bu istidat üzere olan kabiliyetlerini bu yönde kullandıklarını biliyor idi. Aslında onlar onun kendi çocukları ve kendi güçleri idi. Bu yüzden onları suçlayamadı nede olsa onlarda da başka yönlerden de olsa, Peygamber çocukları olmaları dolayısıyla da birer değerleri var idi. Rahmetinin gadabını örtmesi yönüyle de Allah mağfiret buyurur demişti.

(12/93) Yûsuf kendinin hayatta olduğunu ispatlamak için, Babasından yani Akl-ı kül'den kendisine geçmiş olan gömlekte, hakikat-i İbrâhîmiyye'nin hullet yani bütün esmâ-i İlâhiyye'nin şifası ve nefes-i Rahmâniyye'nin rayihası vardı. Vaktiyle Babasından kendine, şimdi ise kendinden Babasına korumalık ve tanımalık olarak gidecek idi.

(12/94) kafilenin yola çıkması için gömleğin bulunduğu sandığından dışarıya çıkması gerekiyor idi, sandığın kapağı açılınca onun kokusu hür kalıp Yûsuf'un hali gibi bütün Mısır'ı aşip Kenan iline ulaştı, bu tecelli-i İlâhiyye'nin tesirindedir. Böylece Babası uzak mesafeden Yûsufun kokusunu

duyuyorum dedi.

(12/96) Gömleğin maddesi yani kendisi, işin sebebi Yâ'kub'a gelince bütün Esmâ-i İlâhiyyenin tecellileri orada görüldü. Bunlar Yâ'kub (a.s.) in vechine temas-mesh edince bilhassa basar esmâsı faaliyete geçip gözleri açılıverdi. Burada ayrıca iki ilmi konu vardır, biri kokununda zaman içinde uzak yerlere nakledileceğidir. Bir zaman gelecek belki televizyonlardan görülen bahçelerin ve benzeri kokulu alanların kokuları ile birlikte aktarılacağının işaretleridir. Diğer i se bir temas-mesih ile gözlerin aılacağıdır.

Gerçi bunlar ve benzeri diğer hususlar mânevi olarak her zaman İnsân-ı Kâmillerin uyguladığı tesiratlardandır. İstidatlı olanların Hakk'ı görmek için bâtin gözlerini açarlar. Nafes-i rahmâniyyenin rayiha-kokusunu her zaman yayarlar, ancak bunlar ehline tatbik edilir. Aslında kâlb gözünü açmak baş gözünü açmaktan daha zordur. Hakk kokusunu duyurmak esans kokusunu duyurmaktan daha zordur.

Yâkub (a.s.) in muhabbeti Yûsuf'a bu kadar fazla olmasaydı belki daha kısa sürede kavuşabilirlerdi, bu sevgi Hakk sevgisinin üstüne çıktığından, daha sonra Bnyamine de geçen bu sevgiler, onun imtihanı oldu. O yüzden yukarıda bahsedilen sebepten (12/96) Bünyamin de elinden alındı ondan sonra tamamen Hakk'a dönüp Ona yöneldi işte bu yüzden sonra Mısır'a gelip hepsine kavuştu.

(Dhan 44/18) Güneş, ay, yıldızlar da..secde ederler.

Bu ve benzeri Âyet-i Kerîme'ler de, zuhurattaki tatbikatı son secde hadisesini âlemler düzeyinde te'yid etmektedir. Aslında o sahne bütün âlemin halidir.

*Vcd-u insâniyye'de "Yakup" akıldır. "Yûsuf" ise aşktır. Aşk yola düşer, menzilleri aşar, Mısır'a yani beden mülküne sultan olur. Sonradan aklını yani Ya'kb'unu da yanına çağırır. O da kabul eder ve gider. Birlikte yaşarlar. Nefis olan kardeşler de onlara tabi olur. sulhu sağlarlar. Hep birlikte yaşarlar. **Nükte:** (İnci tezgâhı'ndan)*

Yûsuf Allah'ın İlâhi seneryosu, oyuncularını esmâ-i İlâhiyye, şu anda belki başka bir gezegende yaşayan bir topluluk bu mertebeyi yaşıyor olabilir. Bu sonsuz fezâda bizden çok daha ileri olan, ayrıca çok daha da geri olan topluluklar da vardır. Bu kocaman âlem sadece bizim için var edilmemiştir. Bu hususu tefekkür etmemizde fayda vardır.

Baştan Yûsuf'a zindan olan, Mısır zindanı, sonradan Yâkub oğullarına bütün Mısır zindan oldu. O mısır zindanının dan da Mûsâ'nın âsası ile çıktılar.

Rabb'imıza şükrederiz, epey zaman evvel başladığımız bu Sûre-i Şerifeyi'de tamamlamış olduk, ne hikmetse yazılımı ve düzenlemesi epey uzadı. Bu arada hatıra olarak bir hususu da belirtmek isterim, yazılım ve düzenlemelerin sırası son Âyet-i Kerîmelere yaklaştığı bir gündü, yazılıma devam etmek için bilgisayarın başına geçtiğimde dosyayı açmak için tıkladığımda her zaman açılan dosya açılmadı, tekrar dedim gene açılmadı, hata veriyordu başka yöntemle dedim açıldı fakat, dosyanın sayfalarını açmaya başladığımda oldukça büyük bir hayretle karşılaştım. Dosya tamamen değişmiş karma karışık olmuş içinden çıkılmaz bir hal almış ve (2085) sayfaya çıkmıştı. Üzülmedim dersem doğru olmazdı, çünkü çok uzun süren bir emek vardı ve kitabın tamamı, zaman olup yeniden yazılsa bile o günün fayzi olanların aynılarının yazılması kesinlikle mümkün olamazdı, üzüntü vesilesi buydu.

Âyet-i Kerîme metinlerinin hepsi tamamen silinmiş idi. Ancak "*heze min fazlı rabb'î*" vardır bir hikmeti diyerek hemen bütün dosyayı gözden geçirip elde ne kalmıştır diyerek bütün kitabı taramaya başladım. Fazladan kendine oluşmuş harfler sayılar satırlar ne varsa onları silmeye başladım uzun bir çalışmadan sonra nihayet (2085) sayfayı yavaş, yavaş silerek (300) sayfaya düşürdüm bereket daha evvelce ham dosya olarak ilk kayda alınan

yazılar bilgisayarda başka bir dosyada duruyor idi onları tekrar asıl dosyaya kopyaladım ve kitaba baştan itibaren yeniden başlayarak yeri geldikçe tekrar aralarda olan fazla kopyalanmış satırları silerek ve Âyet-i Kerîmeleri tekrar sırası ile yerlerini kopya ederek nihayet uzun bir çalışmadan sonra bu hale getirebilmiş olduk, rabb'imize şükrederiz mutlaka bunda da bir hayır vardır.

Bu vesile ile vaktiyle ses, sohbet kasetlerinden bu Sûre-i Şerîfi yazıya aktaran evlâtlarımıza da bu hizmetlerinden dolayı teşekkür ederiz sağolsunlar var olsunlar.

Epey bir müddettir olabildiği kadar aşinalık ve yolculuk yaptığımız mertebe-i Yûsufiyye'den böylece, başkalarının da bu yolculuğu yapabilmesi bizde, Kûr'ân-ı Kerîm'de başka bir yolculuğa çıkmak üzere ayrılalım, Cenâb-ı Hakk bu sahada yeni yola çıkacaklara da kolaylıklar ihsân eylesin. Âmîn. Bi hürmeti "Tâ-Hâ ve Yâ-sîn," Velhamdü lillâhi Rabb'il Âlemîn.

Kalan Âyet-i Kerîmeleri de bu cümleden olmak üzere meal olarak verelim.

﴿١٠٣﴾ وَمَا أَكْثَرَ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿﴾

(Vemâ ekserunnâsi velev haraste bi mü'minîne.)

12/103. **"Ve insanların çoğu sen fazlaca arzu etsen de imân edici kimseler değildirler."**

﴿١٠٤﴾ وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ
لِّلْعَالَمِينَ ﴿﴾

(Vemâ tes'elühüm aleyhi min ecrin in hüve illâ zikrun lil âlemîne.)

12/104. "**Halbuki: Sen bunun üzerine onlardan bir ücret istemiyorsun. Bu ise âlemler için bir öğütten başka bir şey değildir.**"

﴿١٠٥﴾ وَكَأَيِّنْ مِنْ آيَةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾

(Ve ke eyyin min âyetin fissemâvati vel'erdı yemürrü ne aleyhâ vehüm anhâ mü'ridüne.)

12/105. "**Ve göklerde ve yerde nice alâmetler vardır ki, -insânların çoğu- onlardan yüz çevirir oldukları halde onların üzerinden geçer giderler.**"

﴿١٠٦﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾

(Ve mâ yü'minü ekserühüm billâhi illâ vehüm müşriküne.)

12/106. "**Ve onların çoğu Allah Teâlâ'ya imân etmez ve onlar ancak müşriklerdir.**"

﴿١٠٧﴾ أَفَأَمِنُوا أَنْ تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِنْ عَذَابِ اللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾

(E fe eminü en te'tiyehüm gâşiyeten min azâbillâhi ev te'tiyehümüssâati bagdeten vehüm lâ yeş'urüne.)

12/107. "**Ya kendilerine Allah'ın azâbından hepsini kuşatacak bir felâketin gelmesinden veya kendilerine farkında olmadıkları halde kıyametin ansızın gelmesinden emin mi oldular.**"

﴿١٠٨﴾ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنْ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ

المُشْرِكِينَ

(Kul hezihî sebîlî ed'û ilellâhi alâ basîretin ene ve menittebeanî ve sübhânellâhu vemâ ene minelmüşrikîne.)

12/108. **"De ki: İşte benim yolum budur. Allah Teâlâ'ya açık bir delil ile dâvet ederim, ben de ve bana tâbi olanlar da. Ve Allah Teâlâ'yı tenzih ederim ve ben müşriklerden değilim."**

﴿١٠٩﴾ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحَىٰ إِلَيْهِمْ
مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَارُ الْآخِرَةِ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

(Vemâ erselnâ min kablike illâ ricâlen nuhî ileyhim min ehli kurâ efelem yesîrû fil'erdı feyenzurû keyfe kâne akıbetüllezîne min kablihim vele dârul ahreti hayrun lillezînettekav efelâ ta'kılûne:)

12/109. **"Ve senden evvel göndermedik, ancak şehirler ahalisinden kendilerine vahyettiğimiz bir takım erkekler gönderdik.-İnkârcılar- yer yüzünde gezip dolaşmadılar mı?. Baksalar ya kendilerinden evvelkilerin âkibetleri nasıl olmuştur. Ve elbetde âhîret yurdu sakınmış olanlar için hayırlıdır. Artık akıl erdiremeyecek misiniz?"**

﴿١١٠﴾ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَدْ
كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّى مَنْ نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ
بِأَسْنَانِ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

(Hattâ izestey'eserrusülü ve zannü ennehüm kad

küzibû câehüm nasrunâ fenüccîye men neşâü velâ
yüreddu be'sünâ anil kavmil mücrimîne.)

12/110. "Nihâyet o Peygamberlerin ümitsizliğe
düştükleri ve kendilerinin hakikaten yalana çıkarıldık-
larını sandıkları zaman onlara yardımımız geliverdi.
Artık dilediğimiz kimseler kurtuluşa erdirildi ve

suçlular topluluğundan ise âzabımız geri döndürülme-
yecektir."

﴿١١١﴾ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةً لِأُولَى الْأَلْبَابِ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِن تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ
وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

(Lekad kâne fi kasasihim ibratün li ülil elbâb mâkâne
hadîsen yüfterâ velâkin tesdikallezî beyne yedeyhi ve
tefsile külli şey'in ve hüden ve rahmeten likavmin
yü'minüne.)

12/111. "Muhakkak ki, onların kıssalarında temiz akıl
sâhipleri için bir ibret vardır. -Kûr'ân- uydurulacak bir
söz değildir. Fakat o, kendisinden öncekileri tasdiktir.
Ve her şeyin ayrıntılı olarak beyânıdır ve imân edecek
olan bir kavim için bir hidâyettir ve bir rahmettir."

(Heze min fazlı rabb'î) (25 ocak 2012 çarşamba)

(Terzi Baba Tekirdağ)

Gayret bizden muvaffakiyyet Hakk'tan'dır.

KAYNAKÇA

- 1. KÛR'ÂN VE HADİS :**
- 2. VEHB** : Hakk'ın hibe yoluyla verdiği ilim.
- 3. KESB** : Çalışılarak kazanılan ilim.
- 4. NAKİL** : Muhtelif eserlerden, Mesnevi'i şerif, İnsân-ı Kâmil, Fusûsu'l Hikem ve sohbetlerimizden müşahede ile toplanan ilim.

"DAHA EVVELCE ÇIKAN KİTAPLARIMIZ"

(Gönülden Esintiler)

- 1. Necdet Divanı:**
- 2. Hacc Divanı:**
- 3. İrfan Mektebi, Hakk Yolu'nun Seyr defteri:**
- 4. Lübb'ül Lübb Özün Özü,**(Osmanlıca'dan çeviri):
- 5. Salât- Namaz ve Ezan-ı muhammedi'de Bazı hakikatler: "İngilizce, İspanyolca"**
- 6. İslâm'da Mübarek Geceler, bayramlar ve Hakikatleri:**
- 7. İslâm, İmân, İhsân, İkân, (Cibril Hadîs'i):**
- 8. Tuhfetu'l Uşşâkiyye, (Osmanlıca'dan çeviri):**
- 9. Sûre-i Rahmân ve Rahmâniyyet:**
- 10. Kelime-i Tevhid, değişik yönleriyle:**
- 11. Vâhy ve Cebrâil:**
- 12. Terzi Baba (1) ve Necm Sûresi:**
- 13. (13) On üç ve Hakikat-i İlâhiyye:**
- 14. İrfan mektebi, "Hakk yolu"nun seyr defteri ve şerhi**
- 15. 6 Pey- (1) Hz. Âdem Safiyyullah (a.s.)**
- 16. Divân (3)**
- 17. Kevkeb. Kayan yıldızlar.**
- 18. Peygamberimizi rû'ya-da görmek.**

19. Sûre-i Feth ve fethin hakikat-i.
20. Terzi Baba Umre (2009)
21. 6 Pey-(2) Hz. Nûh Neciyyullah: (a.s.)
22. Sûre-i Yûsuf ve dervişlik:
23. Değmez dosyası:
24. 6 Pey-(3) Hz. İbrâhîm Halîlûllah: (a.s.)
25. Köle ve incir dosyası:
26. Bir zuhûrât'ın düşündürdükleri:
27. Genç ve elmas dosyası:
28. Kûr'ân'da Tesbîh ve Zikr:
29. Karınca, Neml Sûresi:
30. Meryem Sûresi:
31. Kehf Sûresi:
32. İstişare dosyası:
33. Terzi Baba Umre dosyası: (2010)
34. Bakara dosyası:
35. Fâtiha Sûresi:
36. Bakara Sûresi:
37. Necm Sûresi:
38. İsrâ Sûresi:
39. Terzi Baba: (2)
40. Âl-i İmrân Sûresi:
41. İnci tezgâhı:
42. 4-Nisâ Sûresi:
43. 5-Mâide Sûresi:
44. 7-A'raf Sûresi:
45. 14-İbrâhîm Sûresi:
46. İngilizce, Salât-Namaz:
47. İspanyolca, Salât-Namaz:
48. Fransızca İrfan mektebi:
49. 36-Yâ'sîn, Sûresi:
50. 76-İnsân, Sûresi:
51. 81-Tekvir, Sûresi:
52. 89-Fecr, Sûresi:
53. Hazmi Tura:
54. 95-Tîn, Sûresi:
55. 28- Kasas, Sûresi:
56. İrfan-Mek-Şer-Fransızca-Baba:

57. Namaz Sûreleri:
58. Mirat-ül-İrfan-ve-şerhi:
59. 6 Pey-(4) Hz. Mûsâ Kelîlmullah: (a.s.)
60. 6 Pey-(5) Hz. Îsâ Rûhullah: (a.s.)
61. 6 Pey-(6) Hz. Muhammed: (s.a.v.)
61. Bir ressam hikâyesi:
63. İnci mercan tezgâhı
64. Ölüm hakkında:

Mektuplar ve zuhuratlar serisi:

- 71- 12- Terzi Baba-(1)
72- 39- Terzi Baba-(2)

İnternet dosyaları-

- 73-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-3-
74-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-4-
75-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-5-
76-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-6-
77-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-7-
78-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-8-
79-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-9-
80-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-10-
81-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-11-
82-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-12-
83-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-13-
84-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-14-
85-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-15-
86-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-16-
87-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar-17-
88-Terzi-Baba-Mek-ve-zu-Ke-Kara-bi-dosyası-18-
89-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -19-
90-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -20-
91-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -21-
92-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -22-
93-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -23-
94-Terzi-Baba-Mektuplar ve zuhuratlar -24-

NECDET ARDIÇ

Büro : Ertuğrul mah.
Hüseyin Pehlivan caddesi no. 29/4
Servet Apt.
59 100 Tekirdağ.

Ev : 100 yıl Mahallesi uğur Mumcu Cad.
Ata Kent sitesi A Blok kat 3 D. 13.
59 100 Tekirdağ

Tel (Büro) : (0282) 263 78 73
Faks : (0282) 263 78 73
Tel (ev) : (0282) 261 43 18
Cep : (0533) 774 39 37

Veb sayfası: Amerika: <[http:// necdetardic. org/](http://necdetardic.org/)>

Veb sayfası: Amerika: <www.necdetardic.info>

Veb sayfası: Almanya: <www.terzibaba.com>

Radyo adresi (form): <terzibaba13.com>

İnternet, MSN Adresi:

Necdet Ardıç <terzibaba13@hotmail.com>

